

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Mese a boldog munkásról.

Budapest, október 21.

(v) Most ez egyszer ne politizáljunk, hanem meséljünk. Mondjunk mesét, de amelynek váratlanul vigra fordul a vége... Hát volt egyszer, hol nem volt, egy sápadt orcájú ember, akinek virradattól napestig ugyancsak nehezen kellett dolgoznia ott a műhelyben, hogy megkeresse magának, meg aztán a feleségének és a gyermekeinek a betévívő falatot. Mikor nekiindult a házas életnek, olyan dologbíró volt, hogy hetedhét országban hiába kerestek volna párját. Szapora keze alatt szinte dült a munka s hogy nemcsak a kenyeres gazdájának tellett kedve a szorgalmában, hanem neki magának is, azt vigan hirdette a sok nóta, amit munkaközben hol dudolt, hol füttyörészett. Ej, nem maradt ám mindörökké ilyen a mi emberünknek az állapota. Hogy megnépesült a tűzhelyének tája, mintha őt magát kicserélték volna. A szorgalma akkor sem csappant meg, de elmúlt a jó kedve, az arca pedig egyre sápadtabb lett és szomorubb. Gondokban átvirrasztott éjszakák felelge borongott egyre a homloka körül. Éjjelente, mikor fáradt testét, lelkét álomra készült hajtani, keresztülvillant zsidbadó agyán egy felelmetes gondolat: „Mi lesz az enyéimből, ha meghalok?” S ettől a gondolatól úgy megboradt, hogy nem tudta többé lehunyni szemét. Mindig egy és ugyanaz a látomány kísértette: hóföregetes éjszakán hajléktalanul látta bolyongani árvaít és özvegyét. Egyszer aztán elaludt mégis, elcsigázott lelkén erőt vett a halálos fáradtság. És jött egy jótékony fündér és megillette bűbájos ujjával a szendregőnek szemehéját. S a sápadt arc pi-

rulni kezdett és a bánat nyomait tova-kergette róla egy boldog mosolygás. Álmodott. A nyirkos falu, dohos levegőjü kis szoba eltűnt; eltűnt a keskeny udvar is, amelyre e szobának ablaka nyílt; eltűnt a homályos és szűk sikátor is, amelyben az ő lakóháza állott; eltűnt maga a nagyváros is, amelynek minden fénye és egészsége a gazdagoké, minden homálya és kórsága pedig a szegényeké.

Más szemhatár virult most körülötte, a szabad természetben találta magát, valami lankás helyen, ahol rétek zöldelnek, lombos fák integetnek és balsamosan ring az isten szabad levegője. Szép kis kert közepén barátságos házikó áll; kicsiny, de csinos épület s körülötte kert virággyakkal, árnyas bokrokkal, rengő veteménynyel. Micsoda boldog ember lehet az, aki a magának mondhatja ezt a hajlékot! Hát amint jobban odanéz, a maga gyerekeit látja a kertben. Nem olyan véznák többé, mint itt a nagyvárosban, nagyvárosnak szűk sikátorában, szűk sikátorra nyíló keskeny udvarban, keskeny udvarra néző dohos falu és nyirkos levegőjü szobában. Pufók arcocskáik piros pozsgások; nézésük nem bágyadt, hanem vidám és eleven; s a füge gyikkal versenyt szaladnak, a beszédes fecskével versenyt csicseregnek az isten-adták. Hát még a kapufélfánál miféle fehérceled áll, gyönyörűséggel nézgetve a kicsinyeket. Nini az anyjuk. Hát ide ugyan miképpen vetődött az asszony? Alighogy bámolni kezd, szöli a hitvese s hívja be a terített asztalhoz. Nógatja, nógatja, hogy jöj-jön már no, elhül az ebéd, ha így elbáméskodik. Belép csodálkozva, lát szép két nagy szobát, amikbe széles sugárkévekben ömlik a déli verőfény. Néz az ember, néz, néz; aztán szinte ijedten dadogja: „hol

vagyunk?” Hol volnánk? Hát *itt* hon. Idegenül hangzik a szó, *itt* hon... *itt* hon... Hát van a szegény munkásnak *itt* hona? Erre az asszony rámereszi a szemét s mondogatja váltig: „A mi házuk ez, persze, a miénk, a miénk.” S magyarazza az urának, amit ez nyilván elfelejtett, hogy úgy vették a házat és a kertet pénz nélkül, lefizetetik a házbérrrel; aztán esztendőnk mulva egészen az övék lesz, házbért se kell majd fizetniük. De az ember csak nem tud felvidulni. Szorongatja a lelkét valami. El is sóhajtja a végén, mitől fáj a feje: hogy most még nagyobb lesz a baj, ha meg kell halnia. Ennyi jóléteből sülyed majd vissza az ő családja a nyomorúságba. De az asszony elcsókolja homlokáról ezt a gondot is és mondogatja, hogy száz évig éljen az ura, de ha el találna szólítani az Isten, akkor minden további fizetés nélkül örök tulajdonul marad a ház meg a kert az övéire. Hej most már igazán boldog a mi emberünk: megszabadult attól a gondtól, amely mostanáig gyötrötte.

Idáig mese a mese. De pár nap mulva itt a főváros tözsomszedságában boldogító valósággá válik ötszáz szegény munkásember számára. Kőbánya mögött, Rákos-Keresztúrnál egész kis munkásváros emelkedik. Szakasztott olyan módon, ahogy a mi emberünk megálmodta. Egy darab utópia ez, amelyt megvalósított egy hajthatatlan akaraterő. *Munkás-otthon* a neve az új községnek. Félézer csinos házikó, amelybe most hurcolódik a lakosság. Egy-egy házban egy-egy család él; kiki korlátlan ur a maga dominiumán. Háromféle házból épült a városka: két-, három- és négyszobásból. A legtöbbje persze kétszobás: a szabály és az egység ez a Munkásotthonban. Két szobáért

T Á R C A.

A pálinka.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Írta: Thury Zoltán.

Karinka Palinak — nem az öregről van szó, hanem a fiatalról, aki annak idején igen tehetséges embernek indult, de aztán félbenmaradt egy bizonyos eselédleány miatt, akivel viszonyt kezdett — tehát a fiatal Karinkának egy idő óta megiltotta az orvos az ivást. — Hadd ugasson a doktor — mondta azonban Karinka Pali — s ivott tovább és minden válogatás nélkül. De különösen a törkölyt kedvelte, a nagyon régít, amiből még egy kis átalaggal volt csak a Bányai Zsiga Jóska-féle italmerésben. Ott azonban már nem volt hitele, mert a nagyságos asszony betiltotta a kontót, másfelé se szolgálták ki pénz nélkül, tehát a legagyafurtabb módokat kellett kieszelnie, hogy egy kis italhoz jusson. Megitta a spirituszt, egyszer a benzinteresz-tette föl vizzel s azzal locsolta végig a torkát — és boldog hülyeséggel esett végig az ut mellett, amint föl akart menni a kis kaptatón a posta mellett, aminek a tetején az öreg Karinka lakott, meg az asszony és a két kis leány. Ilyenformán azt hitte a családja, hogy a legokosabban teszik, ha szabadjára hagyják. Nem lopkodták ki a zsebéből a pénzt a lányok, nem zárták el előle az üvegeket s Karinka Palira boldog pár esztendő következett.

Mindig ivott s az apja se szidta már, a felesége se, csak szomoruan, elkeseredve néztek, hogy mint megy tönkre egészen. Már akkor se tudott egyenesen megállani a lábán, ha véletlenül kialakott egy részegséget, s még nem indult bele a másikba. Ezek voltak a szomorú pillana-

ta. Mert nem kell azt hinni, hogy nem volt benne lelkiismeret. Ha egy-egy józan percében körülpislogott a gyászos családon — iszonyuan elkeseredett. Szidta magát, egyszer egy a falba verte a fejét gyilkos elkeseredésében, hogy patkzott belőle a vér s akkor volt az, hogy a feleség elvetette magát a pádimentumra s esőkölt az asszony topánkát s azt mondta, hogy vakuljon meg, ha még egy kortyot iszik. Ezekben a ritka pillanatokban még azt is észrevette, hogy vele együtt lassan zül-leni kezd a familia is. Az öregnek már fog az ereje, tiszta fehér lett a haja s derékban kettétörtött, csüggedt, fáradt ember lett, az asszony is képtelen már a munkára s a lányok, azok a kis csitri fekete kölykök merészen, egy kicsit szemtelenül viselik magukat a világban. Már is úgy beszélnek a fiatal emberekkel, hogy azok jönnek zavarba, azok a nagy, becsületes képű, egy kicsit nehéz felfogású, falusi fiatal emberek, akik máris elkerülték a Karinka-házat, mert hátha valami komédiát csinálnak velük a lányok. Tisztán látta egy-egy percre körül a világot s amint már mondtam is, ilyenkor keservesen sirt s fogadalmakat tett hol a maga életére, hol az egész családjának a boldogságára s remegve rohant az itlara ujra, ha vége lett a felbuzdulásnak. Különbön kicsi, szikár fekete ember volt, korán megszurkült fejjel és sok forradással, kék folttal az arcán, amiket olyankor szerzett, amikor nem tudott hazamenni, hanem végigesett az uton. Egyszer át is hajtott rajta a postakocsi s akkor az asszony, az isten bünül ne vegye neki, arra gondolt, hogy: no most a legjobb alkalma volna a teremtőnek elvenni. Szépen eltemetnék s aztán vége lenne ennek a hitvány életnek. Ránéba szedné a lányait, talán el is menne velük valamerre, ahol nem ismerik őket, férjhez adná tisztességes emberekhez s élne esendben maga is, míg el nem jön az ideje.

Hanem hát éppen csak a lába törött el Palinak s két hónap mulva már ujra az ágyon kívül ivott. S esodálatosképpen úgy volt berendezkedve az a rozoga test, hogy egy bizonyos mennyiségű ital minden veszedelem nélkül megfért benne. Mig azt itta, álmosan, tévelygő pillanattal, de mégis józanformán beszélt. Még az is megesett, hogy a mindenféle bűdös párákba bonyált agyból kiderengett egy-egy fáradt szikárja a régi tűznek. Okosakat mondott, tessen fel, a tagosítást illetőleg neki is volt mondanivalója a birtokosság gyűlésén. Hanem aztán még egy pohár pálinka — és tönkrement...

Az asszony keserves esendben, most már minden hiábavaló beszéd nélkül — türt, hallgatott s lassan-lassan odáig jutott, hogy nem törődött semmivel. Még egyszer végigjárta az urakat s megkérte őket, hogy legalább ne itassák az urát — s ez volt az utolsó lépés, amit érette tett. Aztán elkezdett most már a maga tisztos szép személyére nézve is zülleni. Méltóságos, nagy nyugodt tempóban mozgó szép asszony volt, aki szépen öltözködött, a korához nem is igen illendő öreg-asszonyos ruhákba — s egyszerre belekopott, lerongyosodott a nagy reménytelenségbe. Szürke, vedlett nagy kendőbe bonyálta a fejét, szétapostott cipőt horodott meg rongyos keztüet. Vén lett, szomorú és lusta s ha néha tiltakozott benne valami az ellen, hogy így pusztítja magát, csüggedten, fáradtan almosodott el a feleletlen. Látta, hogy itt már semmi mód sincs arra, hogy boldoguljanak s azt gondolta, hogy: ha tönkre kell menni, hát legyen hamar vége mindennek.

Ebben az időtájban történt meg az, hogy egy este hiába várták haza a kisebbik leányt, aki akkortájban tizenhat esztendő volt, egy évvel fiatalabb, mint a néneje. Mikor már tíz óra is elmúlt, szorongva néztek össze az asztal két oldalán, az asszony meg az öreg, és a vén Karinka elindult a faluba a leány után. A cselédek

s a hozzávaló helyiségekért legalább is 160 forint a házbér itt a fővárosban. Ugyanennyivel húszonhat éven át letérleszti az új háziúrvételárát; tehát körülbelül 40 krajcár naponta nemcsak házbért fizetett a szegény ember, hanem házat is szerez. De ez még nem minden. Ebben a 160 forintban háromféle biztosítás is foglaltatik: tüzkár ellen, baleset ellen és halál ellen. Ha leég a ház, fölépítik újra ingyen. Ha baleset éri gazdáját, biztosítva a munkaképtelenség idejére is a kenyere. Ha pedig meghal, azonnal tehermentesen száll a családjára a tulajdon. Az egész dologban ez az utóbbi vonás a legszébb és a legmeghatóbb. Mikor a legnagyobb szerencsétlenség éri a munkáscsaládot, ugyanakkor tenni részesévé az ilyen helyzetben legnagyobb szerencsének, a kenyérkeresőjét sirató özvegynek és árvának hajlékát és vagyonát adni, milyen gyönyörű gondolat. A szociális kérdés legkínosabb parcellájának kitünő megoldása ez. A legmerészebb szociológusok ábrándképe válósul meg benne. A proletárság vagyonát szerzhethet munkabéréből, otthont teremthet magának s gondoskodhatik családjának jövőjéről. A munkásnak nem kell többé a nagyváros olcsó lakásaiban szenvednie s övét nem kell többé féltetnie a hajléktalanságtól. Amíg él és szerez, nem a háziúrárt hiszli, hanem teherszaporulat nélkül törlesztgeti a házat; ha elhal idő előtt, a vagyon, amelyet a ház képvisel, minden továbbfizetés nélkül száll örökösire. Ugy érezzük, hogy ennél nagyobb boldogság a munkája után élő embert nem érheti. Van ebben valami, ami a keserű elégtelenség tövisét kiszedi a proletár-szívből s nemcsak minden józan okát, hanem még a valószínű ürügyét is elveszi a lappangó lázadásnak. Az a munkás, aki ilyen módon urává lesz hajlékának, meg fog békülni a társadalmi renddel, amely nem lehet oly irgalmatlan s olyan zsaroló, amilyenek a forradalom prófétái mondják, hisz jut benne hely és mód arra, hogy a bér-munkás is szerezhesen tulajdont.

Huszonhét percnyire van a fővárostól ez a szociális csoda. Szeretnők, ha százezer számra vonulnának oda az emberek megnézni ezt a meglepő és megható alkotást. Menjen ki a gazdag s edzze meg ezen a látványon társadalmi lelkiismeretét. Menjen ki a szegény s merítsen ebből a látványból

hitet és vigasztalást. És menjen ki a politikus s elmélkedjék azon, amit látni fog. Talán majd megfogamzik lelkében az a gondolat, hogy a jövő azé az irányé, amelyet ez a mű jelez. Ha a gyárak munkásait ilyen módon ki lehet engesztelni a társadalmi renddel, mért ne volna ugyanilyen módon orvosolható a paraszt-szocializmus is? Miért ne szerzhethetné bérének egy részével a földmunkás is talpalatnyi földet, amelyen lábát megvetheti, s amelyen, ha őt magát elragadja a halál, menedéket találhatna elárvult családjá.

Ezt a Munkás-otthont szeretettel néztük végig a minap. Kalauzunk maga e város megalkotója volt. Mennyi tett-erő kellett a mű sikeres befejezéséhez! Összehozni a szövetkezést s azt együtt is tartani, megküdeni a bürokráciával, a tőke merevségével, a vállalkozás technikai nehézségével, azzal az ezernyi ezer akadályal, amit a végzet maliciózus leleménye csaknem öránként gördít az ilyen óriás méretű munka útjába. Türelemre, energiára és apostoli buzgóságra s mindezekben felül önzetlen idealizmusra volt ennek a férfiúnak szüksége, hogy valóságá válthassa át ezt az ábrándnak is szép gondolatot. Báró Fiáth Miklós ez a férfiú. Az ő akaraterejét magasztalja, az ő szívósságát dicséri, az ő érdemét örökíti meg a Munkás-otthon, korunk szociális kísérleteinek e legnagyobbja és legérdekesebbje. Küzdelme diadallal végződik; s mi örömet nyújtjuk feléje a tisztelet és elismerés cserkoszoruját.

BELFÖLD.

Az osztrák miniszterelnök Budapesten.

Bécsből táviratozzák, hogy gróf Clary ma este Budapetre utazott. A miniszterelnök utja összefügg a kvóta-küldöttségek legközelebb meginduló tárgyalásaival és a delegáció összehúzásának az időpontjával. Az osztrák kormány — a N. W. T. jelentése szerint — nagy súlyt vet rá, hogy a kvótadeputációk mentől előbb megkezdjék munkásságukat, hogy végre eldőljön a kvóta-kérdés. Csak aztán fognak életbelépni a fogyasztási adók átutalásáról szóló törvények. A delegációk minden bizonnyal még novemberben megkezdik üléseiket. Ami az új ágyuk beszerzését illeti, arra a közös hadügyminisztérium 35 millió forintot fog annak idején kérni.

Az új bankjegyek. A Pol. Corr.-nak jelentik Budapestről: Néhány lapban az a hír merült föl, hogy a jövő évben kiadják a tizkoronás bankjegyeket, holott ugyanakkor még a tizforintos bankjegyek is forgalomban lesznek. Ez a hír nem egészen helyes. Igaz ugyan, hogy a tizkoronás bankjegyek előállítására való előkészületek már annyira haladtak, hogy e jegyek próbanyomását is bemutatták már a kormányoknak, de éppen azért, hogy elejét vegyék az azonos számjegű koronaértékű és osztrák értékű bankjegyek egyidejű forgalmából származható tévedéseknek, elhatározták, hogy a tizkoronás bankjegyek kibocsátása előtt be kell vonni a tizforintos jegyeket. A tizforintos jegyek pótlására tudvalevőleg huszforintos jegyek kibocsátását határozták el, de ezek csakis addig az időpontig maradnak forgalomban, amikor a készfizetés tényleg megkezdik, minthogy ezek az új bankszabadalom szerint a legkisebb bankjegy az ötvenkoronás. A bevonatni rendelt ötforintos államjegy helyét az ötkoronás ezüstpénzek és a tizkoronás bankjegyek fogják elfoglalni. Ami a tizkoronás bankjegyeket illeti, amelyeket az osztrák-magyar bank külön törvényes felhatalmazás alapján, teljes arányfödöt mellett 90 millió erejéig fog kibocsátani, erre nézve a készfizetés megkezdésekor fontolóra veszik, hogy ezek a jegyek egyáltalán kivonassanak-e a forgalomból és ha igen, mely összeg erejéig. Minthogy továbbá az új bankstatutumok szerint az osztrák értékű jegyek az 1902. év végén túl nem maradhatnak forgalomban, már megtették az első előkészületeket az új jegyek előállítására. Az eddigi rendelkezések szerint ötvenkoronás, százkoronás és ötszázkoronás bankjegyeket fognak forgalomba hozni.

A kongrua-bizottság ülése. A katolikus kongrua-bizottság egyes osztályai a jövő héten folytatják tanácskozásait. A harmadik osztály Széll Ignác belügyminiszteri államtitkár előktele alatt október 24-én, a második osztály pedig Horánszky Nándor orsz. képviselő előktele alatt október 25-én tart ülést.

Az új gyógyszerári törvény. A belügyminisztériumban már készen fekszik az új gyógyszerári törvényjavaslat, mely már a szaktanácskozás retortáján is keresztülment. Mihelyt a képviselőház munkarendje megengedi, tárgyalás alá is kerül az új javaslat. A kiszivárgott hírek szerint szigorú intézkedések vannak az új javaslatban, melyek a gyógyszerárak engedélyezése körül az illetéktelen befolyást egyenesen ki fogják zárni.

A szécsényi mandátum. A szécsényi kerületben e hó 25-én lesz a választás. Scitovszky János egyhangú megválasztása biztosítottnak tekinthető. A választók egy része a függetlenségi és 48-as párti Szederkényi Nándort felkérte ugyan a jelöltség elfogadására, de Szederkényi Scitovszky Jánossal szemben nem fogadja el a jelöltséget.

is szertementek, itt is, ott is fölbukkant egy lámpás, ahogy ki-bejártak a házakba, hogy: — nem volt-e itt vagy ott az Anica kisasszony? — s hazamentek a kisasszony nélkül. És az uradalom új írónka se volt sehol aznap este. Eltűnt. A kocsis éjféli felé jött vissza üres kocsival s azt mondta, hogy az írónka meg a kisasszony együtt mentek be Kalóéra. Az öreg azon az estén még sokkal vénebb lett. Ő is fogatott s ment utánuk. Az asszony pedig otthón sok nagy keszkenőt vett magára s a kemence mellé húzóda fázott. Csak akkor hallzott egy-egy nagy hang a házbán, ha a nagyobbik leány csapkodta az ajtókat. Ez mintha nem is értette volna az egész történetet. Még kacagott is s a vállait vonogatta, ha a sok nagy kendőből szomorúan nézett rá az anyja. S az asszony szomorú pillantása lassan-lassan rémület lett. Amint ott járt előtte a leány, tisztán látta, hogy ez is éppen olyan, mint a másik s tisztára véletlen, hogy az szökött el egy férfival s nem ez. Éppen olyan romlott ez is, benne van a pillantásában a bűn, a rossz hajlandóság, ami elbuktatja, csak jöjjön valaki, akárki, aki segít neki. A becsületes szenvedő asszony megborzonogott, rohanvást kezdett el dolgozni az agya s nagy elhatározás ért meg benne hirtelen. Fölállott s amikor a lány újra bejött, bezárta az ajtót.

— Ül le! — kiáltott. — Ül le! Megmondom neked magyarul s úgy segítsen engem az Isten, ahogy meg is tartom, hogy inkább megfojtalak, ezzel a két kezemmel, mintsem hogy a hugod sorsára juss.

— Hajgy békében! — mondta a lány. — Mit akarsz velem? — Ki akart menni s most

már az asszony hagyta, hogy menjen, csak utána szólott: — Emlékezz rá! Emlékezz . . .

Másnap délre már hazajött az öreg. Csak egyedül. Nem találta meg sem a leányt, sem a férfit. Nem is beszéltek egy szót se egyikről se. Hallgatva, egy-egy pillantással állapodtak meg abban, hogy ez a leszámolás megtörtént. Künn vén kocsis sétáltatta az udvaron a fáradt lovakat. Az is komor hallgatásba mélyedt s oda se pillantott a konyha felé, ahonnan pedig kíváncsi leányfejek lesték, hogy majd bemegy s mond valamit az utról. Délben hazajött a fiatal Karinka. Józsonon jött s majdnem futva szelte keresztül az udvart. A tornácra az öreget talált s fájdalmasan, kétségbeesve kiabálni kezdett: — apám, apám! — Még dultabb, züllöttebb volt az arca, mint rendszeren s ahogy lihegett, meg levegő után kapkodott, majd összeesett. — A postán mondták, a postán . . .

Az öreg betuszokolta a szobába s utánuk ment az asszony is. Olyanformán, mintha a régi lenne, egyenes, sugár, hatalmas asszony, akinek csak egy ujjával kell mellette böki ezt a kis emberoncot, hogy hanyatt vágja magát. Az ember rámeredt s hebegve, nyögve ismételte, hogy: — a postán mondták, a postán.

— Mindegy, akárhol — vágott bele a szobába az asszony. — Volt, nincs. Értetted? Hanem még van nekünk egy, hát arra vigyázzok. És segíteni kell neked is. Érted? — Ül le, mert el-esel. Apám itt a tanu, hát hallgass ide. Elpusztítottál bennünket mindenképpen. A te bűnöd az egész romlásunk. Az aljasságod, a nyavalyád . . . Hát nekem már minden mindegy, csak éppen ez a lány nem. Ezt megmentem attól, hogy a sze-

meten pusztuljon el. De ez csak úgy lehetséges, ha te is segítesz. Akarsz?

Téovány bámult rá a férfi s intett, hogy igen.

— Akkor többet nem iszol. Ha a gyermeknek nincs apja, hát így bának el vele. Ha van, nem mernek. Bertának férjhez kell menni, valami tisztességes emberhez s ahhoz tisztességesnek kell lenned neked is. Vagy pedig én ezt nem nézem tovább, hanem megölöm magam. Érted? Többet nem iszol?

— Nem.

— Jó. Add a kezéd rá.

A férfi reszketve nyújtotta oda a kezét s az asszony erőset szorított rajta — s aztán tovább beszélt.

— S ha mégis megtenné, hát pusztuljatok el egyedül, magatok. Ha még egyszer részegen jössz haza, engem már nem látsz. — Indult ki felé s az ajtóból még visszazólott: — Megmondtam.

Ez már nemrégiben történt. Egy-két hete mindössze. S aztán még megesett valami . . .

Anica hazajött. Előbb csak künn a tanyánál húzta meg magát s beizent, hogy itthon van és hogy beteg. Az asszony azt mondta, hogy sir szegény, folyton sir . . . Az anyja pedig éppen sétálni indult az illedelmes szép nagy leánnyal, akit szigorú pillantásokkal dirigált maga mellett. Felsőleg komoly nyugalommal hallgatta végig az izenetet s míg a keztyűt gombolta, visszament a szobába, egy borítékba beletett egy százast s azt adta oda a tanyásnének. Csak annyit ízent a lányak:

— Menjen, a merre lát. Mondja meg neki.

Az Én Ujságom

október havában a tizedik évfolyamába lépett. Meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörű képeivel a legszebb, legjobb képes heti magyar gyermeklap. Szerkeszti Pósa bácsi. — Negyedévre csak 1 frt. Kiadóhivatal: Budapest, Andrásy-ut 10. szám.

KÜLFÖLD.

A német császár Angliában. Vilmos császár beváltja ígéretét és elutazik Londonba Viktória királynénak, nagyanyjának, látogatására. Miután épp most háboruba keveredett Anglia Transvaallal, a császár e látogatását tüntetésnek is lehetne fölfogni. Az ily fölfogás ellen előre is tiltakozik a német kormány a *Yossische Zeitung* útján. Ez a lap a következő, nyilván sugalmazott kommünikét közli:

Nem kell titkolnunk, hogy a császár londoni útja, a dél-afrikai eseményekre való tekintettel, a német nemzet nagy többségét nem nagy meglepéssel tölti el, de ha a német császár felelős tanácsadóival együtt azt hiszi, hogy egy hónapokkal ezelőtt megígért látogatást még megváltozott körülmények közt is meg kell tennie, akkor a német sajtónak kötelessége, hogy idejekorán tiltakozzék az ellen, hogy e látogatást politikailag ki lehessen használni. Németország nem ellenzi Anglia terjeszkedési politikáját, ha ez nem megy az ő rovására. Ha a német császár Angliába megy, ezt csak azért teszi, mert ígérete köti, amelyet még jóval az előtt, hogy az afrikai háboru kitört, tett és ez csakis nagyanyja iránti személyes udvariasságának tényleg vehető.

A *Hamburger Nachrichten* ugyanerről a kérdésről így ír:

Nem zárkozhatunk el annak megjegyzése elől, hogy a császár angolországi útja a jelenlegi viszonyok közt nemcsak Németországban keltené meglepetést, nemcsak ott találnokk kellemetlen kétélyekkel, hanem külföldön is félremagyarázatnák. Igaz, a császár Hamburgban beszélt arról a tiszteletről, amelylyel nekünk németeknek az idegen államok fejlődése iránt viselnetünk kell, ez azonban bizonyára nem vonatkozhatik Angliának dél-afrikai politikájára; mert a boerok tervbevett megtörése nem egyéb, mint rablőhadjárat, arany- és hatalomvágyból erőd vállalkozás, amely erkölcsi tekintetben ugyanazon az alapon áll, mint Jameson transvaali betörése, amelyet a császár annak idején az ő ismert táviratában annyira elítélt. Nem hiszszük, hogy a császár most, a mikor a háboru már megkezdődött, Angliába menne. Mit tartunk ez esetben azokról a hivatalos kijelentésekről, hogy Németország föltétlen semlegeséget fog tanusítani? Ezt az utat mindenki annak magyarázná, hogy Németország Angliának fogja pártját a dél-afrikai konfliktusban. Ezt azonban a császár nem akarhatja.

A párisi *Temps* így vélekedik: Hire kelt, hogy a német császár angolországi útja elmarad s ebből már sok következtetést vontak le a császár politikai magatartására nézve is. Most újra az hírlak, hogy az utazás elmaradásáról sohasem volt szó és a legjobb források tudni vélik, hogy a *cumberlandi* herceg egyide-üleg lesz ott az udvarnál. Viktória királynő

pedig föl fogja használni az alkalmat, hogy unokáját a hannoveri ház képviselőjével kibékítse. Ha ez igaz, ugy II. Vilmos császárnak látogatása kétségbevonhatatlan bizonyítéka annak, hogy Anglia és Németország közt félremagyarázhatatlan megállapodás létesült a dél-afrikai ügyekben. Hogy a császár mit határoz, azt nem tudhatjuk. A mi szemünkben a dolog lényege az, hogy a barátságos közeledés ezzel megkezdődik. Tapasztalt emberek, vagy politikusok meggyőződhetnek arról, hogy hosszabb időre lehetetlen már a három hatalom közt a mesterséges egyensúlyt fenntartani.

Az ausztriai zavar.

Budapest, október 21.

A csehek vígan folytatják a harcot a parlamentben és az utcán egyiránt. Az utcán csaknem folytonosan tüntetnek, a parlamentben pedig legközelebb a kormány program-nyilatkozata fölött meginduló vitában készülnek átvenni a német ellenzék örökségét s máris azzal fenyegetőznek, hogy nem fogják könnyűvé tenni a kormánynak a delegáció megválasztását. Minthogy pedig a nyelvrendeletek eltörlésével a német nyelv visszahelyeztetett a maga régi jogaiba, egész Csehországban szervezik az ellenállást és megindítják a küzdelmet a cseh nyelv egyenjóságára, ha ugyan nem szupremáciája érdekében. A Clary-kormány rövid és világos programjának a keresztülvitele nem lesz könnyű dolog.

Bécs, október 21.

A reichsrath keddi ülésén kezdődik a kormány nyilatkozata felett a vita, amelyet harmadik pontnak tüztek ki napirendre. A vitához ma délig nem kevesebb, mint 63-an jegyeztették elő magukat.

Az összes ausztriai lapok élénken kommentálják a tegnapi ülést és az elnökválasztásokat. A cseh lapok győzelemnek tartják a tegnapi választást, a baloldaliak azonban nem tekintik éppen vereségnek a tegnapi történeteket, de kijelentik, hogy a tegnapi nap a helyzet tisztá képet teremtette, mert bátoritól hat a balpárt tagjaira, hogy zenuen is heves küzdelmet kell folytatniok a katolikus néppárttal szemben.

Prágából táviratozzák, hogy a *Narodni Listy* a következőket írja:

Ugy látszik, hogy a kormány még egyre abban a vérmes reményben ringatózik, hogy a delegáció megválasztását játsza fogja keresztülvinni a parlamentben és hogy a cseh nép képviselői nyugodtan fogják nézni, hogyan szavazzák meg a többi pártok azt az állami szükségletet, amelyre gróf Clarynak politikai létfenntartása végett szüksége van. A lap azt mondja, hogy vér helyett víz-

dennel. Az emberrel, aki kórhely volt, de ember, a lányokkal, a faluval s kisimult az arca és inkább csak szomorú lett. — Szegény élet — gondolta — szegény ...

S egyszerre valami árnyék toladott eléje hátról. Fölpillantott, az ura volt. Kában, bambán s motyogott neki olyanformán, mint ahogy a részeg akar okosan beszélni s igyekezett szilárdan megállani a lábán.

— Csak nem fogsz, Lotti, csak nem fogsz boldogni ...

Az asszonyt meg se lepte, hogy itt van. Nagyon szomorúan nézett reá s magába merült el. Abba a sok mindenbe, amit most egyszerre végig kellett gondolni. Az ember pedig most már halálra rémületen hebegett: — csak nem fogsz, csak nem ...

— Menj inni.
— Nem, nem, soha ...

— Csak menj — s bebámult a szakadékbba. — Csak menj ...

Karinka feléje lódukt, meg akarta fogni s nyögött: — Lotti, Lotti — eléje került, mintha utját akarta volna állani s mikor egyszer nagyon eldülőngött, rémületen visított rá az asszony:

— Vigyázz!

Már késő volt. Egy pillanatig a levegőben kapkodott még, aztán esett ... Egy-egy nagy csalán, meg tövisbokron még hallszott, hogy hogyan zuhan le — s aztán iszonyu nagy csend lett.

nek kellene folyni a cseh nép képviselőinek ereiben, ha ez gróf Clarynak olyan könnyen sikerülne.

Prága, október 21.

A *Narodni Listy* szerint valamennyi cseh kerületben és községben bizottságok alakultak a cseh pártok kezdeményezésére. Céljuk az, hogy minden hivatalban és bíróságnál gondoskodjanak a cseh nyelv egyenjóságának keresztülviteléről. Minden fontosabb esetet kötelesek a bizottságok egy ügyvédekből álló prágai bizottságnak feljelenteni, amely jogi segítyt nyujt nekik.

Prága, október 21.

Launból érkezett jelentések szerint ott tegnap este megint összecődült mintegy kétszáz ember. Néhány zsidó családnak beverték az ablakait. Mikor a tüntetők meglátták a lovasságnak egy őrjáratát, rögtön szétoszlottak.

Turnauból jelentik, hogy ott tegnap este néhány száz ember kiabálva s rakétákat eregetve összecődött a Ringplatzon. A közbelépő közigazgatási tisztviselőket és a csendőrséget kigunyolták. Erre kivonult egy század katonaság, mire a tüntetők visszavonultak. Négy embert letartóztattak. Este tizenegy órára helyreállt a nyugalom.

Tausban tegnap este antisemita tüntetés volt. Eipelből is jelentenek tüntetést.

Prága, október 21.

A tegnapi letartóztatott tüntetők közül ötöt csődület okozása miatt és egyet gyujtogatás kísérlete miatt adtak át a büntetőbírósnak. Négy embert a rendőrségen három — hatnapi elzárásra ítélték, kettőt pedig rendőrileg megintettek, azután elbocsátották valamennyit.

A dél-afrikai háboru.

Budapest, október 21.

Az angol tüzérek tegnapi győzelme a glenceoi domb körül nem vitte fordulóra a háborut. Előretolt csapatok mérkőzése volt, amelynek mindenestre nagy lesz az erkölcsi hatása, de döntő éppen nem. A boerok kudarcot vallottak, mert tüzérségük gyöngébb s rosszabb volt az angolokénál. Az első mérkőzésből bizonyára levonják a tanulságot s ily vállalkozásba többé — ha csak lehetséges — nem bocsátkoznak. Az ő védekezésük igazi terepe az a hosszú hegylanc lesz, amely Oranjet és Transvaall elválasztja az angol Nataltól. Ennek szük szorosaiából ereszkedtek le rajaiok a sík vagy halmos nati földre, amely nem kedvező nékiök. A glenceoi kudarc után bizonyára a defenzívára fognak szoritkozni: rajaiok visszavonulnak a hegyszorosokba, amelyekből egy héttel ezelőtt előtörték, s e szakadékos, sziklás és meredek terepen várják be az angolok támadását. Itt sikert remélhetnek, mert kitünően ismerik a vidéket s a geologiai alakulások természetes sánc és vár gyanánt szolgálnak nekik. Fel kell adniok Natált, amelybe nemrég behatoltak. Hogy a dolog így fog fordulni, azt mindenki tudta. De hogy a hegyszorosok védelmében jelentékeny bajokat okoznak az angoloknak, az is előre látható. A glenceoi kudarc tehát taktikai változást jelent, amelylyel előre lehetett számolni. A boer lövészek igazi ereje majd csak a defenzívában nyilatkozhatik meg.

Az angolok diadalmorát némileg le fogja hűteni az a hír, hogy Vryburg város megadta magát a boeroknak. Vryburg megerősített nagy város, állomása a fokföldi vasútnak, Mafekingtől délre fekszik mintegy 160 kilométernyire s körülbelül 200 kilométernyire Kimberleytől. Ezen a hosszú vasutvonalon tehát a boeroké e percben az uraság, mert bár Mafekingről és Kimberleyről eddig semmi hír sem jött, Vryburg eleste némi fogalmat ad az angolok szorult helyzetéről a nyugati csataterén.

MOLL SEIDLITZ POR

felülvizsgálható haziszer mindama gyomor bajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerlátrakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 1 forintjával.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ és SÓ

Legjobb tájadalomesztapító bodrészesítés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktrákban ólommal zárt (olambirt) üvegekben 90 kralcárjával kapható, MOLL készítmény kérendő.

A glenceoi ütközet.

London, október 21.

A *Standard* a glenceoi táborban tegnap délből foladott következő táviratot közli:

Mire a puskások és a királyi rifle-lövészek ezer yardnyira jöttek, a boerok ágyuit az angol ágyúk, amelyek kétezeröttszáz yardnyira pusztító hatással lövöldöztek rájuk, teljesen elnémították. A boerok még folyton erős puszkátztek adtak, amely az angolok sorait erősen megritkította. Reggel kilenc óra tájban a puskások és a királyi rifle-lövészek a magaslatra rajt bocsátották ki, mire a boerok megfutamodtak. Időközben a 18-as huszárok, a gyarmati és birodalmi gyalogezredek, továbbá a Leicester-ezred előnyomult észak és kelet felé s így elvágták a boerok visszavonulásának fővonalát. Az ellenség két tűz közé került s nagy veszteséget szenvedett. Ebben a pillanatban még folyik a harc, de az ellenség veresége már teljes. Ugy látszik, nagyon kevés boernak sikerült megmenekülni. A mi veszteségünk körülbelül háromszáz halott és sebesült. A boerok vesztesége háromszor akkora lehet.

London, október 21.

A glenceoi ütközetről jelentik:

A támadó fél a boerok keleti balszárnya volt, amely Wooltristen át Symons tábornok szélső jobbszárnya ellen indult. A sulyosan megsérült Symons tábornok most 53 éves és már számos hadjáratban vett részt, így Egyiptomban is harcolt Arabi pasa és a mahdi ellen.

A boerok 8000 főnyi esapattal, nagyon kicsiny és rosszul működő tüzérséggel vonultak fel. A boeroknak mindössze csak 5 ágyújuk volt. Ha a boerok a támadással nem sietnek, hanem bevárták volna a Joubert által személyesen vezérelt sereget, ugy szerencsésebben operálhattak volna. Joubert messze a balszárny mögött maradt, úgy, hogy Symonsnak sikerült a boerok balszárnya ellen 18 nehéz ágyút tűzbevinni. Ehhez hozzájárult még az is, hogy a boerok nem tudták a távolságot kellően megbecsülni, hogy mindig az angolok feje fölélt repültek el a lövegek, amelyek távol az angol táborától estek le; az angolok ellenben, akik a glonkvoei teret is jól ismerték, kitűnően kezelték az ágyúikat. Lövegeik kitűnően találtak, mert az angolok 18 ágyúja 15 perc alatt semmisítette meg a boer tüzérséget.

A haditudósítók távosöveikkel igen jól láthatták az angol ágyúk iszonyatos pusztításait. Midőn az angolok elhallgatták a boerok tüzérségét, Symons tábornok a közepén lévő gyalogokat előre indította, míg a két szárnyon a 12-es huszárok indultak előre, hogy a boerok állását megkerüljék. A gyalogság eleinte rajvonalakban tört előre a boerok által elfoglaltombok alá. Midőn az angolok már aombok alá jára értek, a 300 méter magas domb tetejére gyorslépésben és szuronysegezve rohantak fel.

Állítólag a boerok egész északi hadserege visszavonult, de pozitív adat erre vonatkozólag még nem érkezett.

Symons tábornoknak az alsótestébe hatolt egy golyó, amely sulyosan megsebesítette a tábornokot.

London, október 21.

A Glenceo mellett elesett és megsebesült tisztek listája szerint Symons tábornok halálosan megsebesült, két ezredes, egy őrnagy, három százados és öt hadnagy elesett; egy ezredes, egy őrnagy és egy százados sulyosan megsebesült. Kevésbé sulyos sebet kapott 2 őrnagy, 5 százados és 10 hadnagy.

Hivatalos jelentés szerint a csatában elesett angolok száma 31, a sebesülteké 151. Az ütközetben résztvevett három gyalogzászlóalj, ebből kettő irországi és a halottak meg a sebesültek legnagyobb része is Irlandból való.

London, október 21.

Symons eddig csak címzetes tábornok volt, a királynő ma tábornokká nevezte ki hősiessége jutalmául. Ugyanakkor megjött a távirati jelentés Fokvárosból, hogy Symons ezredes meghalt a csatában kapott sebe következtében.

A boerok állítólag ezer embert vesztek a glenceoi ütközetben.

A boerok hódítása.

London, október 21.

Vryburgból táviratozzák, hogy a város megadta magát a boeroknak.

Az angolok rendőresapatai kivonultak. Scott őrnagy szegényében főbe lőtte magát.

London, október 21.

A *Daily Telegraph*nak jelentik Kimberleyből: A város még mindig veszélyen kívül van. Riverstonnál a boerok egy őrjárata fehér lobogó felvonásával törbe akart ejteni egy angol esendőr-őrjáratot, de az angolok a boerok szándékát felismerték és visszavonultak.

A riverpoli vasuti állomást a boerok szétrombolták.

Fokvárosból jelentik, hogy a küldöncök által hozott legutóbbi hírek szerint *Mafeking* még mindig az angolok birtokában van. A város parancsnoka két dinamittal megrakott vasuti kocsi helyeztet el a város-tól kilenc mérföldnyire. A boerok a vasuti kocsiba lövöldöztek, miáltal ezek felrobbantak. A robbanás a boerok között igen nagy pusztítást vitt véghez.

Csatározás a szorosok közt.

London, október 21.

A *Times*nak a következőket jelentik Ladysmithből: Angol csapatok visszaverték a Tintza-szorosból és a Van Rennen-szorosból Gröbler és Albrecht vezetésével előnyomuló boer csapatoknak előőrseit. Az angolok ebben a csatározásban igen csekély veszteséget szenvedtek. Ezen a ponton is már legközelebb döntő ütközetet várnak.

Fokváros, október 21.

Burghersdorpól jelentik, hogy 1500 boer 30 kocsiával Norvalspont felé menet Bethuljét érintette. Azt hiszik, hogy a boerok a basutók támadásától tartanak, akik állítólag nagy haderőt vonnak össze és hogy Oranje szabadállam ez okból csapatokat küld ki a Basuto-föld határára.

Anglia délafrikai tervei.

London, október 21.

Itt az a még meg nem erősített hír kering, hogy a kormány a háboru után Dél-Afrikában öt államból álló államszövetséget akar alakítani *Dominion of South-Africa* név alatt. A szövetséghez tartoznának: Fokföld, Transvaal, Natal, Oranje és Rhodesia. A szövetség parlamentje Fokvárosban székelne.

Fokváros, október 21.

Reits transvaali miniszter Oranje szabadállam polgáraiboz manifestumot intézett, amelyben Múner kormányzót és az angol államférfiakat azzal vádolja, hogy az afrikander nemzetet sértik, megcsalják és gyöngítik. Nagy-Britannia — mondja a manifestum — elnyomja a bennszülötteket és a háboru azért indított meg, mert a választójog megadásra tekintében két évi különbség került föl, holott Angliában az idegeneknek 12 évig kell várniok, míg a választójogot megkapják.

London, október 21.

A hajóhad egy részének mozgósítása nagy feltűnést keltett; hogy mi az oka és a célja a mozgósításnak, azt egyelőre titkolják. Állítólag a fokföldi hajójárat vonalának a védelmére kel utra a mozgósított flotta.

Bécs, október 21.

Londonból táviratozzák, hogy az angol hadügyi kormány *Marconi*val szerződést kötött, amely szerint a transvaali háboruban az angol sereg alkalmazhatni fogja a *Marconi* találmányát. Egy angol kapitány hat készülékkel fogja kísérni az angol csapatot és három helyütt fog táviróállomást berendezni. (nvt.)

A háboru a parlamentben.

London, október 21.

Az alsóház 271 szavazattal 32 ellenében megszavazta a tíz millió fontnyi póthitelt. A vita folyamán *Balfour*, a kincstár-első lordja fölolvastott egy táviratot, amely szerint Symons tábornok a Glenceo mellett vívott csatában halálosan megsebesült. A távirat fölolvastása alatt a Ház tagjai levették kalapjukat.

A tízmilliósi póthitel tárgyalása során azt mondta *Redmond* William, hogy ha már pénz akarunk kiadni, inkább Irországiért és a munkásosztályért tegyék, *Redmond*ot ezért a nyilatkozatért rendre utasították s midőn tovább is ilyen hangon beszélt, föl-szólitották, hogy nyilatkozatát vonja vissza. *Redmond* erre tiltakozva visszavonta szavait, amit a nacionalisták helyesléssel, a Ház egy része pedig nevetéssel fogadott.

HIREK.

Budapest, október 21.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelent meg.

— Személyi hírek. *Klotild* főhercegnő tegnap udvarhölgyével, ma pedig *József Agost* főherceg és *Augusta* főhercegnővel együtt megnézte a Barabás-kiallítást. — Báró *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter tegnap este Bécsbe érkezett. — *Kállay* Béni községi pénzügyminiszter holnap néhány napra Hercegovinába utazik.

— Udvari vadászat. *Gödöllő*ről táviratozzák, hogy ma délelőtt 1/2-10-től délután 5 óráig hajtóvadászat volt a kerepesi pagonyban. Résztvettek benne: *Ferdinánd* tocsenai nagyherceg, *Lipót* bajor herceg, *Liechtenstein* herceg első fődudmester, gróf *Paar* lovassági tábornok, főhadsegéd, *Pülük* és *Hoehnei* szárnysegédek, báró *Lilien*; dr. *Kerzl* főlözrsorvos, *Dittl* százados, *Petera*, az udvari vadászati hivatal vezetője, *Ludvig* Gyula főrendiházi tag, az államvasutak elnökgazdátja és csetei *Herzog Péter*. Terítékre került: 1 őzbak, 1 róka, 1 vad pulyka, 94 fácán, 46 nyul és 10 fogoly.

— Új királyi tanácsos. A király *Sebestyén* Gyula, az országos közoktatási tanácsoshoz a titkári teendők vitelére berendelt állami polgári iskolai tanítóképző intézeti igazgatónak, a közoktatás terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— Az Örök-Imadás Temploma. Az Erzsébet királyné emlékére épülő Örök-Imadás Temploma központi gyűjtőbizottsága a jövő hó 10-én nagyszabású gyászünnepe rendez a királyné emlékezetére. A gyászünnepe *Vaszary* Kolos bíboros hercegprímás mond emlékbeszédet. Az ünnepély iránt a legmagasabb körökben is nagy az érdeklődés. *Klotild* *Isabella* és *Augusta* főhercegnők már megígérték előjvetelüket. Ugyanezen a napon délután a vidéki bizottságok elnökei közös értekezletre gyűlnek össze, melyen megbeszélik a gyűjtés módozatait.

— Egyházi előléptetések. A király a nagyváradi latin szertartású székes-káptalanban *Vinkler* *József* sardikái választott püspöknek és olvasó-kanonoknak a javadalmas nagyprépostságra és kanonoki székre, *Zajmay* *János* éneklő-kanonoknak az olvasó-kanonokságra, *Széchenyi* *Jenő* békési főesperesnek az éneklő-kanonokságra, *Schieffner* *Ede* középiskolnoki főesperesnek az örkanonokságra, *Radnai* *Farkas* legidősb mesterkanonoknak a székesgyeházi főesperesre, *Andrássy* *János* második mesterkanonoknak a békési főesperességre, végre *Wolafka* *Nándor* makáriai választott püspök, kis prépost és harmadik mesterkanonoknak a középiskolnoki főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ekként megüresedő, az utolsóelőtti megelőző mesterkanonokságot *Kucsovich* *Lajos* tiszteletbeli kanonok és püspöki liceumi tanár, az utolsóelőtti mesterkanonokságot *Gröcz* *Béla* címzetes prépost és endródi plébánosnak, az utolsó, egyben irodalmi kanonoki székét pedig *Steinberger* *Ferenc* szathmár-egyházmegyei áldozó pap és tanítóképző intézeti igazgató-tanárnak adományozta.

— Petőfi-ünnepek. A pozsonyi Toldy-Kör 29-én és a Soproni Irodalmi és Művészeti Kör 28-án Petőfi-ünnepeket rendeznek a költő halálának félszázados évfordulója alkalmából.

— Szerkesztő-változás. A mai naptól fogva a *Fővárosi Lapok* című hetilap szerkesztését *Thury* *Zoltán*, a *Budapesti Napló* fényes tollu munkatársa veszi át.

— Tüntetés *Krieghammer* ellen. Egyes lapok közleménye szerint a *Vadászkürt* szálloda előtt tegnapelőtt este az egyetemi polgárok egy kisebb csoportja báró *Krieghammer* ellen tüntetést rendezett. A rendőrség kijelenti, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. Tüntetés egyáltalában nem történt, sőt még kísérletet sem tettek arra.

— Református papok felavatása. A reformátusok kálvin-téri templomában holnap, vasárnap délelőtt avatják föl a végzetett teológusokat, számszerint nyolecat. Az ünnepi istentisztelet tíz órakor kezdődik, amikor is *Kálmán* Gyula somogyvári lelkész tart prédikációt, utána pedig *Szász* *Károly* püspök mond felavató beszédet s végzi a felavatást az esperesekkel. Délután a segédlelkészek elhelyezése következik.

— Egyetemi hallgatók Eötvös *József* sirjánál. Az egyetemi ifjuság az idei halottak napján is lerója kegyeletét báró *Eötvös* *József*, a nagy írte emléke iránt. November 2-ikan testületileg meglátogatta *Eötvös* *József* ercsii sirját és beszédek kíséretében elhelyezik az ifjuság koszoruját.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körut 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, fínanciroz találmányokat és belajstromoz védjegyeket.

Felvilágosítás díjtalanul.

— **Stefánia főhercegnő házassága.** Egybehangzóan jelentik mindenfelől, hogy *Stefánia* főhercegnő november 23-án lép másodsorú oltár elé. Az esküvő minden valószínűség szerint Londonban lesz. *Lónyay Elemér* gróf, aki magyar alattvaló, egyik bizalmasa után már megszerezte a házasságkötéshez szükséges okmányokat. Még csak azt a felmentést kell megkapnia, amely a polgári házasság életbe lépésétől 60 napon belül szükséges, amelyet magyar alattvaló külföldön köthet. Az özvegy trónörökösne udvartartását még házassága előtt feloszlatták. Udvartartásának tagjait gróf *Cholomieszky* Myszka Ede fődvarmestert, *Gondrecourt* Emma grófnő fődvarmesternőt, *Pálffy* Terézia grófnő, *Chotek* Szidónia grófnő és *Széchenyi* Melánia grófnő udvarhölgyeket és gróf *Choreth* Rezső kamarást, a fődvarmesteri hivatal más helyeken fogja alkalmazni. Leánya *Erzsébet* főhercegnő, akinek most csak kamarája van, már legközelebb külön udvart kap. A fiatal, rendkívül bájos főhercegnőt Bécsben elterjedt hírek szerint valamely főúr *Stift*, valószínűleg a prágai nemes hölgyek zárdájának élére fogják állítani, amelynek fejedelmesszonya mindig az uralkodóház egyik tagja szokott lenni. Ez régi kiváltság, amely nem akadályozza a főhercegnőt abban, hogy később bármikor férjhez mehessen.

A *Neues Wiener Tagblatt* holnapi számában — mint tudósítónk *Bécsből* táviratozza — a következőket közli *Stefánia* főhercegnő és gróf *Lónyay Elemér* házasságkötéséről:

Az esküvő Londonban az osztrák-magyar nagykövetség palotájában lesz. Az egyházi szertartás előtt polgári házasságot köt a főhercegnő, mert gróf *Lónyay Elemér* magyar állampolgár; ehhez már megszerezte a nagykövetség a fölmentést és az engedélyt az illetékes hatóságoktól. A *renunciáció* a legnagyobb esőndben fog végbemenni és csak az esküvő után fogják azt publikálni. *Erzsébet* főhercegnőre, aki tovább is királyi nagyapja gyámsága alatt fog maradni, természetesen nem lesz semmi következzel anyjának a *renunciációja*. *Stefánia* főhercegnőt az esküvő után a királyi fenség cím fogja illetni, amelyhez születésénél fogva joga van; de lehetséges, hogy *Lipót* király kifogást fog tenni ez ellen. A belga király beleegyezését nem is kérte ki a mátkapár a házassághoz, mert *Stefánia* főhercegnő tulajdonképpen a Habsburg-család tagja. Az eddig élvezett 420.000 forint évi apanzás helyett ezentel csak százezer forint fog járni *Stefánia* főhercegnőnek.

— **Ünnepeit tanár.** Az evangélikus gimnázium volt tanárát és az akadémia tagját, *Lehr* Albertet egykori tanítványai holnap ovációban részesítik abból az alkalomból, hogy a mult év iskoláján végén a tanári pályáról visszavonult. Az ünneplő közönség félizenegy órákor gyülekezik a gimnázium dísztermében, ahol a népszerű tanárt *Gyökössy* Lorand, nótanítványai nevében pedig *Csiky* Erzsike fogja üdvözölni. Ezután *Kozma* Andor olvassa föl alkalmi költeményét. Az ünnepeit tanárnak, akinek *Arany* Toldiját magyarázó könyvét ártizdek óta használják az iskolákban, *Toldi* Miklós gyönyörű bronzszobrot nyújtják át a nála tanítványok.

— **Miniszter az államvasúti nyomdában.** *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter ma délután 4 órákor megtekintette az államvasúti nyomdának Csengery-utcai helyiségeit. Közeli lakásából gyalogosan jött *Stettina* József miniszteri tanácsos, *Vétesy* Sándor miniszteri osztálytanácsos, *Schober* Albert m. á. v. előkhelyettes és *Hollán* fogalmazó kíséretében. A miniszter és kíséretét *Ocskay* Gusztáv, a nyomda vezetője fogadta, s ő is kalauzolta a zakatoló gépekkel telt termeken keresztül. Hosszasabban időzött a miniszter a betűöntő műhelyben. Kallanban keverték a forró ólmot, amelyből néhány perc múlva betűk támadtak, s a megkeményedett ólomdarab fényes betűt ezt a felírást mutatták: *Éljen Hegedűs Sándor* d. excellenciája, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter.

A miniszter mosolyogva köszönte meg a figyelmességet, azután betekintett az expedicióbba is, ahol fiatal leányok dolgoztak.

Itt megkérdezte a miniszter:

— Mennyi bért kapnak a leányok?
— Bizony keveset, kegyelmes uram — felelt *Ocskay* — 40—50 krajcárt naponta.
— Az elég kevés. Meddig dolgoznak?
— Reggel 8-tól este 7-ig.

Ocskay felhasználta erre az alkalmat és megkérte a minisztert, engedné meg a munkások bérének fölemelését.

— Ha nem nagy a differencia, lehet, — felelt a miniszter.

— Két-három ezer forint.

— Az sok. No, majd meglátjuk.

A miniszter másfélóra hosszat tartózkodott az intézetben s már rég besütétedett, amikor eltávozott, miután elismerését fejezte ki az intézet vezetőjének.

— **Nagy Vince síremléke.** A mult év őszén váratlanul hunyt el *Nagy Vince* országos tejjárádsági felügyelő és volt szinigazgató. A földművelési miniszterium tisztikera, melynek kötelessége *Nagy Vince* tartozott, közadakozásból síremléket állít a megboldogultak a kerepesi-úti temetőben lévő sírja fölé. Az emlékre *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter írta alá az első nagyobb adományt. Az emlékmár elkészült és most helyezik el a síron. Ünnepléses leleplezése az irói és művészi körök részvételével alkalmasint a jövő hónap első napjaiban lesz.

— **Az igazságügyi hivatalnokok lakáspénze.** Örömet fog kelteni *Floész* Sándor igazságügyminiszter mai rendelete az igazságügyi tisztviselők körében. Eddig ugyanis havonként adták ki a lakbért s így, mire a házbér ideje elérkezett, már gyakran nem volt együtt az arra szánt pénz. A miniszter most elrendelte, hogy a lakbért negyedévi részletekben kapják kézhez a hivatalnokok.

— **Czecc tábornok itthon.** Már csak ketten vannak életben szabadságharunk tábornokai közül: *Görgey* Artúr és *Czecc* János, a vitéz székely katona, aki honvédeinket sok diadalmas csatára vezette. A függetlenségi harc leveretése után ő is kibujdosott és azóta Argentína államban él, ahol fényes tehetségeivel előkelő katonai pozíciót vívott ki magának. A messze idegenben sem szünt meg azonban érdeklődni hazájá iránt s különösen az utóbbi években ismételtelen nyilvánította azt az óhaját, hogy itthon, magyar földön „szeretné leélni hatralelvő napjait”. A kolozsvári ereklyemúzeum igazgatója *Szedli* Kálmán miniszterelnökhöz fordult, hogy valósítsa meg az ősz tábornok vágyát és a miniszterelnök méltányolva a kérelmet hazafias rugóit, nyugdíjat biztosított *Czecc* tábornoknak, aki nyugdíjat, amely minden anyagi gondtól ment, nyugodt életet biztosít. Az öreg urat mélyen meghatóta a magyar kormány és hazafias elhatározása és a napokban érkezett levelében bejelentte, hogy a jövő tavasszal fiával és leányával hazajön. Levele, melyet *Kuszkó* Istvánhoz, a kolozsvári ereklyemúzeum lelkes őréhez intézett, így hangzik:

Buenos-Ayres, 1899. szeptember 22.

Van szerencsém értesíteni, hogy augusztus 7-én kelt levelét a hozzácsatolt leiratok másolatával pár nap előtt vettem. Midőn a tudósításért hálás köszönetemet jelentem, várok a hivatalos értesítést, hogy miniszterelnök urnak, gr. Bethlen Ákos főispán, Deák Albert s a bizottság tagjainak forró halamat irásban kifejezhessem. Nagyon a szívemre hatott a Múzeum igazgatóságának nemes figyelmé, szeretett honfitársaim gyöngédségének szép bizonyítéka. Önnek, ki mindig szíves volt irántam, közelesemnek tartom őszintén megvallani gondolkozásmódomat.

Ha nem tértem haza oly hosszas idő óta, ez nem történt benső vágyam hiányából. Én ez új világban mindig visszavonulva és erősen munkálkodva töltöttem napjaimat. Iparkodtam magam fenntartani a magyar nevet s becsületet. — Midőn alkalmas lehetett volna régi vágyamat teljesíteni, családomból megismerem a magam valóságát.

Én hálás köszönettel fogadom a részemre felajánlott nyugdíjat. Ez által remelem összegyűjthetni a szükséges összeget, hogy Leon fiam és Krisztina leányom társaságában szeretett hazámat viszontláthassam.

Ha az ezek ura és egészségem megengedi, a jövő tavaszon remélem a látogatást megtenni. Most nagyon felek a hidegektől, főleg azért, mert most álltam lábra egy bronchialis pneumoniából. Ezen kívül a szemem világa két év óta fogyni kezdett s éppen a napokban kell kiállanom egy szem-operációra.

Higye el, hogy azok a szeretetnyilvánítások, amikkel honfitársaim megtisztelnek, mélyen meghatották lelkemet. Ezt csak az mult felül, ha Isten megengedné szép hazámat és szeretett honfitársaimat viszontláthatni. Nagy öröömre szolgálna, ha néhány erdélyi barátom meglepne látogatásával itt e szép és nagy országban, melyben oly sok hasonlóság van a mi gyönyörű hazánkmal. Legforróbb vonzalommal kérem, legyen szíves előlegesen is jelenteni köszönetemet a miniszterelnöknek és igazgatóságának. Átkarolom önt, valódi, hazafias szeretettel.

Czecc János
tábornok.

— **Az új miniszterelnöki palota.** Talán mégis csak lesz új miniszterelnöki palota Budán. A király jóváhagyásával ugyanis tárgyalások folynak, hogy a hadtestparancsnokság engedje át most használatban levő palotáját, amelyért egyenértékű, ha a tárgyalások sikerre vezetnek, *József* főherceg Szent György-téri palotájának a helyén kapna új otthont. A hadtestparancsnokság felkén, egy frontban a honvédelmi miniszteriummal, tervezik az új miniszterelnöki palotát és pedig az eddigi tervektől eltérően akként, hogy a királyi várakkal harmóniában álljon s eleinte tervezett magasságával ki ne ríjjon mellette. Az *Albrecht*-úti torkolata felőli telekrezen pedig parkot létesítenek, amely természetesen a miniszterelnöki palotához fog tartozni. Ezenkívül a Szent György-tér is egészen új alakot kap. Földszintje az a nivó lesz, amelyen ma a honvédelmi miniszterium áll, valamint hogy a *József* főherceg palotájának a helyére kerülő új hadtestparancsnoksági palota is ezen a nivón fog épülni és így a térnek azt a részét, amely magasabb, lefordítják. A térnek pesti oldalra néző pereme a királyi palotától nyitva lesz egész a honvédelmi miniszterium frontjának meghosszabbításáig vonalig, a mi a tér pompás kilátását a pesti oldalra elképzeltel módon fokozni fogja. A tér új helyszíne fogja aztán meghatározni azt a pontot, amelyre *Erzsébet királyné szobrát* helyezik s tagadhatatlan, hogy az így szabályozott tér annak a monumentális szobornak az elhelyezésére, de még a megkomponálására is sokkal előnyösebbnek ígérkezik.

— **Hollán Ernő betegsége.** Mint értesülünk, *Hollán* Ernő nyugalmazott altábornagy nagy beteg. Ezelőt két héttel tért vissza veszprémmegyei birtokáról a fővárosba, amikor régi betegsége hirtelen erőt vett rajta és elalult. Azóta folyton tart a betegsége. A nagy beteg iránt általános a részvét és állapota után már sokan tudakozódtak.

— **Tüntetés a bécsi egyetemen.** A bécsi egyetemen ma újra zajos tüntetés volt az Innsbruckból Bécsbe kinevezett *Hirn* professzor ellen. Dél előtt 9 órákor csoportokban jelentek meg az egyetem folyosóján a német nemzeti diákok és sokan a rektor tilalma ellenére behatoltak a klerikálisnak tartott professzor tantermébe. A keresztény-szociálista diákok azalatt az első padsorokba helyezkedtek és várták a tanár megjelenését, de nemokára jött a dékáni hivatal pedellusa azzal az izenettel, hogy *Hirn* tanár ur ma nem tart előadást. Egyuttal felkérték a tanár hallgatóit, hogy jelentkezzenek a dékáni hivatalban. Ott mindenki kapott igazolványt és a szolgáknak szigorúan meghagyták, hogy jövőre csak oly diákokat bocsássanak be *Hirn* tanár tantermébe, akiknek igazolványuk van. De ama nap megsemmisült elverekedés nélkül. A szokásos bumlinál összeverekedtek a németnemzeti és a keresztény-szociálista diákok. A németnemzetiek nem akarták megtérni az anában a keresztény-szociálistákat, botokkal támadtak rájuk és kiszorították őket az utcára. A németek egyre ezt kiabálták a keresztény-szociálistákra: *Pfaffenknechte!* A pedellus közbelepet és rendet csinált, de a rend csak rövid ideig tartott, mert a keresztény-szociálisták közül a *Rudolfina* című diák-egyesület nem akarta magát kiszorítani. Az olaszok partfogasukba vették a keresztény-szociálistákat és kijelentették, hogy az aula nemcsak a német irredentistáknak való. De a tulnyomó erőnek engedni voltak kénytelenek és a német-nemzetiek elfoglalták az egyetem bejáratját. A rendőrség fölszólította őket a távozásra, mi ellen a diákok tiltakoztak, mert, így mondják, az a bejáró akadémiai terület, ahol a rendőrség nem parancsol. Nagynehezen végre helyreállott a rend. Azt azonban még senki sem tudja, mikor kezdheti meg *Hirn* professzor az előadásait.

Bécs, október 21.

Az egyetemi tanács elhatározta, hogy a mai botrányok ismétlődése esetén az összes előadásokat beszünteti az egyetemen. Egyébként szigorú intézkedés történt az ifjúság gyülekezése ellen.

— **Ujságkiadók közgyűlése.** A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége e hó 20-án tartja első évi rendes közgyűlést Budapesten az *Ottó* úr és hírlapírók körének helyiségeiben. *Zilahy* Simon elnök a napokban küldötte szét a közgyűlésre szóló meghívókat s mint a jelenlétekből kitűnik, a közgyűlés az ország összes kiadóinak részvételével fog folyni. E gyűlésen fogja a szövetség alapszabályait véglegesen megszövegezni s az elnök jelentést tesz a szövetség eddigi működéséről s teendőiről a jövőre nézve.

— **Életant katona.** *Sátoralja-Ujhelyről* táviratozza tudósítónk, hogy *Sütő* János honvéd ujonc máris megunta a katonai szolgálatot és ma a torkát egy késsel keresztül metszette. Azonnal meghalt.

Magy. kir. szab. Osztálysorsjáték
1-ső húzása november 16 és 17-én

Ered. egész sorsj. ára frt 6.—
fél : : : 3.—
negyed : : : 1.50
nyolcad : : : .75

Megrendelendők

WOHL főelárusítóval
BUDAPESTEN, Diana-fürdő.

— **Dekretum.** A congregatio sancti officii nevezetes döntést hozott a hipnotikus kísérletek tárgyában. Arról volt szó, hogy szabad-e a katolikusoknak a már ismert vagy egészen új hipnotikus kísérletekkel foglalkozni s ezt a kérdést olyanképpen oldotta meg a congregatio, amely mindenképpen azt bizonyítja, hogy a modern tudományosság olyan hatalmas falakon is beszivárgott, mint aminőkkel a katolikus egyház van körülépítve. A congregatio határozatához nem kell egy betű kommentár sem, megmagyarázza az önmagát nagyon szépen.

Ha a kísérletezés avval a veszéllyel jár, hogy babonás hit ébred az emberekben, avagy ha oly erőket akarunk megmagyarázni a különböző tüneteket, melyek a természetben nincsenek meg, akkor a hipnotikus kísérleteket a congregatio tiltja.

A congregatio evel a dekretummal a somnambulismus terjedésének akarja az útját bevágni.

— **Zempléni megyei bál.** Sátoralja-Tűhelyről írja tudósítónk: E hónap 15-ikén volt a megyei bál, amely teljesen elcsúszott a szablonos bálaktól, amennyiben annak politikai és társadalmi jelentősége is volt. A kibékülés ezen a bálon történt és a különböző pártok és a társadalmi rangok által elválasztottak harminc év után végre ismét egyesültek és a társadalmi, születési, felekezeti és politikai különbségeket harmónikus társasággá alakultak. Azok között, kik a kibékülés bálján részt vettek, ott láttuk a Windischgrätz és Sápia hercegi családok mellett az Andrássy, Mailáth, Hoyos, Henckel-Donnersmark, Berchtold, Hardenberg, Kielmassegg, Biordi grófkort, — a Waldbott, Fischer bárókat, — a Sennyey báró család hét tagját, — a Szemere, Kazinczy, Dókus, parnói Molnár, Mecner, Pintér, Orosz, Potoczky, Ragályi, Bernáth, Barthos, Csoma, Czibur, Dienes, Evva, Ferenczy, Füzessey, Görgey, Hammersberg, Hornyay, Horváth, Jármy, Jekelfalussy, Laczay, Malonyay, Mankó, Matolay, Miklós, Nagy, Nemes, Nyomarkay, Pathay, Payzoss, Péchy, Stéphan, Szerdahelyi, Szerviczky, Szirmay, Szmeccsányi, Szinyey-Merse, Vladár, Zalay családok tagjait. A bál rendezője és tervezője Dókus Ernő volt. Őt illeti meg a siker. Nemcsak a mulatság, hanem a társadalmi kibékülés is.

— **Házasság.** Egerváry (Potemkin) Ágost festőművész ma délelőtt tartotta esküvőjét Beniczky Ilonával az angol-kisasszonyok meyeri kápolnájában előkelő közönség jelenlétében. Az esketési szertartást Ilék Vince úpesti plébános végezte. A fiatal pár az esküvő után Olaszországba utazott.

Haas József, a gálzseői polgári takarékpénztár főkönyvvizsgálója eljegyezte Saphir Rózsa urbolygót Munkácson.

Gerlóczy Béla, a pesti hazai első takarékpénztár tisztviselője október 28-án délután 3 órakor tartja esküvőjét a belvárosi plébánia templomban Matyasovszky Ilonka kisasszonnyal, Matyasovszky Vilmos és neje szül. Etter Irma leányával.

Szigethi Jeny Géza pénzügyminiszteri tisztviselő ma délután vezette medvecei és kis-bisztereci Medvecsy Aladár államvasuti főtisztviselő leányát, Margitot. Az esketési szertartást Stieber Vince apátplébános celebrálta. Tanu volt a véglegény részéről dr. Flatt Viktor újvidéki főispán, a menyasszony részéről gróf Zay Imre.

— **Kegelem Artonnak.** Párisból írják: Tegnap délután két asszonytól kísérve haladt egy ember a Magenta-boulevard felé. A néhézkes járású ösz emberben senki sem ismerte fel *Artont*, aki felesége és leánya kíséretében hagyta el a *Saint-Louis* kórházat. Megkegyelmezése alig keltett érdeklődést, amint hogy érdekessége is megszűnt, mikor az állatlag megvezetgetettek lajstromát, amelyet nála hűtek, nem tudta előadni. A Dreyfus-affér pedig teljesen elfeledtette a hajdan hírhedt embert, aki az első kegelem-jórésben *Ester* nevű leánya buzgó fáradozásának köszönheti, amelyivel minden követ megmozdított apja kiszabadítása érdekében. Érdekes, hogy *Arton*, aki súlyos beteg, tegnap csak néhány órára hagyta el a kórházat, csak azért, hogy rövid idő múlva mint szabad ember térhessen oda vissza. Persze akad mindjárt interjuvó is, akinek *Arton* a jövőre vonatkozó terveiből csak annyit árult el, hogy dolgozni kíván.

— **Hirtelen halál.** Garba Gyula belügyminiszteri főigazgató felesége ma délelőtt a Zugligrétből jövet a Szent János-kórház közelében hirtelen rosszul lett és mire a kórházból két orvos a segítségére sietett, már meghalt. A kóztiszteletben állott urnó szivszékhűdés ölte meg.

— **Sikkasztás idegenben.** Müllstadból távirat érkezett a főkapitánysághoz, hogy egy odaváló bankhivatalnok, *Schwieger* Károly hatezer forint elcsikkasztása után megszökött s valószínűleg Magyarországra felé vette útját. Különbs ismertő tele: orra pisze és sa'átszerűen mozog. Közönséges magas, erős férfi, szőke, telt szakállal s pászazemet hord.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A dunamelléki református egyházkerület ma délelőtt kezdte meg közgyűlését a kalvin-téri református templomban. A közgyűlés tagjai sorában voltak a két elnök, *Szász Károly* püspök és *Szilágyi Dezső* főgondnokon kívül: *Hegedűs* Sándor kereskedelmi és *Daranyi Ignác* földművelésügyi miniszter, *Tisza Kálmán*, gróf *Tisza István*, *Ádám* András kuriai bír., *Szilassy Aladár* közigazgatási bír., *Vácsay Tamás* egyetemi tanár, *Baksay Sándor*, *Szilágyi Áron* és mások. A gyűlést egy zsolotáréneke nyitotta meg, melynek elhangoztatásával *Szász Károly* püspök meghatóan szép imádságot mondott. Azután *Szilágyi Dezső* megnyitotta a gyűlést s fölkerlte *Szilágyi Áron* egyházi főjegyzőt, hogy olvassa föl az új világi főjegyző és a két tanácsbíró megválasztásáról szóló jegyzőkönyvet. Világi főjegyző tudvalevőleg *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter lett, tanácsbírák pedig: dr. *Nagy Dezső* ügyvéd és gróf *Tisza István*, akik minő-járt letették az esküt. A formulát *Szilágyi Áron* mondta elő s először *Hegedűs* miniszter fogadta meg, hogy a jegyzőkönyvet hiven és pontosan fogja vezetni, azután pedig dr. *Nagy Dezső* és gróf *Tisza István* tettek hitet arra, hogy az előjük terjesztett ügyekben egészen részrehajlatlanul, csak a lelkiismeretük sugallatát követve, fognak ítékezni. Főlovasztak ezután a lelkészvizsgáló-bizottság jelentését, amelyből kitűnik, hogy helen állották kiskisérrel az első papi vizsgálatot. Az új lelkészeket *Szász Károly* püspök maga elé szolgáltatta s rövid beszédben figyelmeztette őket az egyház iránt való hűségre és engedelmségre azok iránt, akiknek őrizete és vezetése alá kerülnek. *Szász Károly* püspöki jelentése a többi közt szóba hozza a kongrua ügyét is s kívánja, hogy ezt a kérdést mihamarabb megoldják mindnyájuk melegegésére. A teológiai választmány jelentésének fölolvastása után a mai ülést véget ért. Holnap az újonnan megválasztott lelkészeket avatja föl *Szász Károly* püspök, hétfőn pedig a református gimnázium nagytermében folytatja tanácskozását a kerületi közgyűlés.

— **Lezuhant szobor.** Szabadkán a szabadságharcban elesett honvédek emlékére szobrot emelnek, amelynek leleplezése október 6-ikára volt kitűzve. Már csak a szobor törzsét képező szávozven méter-mázsás talapat elhelyezése hiányzott. A nagy kö-tömeget egy csigán emelték magasba a munkások, de a faalkotmány, amelyre a csigák erőseibe voltak, egyszerre óriási robajjal összeroppannt és a nehéz kötőmege lezuhant. Az ott dolgozó munkások mind sérülést szenvedtek, sőt az egyik munkás, *Racivány István* sebei életveszélyesek.

— **A nagyszombati cukorgyár leégett.** Nagyszombatból táviratozza tudósítónk: Báró *Stummer* cukorgyára ma délelőtt kigyuladt és bár a tüzet rögtön észrevették, a lángok csakhamar elborították az egész gyárépületet. A tőzoltók megfeszített erővel dolgoztak ugyan, de a gyár megmentése lehetetlen volt. A cukorgyár Magyarországnak legnagyobb iparvállalatának egyike és évenként 70.000 kvarter cukrot készített. A gyár pusztulása nagy csapás a vidék szegényebb lakosságára nézve.

— **A vidéki mentőegyesületek szervezése** tárgyában tartandó kongresszus előkészítésére ma gróf *Andrássy Aladár* enklotele alatt gyűlés volt, melyen résztvettek *Jakabffy* államtitkár, *Cnyzer* miniszteri tanácsos, dr. *Hajós* orsz. egészségügyi felügyelő, dr. *Kresz Géza*, dr. *Kovács Gyula*, dr. *Aczel Károly*, dr. *Virostek*, dr. *Frankl* és *Thierry* titkár. Az előtervezetelen megállapították a programot és tudomásul vették, hogy a belügyminiszter 500 meghívót küldött szét a megyei és városi főispánok, a városi főkapitányok és tisztviselőknek. Alapos tehát a remény, hogy a vidéki városokban is nemsokára meghonosul a mentőegyesület szép és humanus intézménye.

— **Halálozás.** *Sakir* basa, az anatóliai tartományok főfelügyelője, Szinopében szívtábjában meghalt.

— **Villamos elgázolás.** Ma estefelé megint villamos-vasúti elgázolás történt a fővárosban. *Novák* József budapesti születésű sertésrakári napszámot gazdolta el egy villamos kocsi. A csömöri-ut és a Bethlen-utak sarkán történt a szerencsétlenség este 6 órakor. A 129-es számú közúti vasúti villamos kocsi gázolta el *Novák* Józsefet, aki még ott meghalt a villamos kerekai alatt. A szerencsétlenség oka *Nováknak* a vigyázatlansága volt. Ebben az időben ugyanis rendkívül nagy volt a villamos forgalom az

említett helyen s a szerencsétlen ember át akar futni a kocsik között. Oly hirtelenben történt ez hogy a kocsi vezető nem is vehette észre a boldogtalant, akit a villamos kocsi elütött s agyongázolt. A holttestet a boncoló-intézetbe vitték, a rendőrség pedig folytatja az ügyben a vizsgálatot.

— **A debreceni hajduk.** Debrecen városa részüntra magrát a takarékoskodásra, de ugylát-szik a szándék csak megmarad jószándéknak. A takarékoskodásnak ezuttal a hajduk állták útját. A város ugyanis az idén a hajdukra bízta a hivatalos helyiségek fűtését, a hajduk pedig kijelentették, hogy parádés állásukhoz nem méltó a fűtés, fűtsön a fűtő, akinek ez becsületes mestersége. A hajduk nem remélik, hogy a város fűtőket fogad, ezért sztrájkra készülnek. Hát ez az érthetetlen a büszke hajduk mozgalmában. Amíg a parádés ruhájukra hivatkoznak és a koromtól szabadkozniak erőnek erejével, addig azt hihetné az ember, hogy a debreceni hajdukból csupán a magyaros büszkeség, ha nem is az igaz, tombol, de a sztrájk előkészületei már némi idegenszerű vonást vegyitnek a veszekedésbe. Kisső furesa ugyanis a zsinóros, pitykegombos hajdu, nemesi büszkeségével a sztrájkoló proletárok seregében.

— **Hier!** Nagyváradon most folynak az ellenőrzési szemlék. Mint levelezőnk táviratozza, ma ott is magyarul jelentkezett egy tartalékos, pedig a szemle előtt a szolgálatot tevő tiszt figyelmeztetett mindenkit, hogy ha néven szólítják, németül, *Hier!* kiáltással jelentkezzen. Az elszánt tartalékos *Gábor* Lajos kömvéveslegény, akit *Humitza* százados nyom-ban lecsukták.

— **A börtönjének áldozata.** *Jeffrensky* Izidor németországi születésű ügynök, akinek Erzsébetfalván háza van, megbízást kapott egy németországi hangszergyártól, hogy négy darab számlát, összesen 11.790 forint értékben inkasszálon egy fővárosi hangszerekkereskedőnél. Az ügynök a megbízást már májusban elvégezte, de a pénzt nem küldte el. A gyár most egyenesen az adós céghez fordult s a budapesti hangszerekkereskedő válasza az volt, hogy mivel az ügynök több ízben vett föl pénzt és nem volt vele baj, a kérdéses nagy összeget már májusban kiléptették neki. A gyár erre ennek a levélnek egy másolatát elküldte *Jeffrenskynek*, akit felszólított, hogy nyolc napon belül föltétlenül számoljon el a pénzzel, ellenkező esetben megteszi ellene a bűnvádi följelentést. Pénz helyett azonban kapott egy levelet, amelyben *Jeffrensky* elírja, hogy a börtén jászott és ott apránként 20.000 forint vesztett, közte a felvett pénzt is. Most azonban el akarja adni házá, hogy fedezze az elcsikkasztott 11.790 forint; tehát egy hónapi halasztást kér, hogy rendbehozza ügyeit. Tekintettel arra, hogy régi embere volt a gyáraknak és eddig soha sem volt panasz ellene, megadták neki az egyhónapi halasztást. A hónap azonban elmúlt, a nélküli, hogy az ügynök megfizette volna a pénzt. Így a feljelentést megtették ellene egy fővárosi ügyvéd útján a rendőrségnek, amely a pestvidéki törvényszékhez tette át az ügyet. Itt elrendelték a sikkasztó előállítását. Két csen'ór' tegnapelőtt megjelent erzsébetfalvai lakásán, de nem találták otthon. Csaldát a azt állította, hogy a fővárosba jött már vasárnap és azóta nem tért vissza. A csendőrök tehát tegnap délelőtt elmentek a főkapitányságra, ahol *Kuttner* rendőrkapitány, detektív-felügyelő két detektívet adott melléjük és aztán valamennyien elmentek *Jeffrensky* felkutatására. Egy csömöri-uti kávéházban elfogták és még tegnap délután bezárlították a pestvidéki törvényszék börtönébe.

— **Öngyilkos pénzügyőr.** *Nagy* Károly keme-neshügyesi születésű 26 éves pénzügyőr tegnap este az Attila-utca 9. szám alatt levő vendéglőben forgópisztolyal halantékon lötte magát és noitan rogyott a földre. Holttestét bezárlították a törvényszéki orvostani intézetbe. Végzetes tettét valószínűleg szerelmi bánatban követte el.

— **Ezüstforint-gyár a fővárosban.** A szerencsés véletlen folytán jó fogást csinált ma este a VIII-ik kerületi kapitányság. Elfogott egy pénzhamisítót, aki hosszabb idő óta rendszeresen üzi az ezüstforintosok gyártását. Még eddig nem lehet tudni, hogy mennyit hozott forgalomba a jómadar az általa gyártott hamis forintosokból, de minden jel arra mutat, hogy gyártmányából sok forog már közönségen a fővárosban. A Práter-utca elején építenek most egy hatalmas bérházat, s az építkezésnél mintegy száz töt napszám dolgozik. Ezek a munkások minden szombaton kapják a heti fizetésüket. Ma is, szombat lévén, hat órakor az irodába sereglettek a munkások a kifizetéshez. A kifizetést mindig az építőmester írta szokta teljesíteni. Ez az irnok valamikor vagyonos

kereskedő volt a fővárosban, de elverte a vagyonát s így állt be irnoknak az építőmesterhez. A munkások ma csaknem valamennyien ezüstforintosokban kapták meg a hetibéruket és zsebükben a kis öszszeggel, elszedték a különböző józsefvárosi kormákba és pálinkaméresekeba, hogy egy pár pohár bort, vagy pálinkát igyanak a kifizetés örömeire. Az időm után többen közülök fizetni akartak az újdont-új ezüstforintosokkal, a kormásmáros előtt azonban gyanusnak tűnt föl a sok új ezüstforintos, amelyen, ha jobban megnézték, meg lehetett látni, hogy ügyes hamisítványok.

Csaknem egyszerre több kormásmáros is rendőrt hivatott s ezek a tót-atyafiakat bevitték a VIII-ik kerületi kapitányságra, ahol *Krecsányi* kapitány vallatásra fogta őket. A munkások egyetértően ezt vallották:

— Kérem alálassan, az irnok ur fizetett bennünket ki ezekkel az új forintosokkal.

Krecsányi kapitány rögtön detektiveket küldött az irnok lakására, előállította s bevitette a főkapitányságra, ahol vallatásra fogták. Eleinte tagadni próbált, de a keresztkérdések alatt megtört s a hamisítást beismerte. A részletekre nézve még nem tett vallomást s így még maga a rendőrség sincs tisztában azzal, hogy mennyi pénzt gyártott az illető és hogy mennyit hozott eddig forgalomba a hamis forintosokból. A pénzgyártó irnokot a rendőrség leartóztatta s átadja a királyi ügyészségnek.

— **Kézelés.** Az upesti Árpád-úton lévő *Weisz* féle kávéház előtt ma este *Pintér* Kálmán lakatost egy előtte ismeretlen ember megtámadta s ezekkel a szavakkal: *Te vagy az, Jani!* a zsebkészével megszurta. Píntért súlyos állapotban vitték a kórházba.

— **Öngyilkosság az idegenben.** *Boroszló*ból táviratozzák, hogy *Roller* Rudolf szegszárdi királyi közjegyző ott öngyilkossá lett. *Roller* a *ziegenhals*—*hansdorfi* vonalon a sinekre feküdt s a vonat keresztülrobogott rajta.

— **Hirtelen halál.** *Garba* Gyula miniszteri főigazgató felesége tegnap délután, amikor az Ország-ház-utca 30. szám alatt levő lakásáról el akart távozni, a kapu előtt rosszul lett, összeesett és meghalt. A járókelők és a házbéliek felvitték a lakásba, ahol elészítési kísérleteket tettek, azonban már nem tudták többé magához téríteni. Az elhunyt uriaszony holttestét ma délből átvitték a törvényészi orvostani intézet boncterembe. A halál okát a boncolás fogja kideríteni.

— **Kiváló szerencse.** Amint értesülünk, *Török* és *Társ* bankháza uoqlag bebizonyította vevőinek, hogy a szerencse kegyeltje, mert a legutóbbi húsznál sok és nagy nyeresémet juttot e cég vevőire, sok és nagy nyeresémet fizettek ki a szerencsés nyereségeknek. Két milliónál jóval többet fizetett ki ez a bankház és egy esetben, amely előttünk véletlenül ismeretes, éppen jókor érkezett a nyeresémet. A vidéken a *Török* és *Társ* cég egyik főnöke meglátogatót egy kishivatalnokot, hogy értesítse egy nagy nyereségről. Amint a hivatalnok lakásába lépett a cégfőnök, a házasszony éppen vasait. Férje holtétől megkérdezte, hogy zavarba jött és kétségbeesve kérdezte: *Az irnok csak nem ekezkedni jöttek?!* A válasz erre az volt, hogy nem vinni akarunk mi innen, hanem hozunk valamit, azonban az asszony nem akart hitelt adni e biztató szavaknak. Csak midőn a férj hazahívatott és a házaspár előtt kijelentették, hogy egy nagy nyeresémet juttot rájuk, akkor lélegzetek fel újból és a nagy öröm leírhatatlan volt. *Sirva*, könnyezve hálálkodtak és elmondták, hogy már a tönk szélén állottak és a jó Isten végső bajukban megsegítette őket. A m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték minden tekintetben megbízható lévén, aki a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal az előttünk ismert és a szerencse által kiválóan kegyelt *Török* A. és *Társ* főelárústóhoz, Budapest, Váci-körút 4. Az első osztály sorsjegyek árai: 1/4 sorsjegy 6 forint, 1/2 sorsjegy 8 forint, 3/4 sorsjegy 10 forint 50 krajcár, 1/3 sorsjegy 75 krajcár. Sorsjegyek bevásárlásánál *Török* A. és *Társ* budapesti bankházát, Váci-körút 4/a, legmelegebben ajánljuk.

— **Az 1900-iki párisi kiállításra** gyönyörű szép magyar díszmunka, szőrmével és egy piros frakk — urlovas számára — készül az előkező és előnyösen ismert *Fériszabó* cégnek, a *Pick testvérek*nél (V. Dorottya-utca 9. I. emelet Stroliszky-ház.) A két kiállítási tárgyról, mint a szabó ipar remekeiről nyilatkoznak azok, akik megtekintették. A cégnek a legújabb angol és skót szövetek szintén lekötik az érdeklődők figyelmét. *Pick* L. ur, a cég egyik főnöke — mint halljuk — most érkezett vissza külföldi utjáról, ahova nemcsak a cégnek állandóan emelkedő forgalma és a modern stílus üzlet nagybővítésére érdekében utazott ki, hanem azért is, hogy a legújabb külföldi férfidivatot személyesen tanulmányozza.

— **Őszi ruhák.** Bécsben, a *Währinger-strasse* 48-ik szám alatt óriási ruha-áruház van, amelynek most csodájára jár a publikum. Urak, hölgyek és gyermekek felöltő-szükségleteit itt lehet a legújabb és legújabb beszerzési. A cégtulajdonos: *Leopold Justitz*.

(x) **Legjobb olasz vivószerkek, forgópisztolyok, vadászfegyverek** *Tiller Mór* és *társ* cs. és kir. udvari szállítóknál Budapesten, Károlykaszárnya. Arjegyüket kívánatra ingyen küldünk.

(x) **Nagyothallás.** Egy gazdag nő, aki a nagyothallásból és fülzugasból dr. *Nicholson* mestersé-

ges dobhártyájának alkalmazása által gyógyult, 20.000 márkát ajándékozott dr. *Nicholson* intézetének, hogy azok a süketek és nagyothallók, akiknek nincsen módjukban megszerezni a mesterséges dobhártyát, ingyen megkapják azt. Levelek Institut *Nicholson* *Longcott*, *Gunnersbury*, London, W. England címére küldendők.

(x) **Az egészség elősegítésére** mégis csak a régi háziszerek szolgálnak a legjobban. Dr. *Szana* Sándor az Egészség ápolását tárgyaló folyóiratában a következőket írja: a *halmájolaj* még a mostani, az orvosi tudományra annyira válságos időben sem veszítette el szerepét. Még ma is kedvelt szer, melyben gyengélkedő gyermekeknek és felnőtteknek egy töményesített tápszer nyújtunk kényelmes alakban. Ahol a táplálás jobbítását célozzuk, a halmájolaj jó szolgálatot tesz, — ha eltűntek, mert mikor a halmájolaj az étvágyat megzavarja, akkor mindig megárt. Ezért különösen fontos, ha lehetőleg tiszta és könnyen emészthető halmájolajat választunk, mert másként az egész gyógyításon sikerét veszélyeztessük. Ilyen könnyen emészthető, tiszta halmájolaj a már évek hossza során át ismert *Maager-féle Gadócz-halmájolaj*.

(x) **Aki csak egyszer is használt Egger-Mellaspátlót** — tudja, hogy annak hatása *közhígnél, rekedtségnél és elnyáladásnál* éppoly gyors, mint radikális. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerüzletben 50 krajcáros és 1 forintos dobozokban. Próbáldoboz 50 krajcár. Fő- és szétküldési rak-tár Budapesten, *Nádor-gyógyszertár*.

Magyar Vasuti és Hajózási Klub.

— A megnyitó ünnep. —

Budapest, október 21.

Három hét múlva lesz egy esztendője, amikor a *Budapesti Napló* örömmel adta hírül, hogy a vasuti és hajózási tisztviselők testületé tömörülnek. Akkortáiban tartották meg az alakuló közgyűlést, amelyen természetesen sokkal több volt az óhaj, mint a valóság. A nagy célok rendszeresen messze vetik megvalósulásuk árnyékát és így, ámbátor ismertük közlekedésügyünk vezetőinek és tisztviselőinek egyszerűen buzgalmat, a messze jövődében láttuk azt az időt, amikor a *Magyar Vasuti és Hajózási Klub* a megfelelő viszonyok között egyesíti mindazokat, akik a közlekedésügy terén fejtik ki munkásságukat. És sokkal, de sokkal előbb megvalósult az a terv, amelyet a kezdeményezők — közöttük *Kotányi Zsigmond* államvasuti felügyelő, *Csatáry Frigyes* főfelügyelő, *Ludvigh Gyula*, az államvasutak elnökgazdátja, *Marx* János miniszteri tanácsos, *Thaly* Emil, *Horváth Elemér*, *Ráth Péter* — hatalmas koncepcióban készítettek el. A sikerben nagy része van a vasuti és hajózási tisztviselői karnak, amely felismerte a társadalmi egyesülés nagy nyereségeit és igen nagy része van *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszternek, aki készséggel ellátta a klub elnökségét.

Diszpos palotában ma este nyitották meg a vasuti és hajózási tisztviselők klubját. A klub külsőségeinél fogva is vezető szerepre van hivatva a budapesti klubéletben.

Az Országos Képzőművészeti Társulat *Andrássy*-uti palotájában, a régi *Műcsarnok* helyén ma este nyílt meg fényes ünnepélytel a *Magyar Vasuti és Hajózási Klub*, melyet *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter, a klub elnöke nyitott meg.

A klub megeremtésében nagy érdemeket szerzett *Kotányi Zsigmond* államvasuti főfelügyelő, *Ludvigh Gyula* magyar államvasuti elnökgazdátja, *Csatáry Frigyes* magyar államvasuti főfelügyelő, *Hauser* Adorján, a kassa-oderbergi vasut főfelügyelője, *Szabó* Kálmán kir. tanácsos máv. főfelügyelő és *Szabadhegyi Imre*, a folyam- és tengerhajózási részvénytársaság vezértikára, *Ráth Péter* orsz. képviselő, a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatója, *Thaly* Emil min. tanácsos, a Duna gőzhajózási társaság igazgatója, dr. *Szabolcsi Antal*, *Marx* János miniszteri tanácsos, a m. kir. államvasutak igazgatója, *Pfaff* Ferenc felügyelő, *Wehle* Gusztáv és *Süpkés* Sándor főmérnökök és *Wachtl* Károly m. államvasuti felügyelő.

Az óriási klub fényes berendezése csupa izlés és nemes pompa. A helyiségek közül különösen ki válik a nagy és kis társalgó, a dohányzó, az olvasó, a játéktérmegek és az ebédlő. A klubnak máris 2000 tagja van az alapítókön kívül, akiknek száma eddig körülbelül 48.

A megnyitáson jelen voltak *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter mint a klub elnöke, *Csörgő* Gyula államtitkár, *Mándy* Lajos, *Bíró* Tamás, *Barvits* Albin, *Künné* Hugó és *Szerényi* József miniszteri tanácsosok, *Vertessy* Kálmán, *Nedeczky* Gyula és *Papp* Árpád min. osztálytanácsosok, dr. *Hollán* Sándor fogalmazó a kereskedelemügyi miniszter részéről, *Márfy* Albin dr. és *Popovich* Sándor min. tanácsosok a pénzügyminiszteriumból, továbbá *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester, *Bárdányi* Brám Miksa, a déli vasut helyettes vezérigazgatója, *Falk* Henrik, a kassa-oderbergi vasut igazgatója, *Förster* Nándor

és *Gyöngyössy* János miniszteri tanácsosok, *Görgey* László, *Pottonyi* Gusztáv és *Thaly* Zsigmond üzletvezetők, *Heltai* Ferenc országos képviselő, *Jellinek* Henrik, a közúti vasut vezérigazgatója, *Himmel* Rezső, *Kiss* János, *Neugebauer* Győző, *Novotny* Imre, *Speidel* Bódog és *Szalabey* Ernő főfelügyelők, *Szabó* Gyula országos képviselő, udvari tanácsos, *Krzepka* Károly és *Leitner* Uzor üzletvezetők, dr. *Kruly* Gyula máv. ügyész, *Wagner* Vilmos, *Förcher* Adolf, *Hauser* Nándor, *Robieszek* Sándor és *Stettina* József igazgatók, *Gerő* Károly, a városi villamos vasut titkára.

Fénylő óra táiban gyülekezett az előkező vendégsereg, amely a délszaki növényekkel gazdagon díszített gyönyörű lépcsőházon át a nagy társalgóterem felé haladt.

Pontban nyolc óráker érkezett meg *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter, a klub elnöke, akit a bejáratnál *Ludvigh* Gyula, a m. kir. államvasutak elnökgazdátja s a klub egyik alelnöke fogadott a tisztikar élén.

A nagyteremben egéztverő éljenzés fogadta a minisztert, akihez *Ludvigh* Gyula a következő beszédet intézte:

Nagyméltóságú miniszter ur! Kegyelmes urunk! A Magyar Vasuti és Hajózási Klub válságát, valamint a klub összes tagjai nevében van szerencsém Nagyméltóságodat, mint mélyen tisztelt elnökünket a körhelyiségek megnyitása alkalmából a legmelegebben üdvözölni. (Leles éljenzés.) Hosszu, csendesen eltöltött munka után a közlekedési vállalatok szerény alkalmozottjai elég erőseknek éreztük magukat arra, hogy a társadalomban testületi szerepet is vállalhassanak, mely célból szakkör létesítésének eszméje körül csoportosultak s hogy mily buzgalommal, azt fényesen igazolja mai ünnepélyes eszejeüvetelünk. (Igaz! Ugy van!) Alapszabályaink a klub célja gyanánt a hazai vasuti és hajózási tisztviselők szaktudományi képzettségének és társadalmi helyzetének emelését, a kartársi szellem fejlesztését, továbbá a tagok szellemi és anyagi érdekeinek előmozdítását tűzi ki. Klubunk tehát azon társadalmi és anyagi előnyöknek testületileg való biztosítására is törekszik, melyeket az egyén önmagában általa egyáltalán nem, vagy csak nehezen érhet el, de e mellett a tagok hivatászerű képzettségének fejlesztésére is tág tér nyílik a klubban, midőn a közlekedés nagy kérdései iránt az érdeklődést megbeszélések, felolvasások tartása által felkelteni s így a szaktudományt magas színvonalra emelni igyekszünk. (Helyeslés.) Ezen komoly célok elérése utáni törekvésünk adja meg klubunknak a létjogosultságot. Felette megtiszteltetés és lelkesítő, hogy eme esetetlő törekvéseinknél éppen Nagyméltóságodat van szerencsénk előttünk láthatni (Leles éljenzés), aki vezetőnk, irányadónk hivatalos működésünkben is, mely szerencsés körülményben a klub helyes irányu fejlődésének biztosítását látjuk. Ezek után Nagyméltóságodnak megjelenéséért köszönetünket tolmácsolva, tisztelettel kérjük, hogy a magyar vasuti és hajózási klubot megnyitni és rendezésének átadni kegyelmedjék. (Hosszantartó leles éljenzés.)

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter erre a következőleg válaszolt:

„Méltóságos Uram! Tisztelt Uram! Örömmel jöttem e helyiségekbe ez alkalommal, mert oly nagyra becsült testületnek a körébe jöttem, amely Magyarország fejlődésében rendkívül nagy szerepet játszik. Meg vagyok róla győződve, hogy nem pillanatnyi felhevülés és nem más hason- vagy rokenteremtett klubok iránti féltékenység létesítette ezt a klubot. Meg vagyok győződve, hogy komoly érdekek, komoly célok hozták létre, és azoknak megvalósítására fog törekedni. S amit ő méltósága mondott, az a három cél, amelyet kitűztek, bizonyára olyan, amely minden komoly szakembernek a közreműködését feltétlenül igényli és egyuttal jogosult teszi. Ugy a szakképzettség, mint a testületi szellem, valamint az anyagi és erkölcsi érdekeknek e nemes és nagyfontosságú testület tagjai számára való fejlesztése határozottan jogosult és azt, amit a hivatalos működésben kívül társadalmi uton is e tekintetben elérni lehet, egyesült erővel bizonyára el is fogjuk érni.

Bennem a hivatalos személyt és a magánembert, a minisztert és a barátot nem lehet különválasztani. (Élénk tetszés és éljenzés.) Mindig egységes iparkodtam lenni, és ennek következtében itteni megjelenésemben is csak azon érzelmekek és törekvéseknek adok kifejezést, amelyek minden működésemben és így hivatalos működésemben is teljesítettek. Legyenek meggyőződve arról, hogy bennem minden tekintetben kartársat, minden tekintetben barátot és testületükbe beolvadt, annak szellemében és törekvéseiben osztozó embert fognak találni.

A klubot megnyitottam nyilvánítom. (Hosszas, leles éljenzés.)

A társaság ezután a miniszterrel élén megtekintette a klub helyiségeit. A kiváló izléssel és kényelemmel berendezett helyiségek valóságos elragadtak a közönséget és a miniszter ismételtlen is kifejezést adott teljes megalapozásának.

A fényesen sikerült megnyitási ünnepélyt 200 terítékű banket fejezte be.

A pezsgőnél elsőnek *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter, a klub elnöke a következő felkötőnt mondta:

Tisztelt uraim! Felhívom önöket, hogy az első poharat emeljük a legelső magyar emberre, a királyra! (Élénk éljenzés. A társaság tagjai felállanak.)

Gőzzel és villanvayal dolgozunk, de sem e

gőznek melege és ereje, sem a villanynek fénye és intenzivitása nem versenyezhet annak az érzelmenek melegségével és erejével, amelylyel mikörülveszünk ő felségé az apostoli királyt, (Lelkes éljenzés.) mert míg azok a hatalmas erők, amelyeknek szolgálatában állunk mindnyájan, bizonyos presszióknak eredményei, és úgy idézik elő hatásukat, de öntudatlanul épp oly könnyen rombolnak, mint teremtenek: abban az érzésben, amelylyel a magyar nemzet a király ő felsége és a királyi család iránt viselkedik, épp annyi öntudat, mint öntudatlan érzés van. (Élénk tetszés.) Öntudat a meggyőződés erejével és öntudatlan érzés ennek előadás szívenyelyével és ünneplésével. (Éljenzés.) Nincsen kapocs, amely annyira természetes, annyira benső, annyira erős legyen, mint az, amely a magyar embert alkotmányos királyához fűzi. Így tehát nem csoda, ha minden összejövetelünk alkalmával az első szó, amelyet emelünk, nemcsak tiszteletből, nemcsak hűségéből, de meggyőződésből és szeretetből hozza emelkedik s az égbe száll fel: az ő egészségéért imádkozik. (Lelkes éljenzés.) Felkérem a t. társaságot, hogy egy szívvel, egy lélekkel mindig és minden percben és ez alkalommal is ennek az érzésnek adjunk kifejezést, azzal a bensőséggel, amelyet érzelünk, amelyet soha meg nem tagadunk, s melyet mindig követünk: Éljen a király!

Ludvig Gyula államvasuti elnök-igazgató a minisztert köszöntötte föl. Az eszme — úgy mond — csak akkor vált tétlő, csak akkor alakult meg véglegesen a klub, midőn kérésünkre Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter az elnöki tisztet elvállalta, amely elnöki minőségében van szerencsém ő excellentiát ma körülünkben s legmelegebben és legőszintebben üdvözölni. (Hosszantartó élénk éljenzés.) Gyenge az erőm ahhoz, hogy Hegedűs Sándor ő nagyméltóságának politikai szerepléséről, államférfi működéséről, irói tevékenységéről és a közgazdaság terén szerzett érdemeiről nyilatkozzam; mert hiszen ezek oly számosak és kiválóak, hogy ezeket kellően méltán képtelen vagyok: én csak azt kívánom felhozni, hogy melyek tisztelt elnökünk rövid minisztersége alatt már is minden szolgálati ágban közhasznú és életrevaló újításokat hozott, hogy ő nagyméltósága minden jónak és nemesnek pártolója s hogy boldog családi életéből szívjózságát a hivatalos életbe is átvizsi. Poharamat emelem tehát mélyen tisztelt elnökünkre, teljes szívvel kívánva, hogy még sokáig folytassa közhasznú tevékenységét szeretett hazánk érdekében (Zajos éljenzés); poharat emelek azokra is, akik benne sem minisztert, sem klubelnököt nem látnak, de hozzá legközelebb állanak. (Lelkes éljenzés.)

Ezután Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter a klub hivatására beszélt. A miniszter Ludvig Gyula beszédéből kiindulva szép szavakban hangsúlyozta az új klub hivatását: a testületi szellemápolás és a szellemeknek azt a képzését, amely a kölcsönös érinkezés ellenőrzéséből származik. Ennek gyakorlatát ajánlja az új egyesület figyelmébe s aztán a klub életét jellemezte, amelynek lennie kell.

Bizonyára, kivált férfiak között — ugymond — a tréfa felcsapong egész a frivolságig és leereszkedik talán egészen a sárg; hiszen végre érhető, ha némelykor ez is megtörténik; de egy klubéletnek a legveszélyesebb oldala mindig az, hogy ha az ilyen áramlat teljesen felülkerekedik (Ugy van!), mert ez a legalkalmasabb arra, hogy a nemesebb érzéseket elhalgattassa, a helyett, hogy életre keltené és hogy azt a szolidaritást megrossza, amelyvel egymás iránt viselkedünk kell. Ebből a klubból nem a család iránti közönységi és az élet iránti megvetést, hanem a család iránti szeretetet és az életnek megkedvelését kell hogy huzavigyjuk; (Ugy van!) Élénk tetszés és éljenzés.) csak akkor fogja tehát ez a klub nemes hivatását teljesíteni, ha nemcsak az elmékre és nemcsak a hivatali különbségekre az elenyésztetésére, de egyuttal a szíveknek ilyen nemesítésére hat. Lehet ezt tréfával, lehet ezt anekdotával, lehet ezt fejtegetéssel, köztelen beszéddel épp úgy elérni, mint a legokosabb beszéddel és a legpedánsabb előadással.

Engedjék meg tehát, hogy én ebben a felfogásban legyek és ebben a reményben kívánjak ennek a klubnak sikert. Meg vagyok győződve, hogy ha ebben az irányban működünk, nem lesz közöttünk semmi exkluzivitás, nem fog itt gőzbe fullni az érzés, nem fog itten elhomályosodni az agy, nem fog itteni elistülyedni a jellem, hanem mindegyikünk emelkedett, mindegyikünk magasabb színvonalon köcsönösen fogjuk egymást emelni s minél magasabban leszünk, annál inkább fogjuk szeretni egymást.

A klub és annak választmánya éljen! (Hosszas élénk tetszés, éljenzés és taps)

Banovics Kajetan máv. igazgató a főváros jelenlévő képviselőit elvitte. Szabó Jenő miniszteri tanácsos, a helyfődeki vasutak igazgatóságának elnöke örömmel üdvözölte a klub megalakulását. Köszönetet mond Hegedűs kereskedelmi miniszternek a klub iránt tanusított magas partfogásáért, poharát a miniszter első tanácsadójára, dr. Schmidt József országgyűlési képviselőre és kereskedelmi miniszteri államtitkára emelte.

Ráth Péter országgyűlési képviselő, a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatója és Thaly Emil miniszteri tanácsos lelkes szavakban a jelenlévő vendégeket köszöntötték fel.

Schöber Albert miniszteri tanácsos Mándy Lajos miniszteri tanácsosra, a kereskedelemügyi minisztérium vasuti szakosztályának érdemes vezetőjére ültette poharát.

Marx János miniszteri tanácsos a sajtóra és jelenlévő képviselőre mondott felkészöntőt. A klub hetilapját, mint a szerkesztőbizottság egyik sze-

rény tagja figyelmébe ajánlja a nagymultu hazai sajtónak, ennek a hatalmas régi magyar nemes családnak, amely már annyi nagy és kiváló férfit adott annak az ügynek, amelynek szülő és társai szerény közölközött. Ez a szaklap azt a fennkölt hivatást kívánja betölteni, hogy a közlekedési élet sok ezrekre menő munkáit, akik nemcsak a közgazdasági élet kereskedelmi és forgalmi gőcpontjain, hanem hatalmas vasuti hálózatunk legszélesebb nyújtványain, az ország legelgályottabb zugaiban is egy nagy és gondos célt szolgáljanak és idegen ajku lakosság között kénytelenek idejük javarészt elöltetni, kulturális missziót teljesítve, hogy ezek saját életüknek, hivatásuknak képét lehessék meg benne és erőt merithessenek nehéz és sokszor önfeláldozást igénylő szolgálatuk teljesítéséhez. Poharát a minden szépért és jóért lelkesedni tudó hazafiai sajtóra és annak jelenlévő képviselőire emeli. (Élénk éljenzés.)

Koltányi Zsigmond a klub alapító tagjaira emeli poharát.

Dr. Hauser Adorján főfelügyelő Thaly Emil, Ludvig Gyula és Ráth Péter alelnökökre emeli poharát.

A társaság a bankett után még a késő éjjeli órákig együtt maradt és vidám mulatozással szentelte föl az új klubot.

Válasz.

— Osvát Ernő ur levelére. —

Levelét tegnap nem vettem észre. Ma figyelemzteték rá. Elolvastam és érzem, hogy tartalmára reflektálnom kell.

Nem a magam érdekében. Ettől fölmenthetem magamat, mert:

1. Gyulai Pál irodalmi érdemeinek, tiszta hazafiságának mindig őszinte tisztelője voltam. Ebben a részben éppen úgy gondolkozom, mint Osvát Ernő ur. „Közlön véleményem”-ének ez a része az én véleményem is.

2. Tizenöt estenteje, hogy tagja vagyok a Kisfaludy-Társaságnak. Tizenöt évig volt elnököm Gyulai Pál. Ez alatt a hosszú idő alatt pártot nem ütöttem ellene, eselt nem szóttam ellene, elnöki méltósága előtt örömmel meghajoltam, tisztelettel, szeretettel fogadtam még csipkedő megrovásait is.

3. Irtam egy-két dalt a szerelemtől. Irtam egy-két dalt az árvákról, a szegényekről, az elhagyottakról, akiket nemcsak lírával ettem, hanem — a magam szerény anyagi módja szerint — az életben is támogattam. Irtam továbbá egy-két dalt a hazáról, meggyőződésem és inspirációm szerint. Ezekben ösztentartásra és kitartásra, férfias munkára és a szabadság szeretetére buzdítottam azokat, akik méltónak tartották verseimet arra, hogy meghallgassák. A forradalommal nem póztaltam bennük. Ennél okosabban tehettem. Lefordítottam a többek közt Byron *Don Juanját*, a mi századunk legnagyobb verses regényét, husz évi nehéz, de gyönyörűteljes poétai munkáram.

4. Levelét nem tarthatom sértőnek már abból az okból sem, mert ez a levél nem jelenhetett volna meg észrevétel nélkül abban a lapban, amelynek én egyik belső munkatársa vagyok, ha rám nézve sértőnek találták volna.

Mindezekből világosan következik az, hogy nekem e levél kapcsán személyes elintézni valóm nincs.

De van az ön levelében egy-két feltűnő és magyarázatra szoruló állítás. Ezeket az irodalom érdekében tisztázni kell.

Azt írja ön: „Nem a fiatalok: az öregek s a végkimerülés tehetetlenségével született akárhány évesek azok, akikkel a Méltóságod férfialakja össze nem állik... Nézzon végig Méltóságod a szegényes sorokon, amelyek ön ellen hadba szálltak.”

Gyulai Pál irodalmi ellenfeleinek illetlen kicsinylése és meggyalázása vakmerőség, ha bizonyítás nélkül jut a közvélemény fóruma elé.

Meg kell kérdeznem Osvát urtól: kik azok az öregek és a végkimerülés tehetetlenségével született akárhány évesek, akik szegényes sorokban Gyulai Pál ellen hadba szálltak? Talán *Endrődi Sándor*, aki az újabb magyar lírának egyik kitűnősége, akinek a költői vénája ma is gazdagon buzog, aki csak az imént állított büszke emléket magának a *Karác-nóti*k remek feldolgozásával? Vagy talán *Rákosi Viktor*, akinek a fényes tehetsége egyaránt érvényesült a vig és a komoly zsánerben, aki legutóbb is országra szóló hatást ért el a *Korhadt fakerezték* elragadó rajzaival? Vagy talán *Bartók Lajos*, aki három hatalmas történeti drárával tette gazdagabbá a magyar színpadot, aki a *Kárpáti emlékek*ben mély pozíciójának legszebb gyöngyeit gyűjtötte össze s aki mint ember annyira végkimerült, hogy a mult nyáron az egész országot mozgósítani tudta bátor agitációjával, éjnapot összetevő tevékenységével Petőfi emlékének dícsőítésére? Vagy talán *Bárony István*, aki egyik mestere a magyar prózáirásnak. akinél szebben,

üdőbb és gazdagabb színekkel kevés magyar toll festi a természetet, akinek a *Vadászrajzai* a maguk nemében unikumok? Vagy talán *Szigeti József*, aki a Nemzeti Színháznak félszázadon át egyik legnagyobb művésze volt; akinek a nemes Menenius és Kentjő, feilűmulhatatlan Sas Istvánja és Falstaffja most is előtűnk lebeg; akitől a magyar népszínmű két remekét kaptuk; aki annyi felséges szerepet játszott, annyi jeles darabot írt és annyi fáradozás után most elvonulva pihen megérdemelt babérjain? Vagy talán ifjabb *Ábrányi Kornél*, akinek a működését én nem dicsérhetem, de akiről mások megírták, hogy tehetsége épp olyan nagy, mint produktivitása? Vagy talán *Tolnai Lajos*, akinél erősebb, magyarabb prózát senkisé is ir, akinek a balladái olyan ember dicsérte, mint *Arany János*, s aki az új kor realista-regényírői közt első helyen áll megrázó drámaiság és humor dolgában.

Mondja meg nekem őszintén Osvát ur: ezek azok az öregek, ezek azok a végkimerülten született tehetetlenek, ezek azok a szegényes sorok?

Ha ezt bevallja, akkor a közvélemény nem önnek fog igazat adni, hanem a megtámadottak mellé áll és a szegényes sorok impozánsá gőnek. Akkor a közvélemény itélni fog és azt fogja mondani, hogy ünt a védelem nemes heve elragadta; hogy a rajtuk gyakorolt visszatörles kegyetlenebb, mint a Gyulai Pálon esett sérelem azok részéről, akik meghasonlottak vele és ellene szavaztak. Az ő állásfoglalásuk nem érintette Gyulai Pál irói érdemeit. De az ön visszatörlesá diskreditálni akarja őket a közönség szemében és meg akarja őket fosztani tehetségük, munkacerejük, hivatásuk nimbuszától. Igazságos ez?

Mondja meg nekem továbbá: kik azok az „igazi fiatalok”, az „irodalom igazi fiataljai”, akik ma nálunk „a magyar irodalom igazi zászlóját tartják”, akik „olyan kevesen vannak” s akik a „Kisfaludy-Társaságnak a priori kitagadottjai, nem mintha Gyulai Pál nem láthatná meg őket, hanem mert a pseudo-fiatalok korhadt erdeje mindig közöttük áll.”

Ezek rejtélyes szavak. Szeretném, ha Osvát ur megmutatná azt az igazi zászlót, hogy őszintén meghódoljak előtte. Melyik irodalmi kávéház sarkában áll szomorúan begöngyölve? Hozza elő, Osvát ur és bontsa ki! Én szívesen megyek vele, mint hűséges közölközőjára, ha bebizonyítja nekem, hogy ez csakugyan az igazi zászló és nem holmi szeccszízes rongy. És jöjjenek elő az igazi fiatalok, akik olyan kevesen vannak! Mit produkáltak eddig? Vagy csak ezután szándékoznak produkálni valami nagyot, ami egyelőre csak a fantáziájukban él? Mindegy! Elő velük! Az igazi fiatalokat (és az igazi tehetséget) nálammal senkisé becsüli jobban. Ha meggyőződöm arról, hogy jobbak, nemesebbek, munkabíróbbak, tartalmasabbak, hazájukra nagyobb diszt hozók, mint a „végkimerülés tehetetlenségével született pseudo-fiatalok”, akkor én zászlójuk alá esküszöm.

Ám „pergetessék könnyeiket” a végkimerült öregek és pseudo-fiatalok „gondolathalmozatuk úrszeméin át multjuk tisztáira.” Vigye őket az ördög! Én önökkel megyek. Önöket jelölöm majd a Kisfaludy-Társaságban. És amikor ezt tesszem: „hangomból még a bátorialanság rezgő látszata” is hiányozni fog!

Ábrányi Emil.

Többé nem láttok!...

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 21.

Eltűnt egy fiatal leány a szülei háztól, bucsu nélkül, szöke. Jó módban nevelték, gond nélkül éi hetett volna és mégis nekiment a nagyvilágnak s a szülei, akik szerették, nem tudják, hogy merre van, hova tévedt.

Irt ugyan már haza azóta, amióta elment, két levelet is, de ezekben a levelekben nincs semmi vigasztaló, mert mindkettőben azt mondja az eltűnt leány, hogy nem is vagyik többé a szülei szeretetre, s öcsüdes családi otthonra s hogy ne várják őt többé abba a kényelmes fészekbe, mert neki mások a vágyai, az álmai.

A szülei kétségbe vannak esve, tüvő tették már az egész fővárost a leányért, kerestetik a rendőrséggel is, de eddig még csak nyomára sem akadtak.

Szerdán délután ment el hazulról utóljára *Stadler Eteleka*, *Stadler Nándor* fővárosi háztulajdonos, tizennyolc éves leánya. A Főthi-ut 15-ik szám alatt, az Aréna-ut és Főthi-ut sarkán van a háza *Stadler Nándornak*, aki vagyonát tisztességes munkával kereste s e mellett nyolc gyermeket nevelt fel. Szép lakásuk van az említett ház földszintjén s jól élnek, úgy hogy a gyermekeknek semmi okuk sem lehet a panaszra.

Nem is volt egyiknek sem, valamennyiből mun-

kás, dolgos ember vált, csak a tizenhét éves Etelka mutatott regényes hajlamokat. Dolgozni nem szeretett, otthon egész nap könyveket olvasott s akkor volt csak igazán boldog, ha egymagában elmentett sétálni.

Szerdán délután Stadler Etelka a kerepesi-úti temetőben járt az édesapjával, mert elhunyt fivére sírjára emlékkövet akarnak állíttatni. Valami méretek megszerzése miatt mentek ki a temetőbe. Hazafelé megérkezése miatt mentek ki a temetőbe. Hazafelé megérkezése miatt mentek ki a temetőbe. Hazafelé megérkezése miatt mentek ki a temetőbe.

Többé nem is tért vissza. Eljött az este, el az éjszaka, de Stadlerék hiába várták haza az érdekes arcú, elegáns kinézésű leányukat. Nagyon nyugtalanok voltak miatta, de eleinte azt hitték, hogy valamelyik rokonuknál tölti az éjszakát. Ámde Stadler Etelka másnap reggel sem tért haza. Helyette azonban egy levelet hozott reggel a postás; ez volt a levélben:

Kedves Szüleim!

Engem többé nem láttok!

Etelka.

A szülők kétségbe voltak esve eltűnt leányuk sorsa miatt. Összeszaladták a rokonokat, azonban sehol sem akadtak rá Etelkára. Végre aztán elmentek a rendőrségre s ott bejelentették az eltűnést. A rendőrségnél jegyzőkönyvet vettek föl az esetről és — azóta még mindig keresik a detektívek a Stadler Etelkát, aki odahagyta a szülői házat, hogy többé vissza se térjen oda.

Tegnapelőtt délután a posta újabb levelet vitt a Stadlerék házába. Egy zárt levelezőlap volt ez, ceruzával írva rajta a címzés is, meg maga a levél is. A levélben a következő sorok voltak:

Kedves Szüleim!

A Nándi képét feladtam és itt küldöm a szelvényt felőle. *En már elutaztam*, hogy miért mentem el, azt most nem írhatom meg. Csókol mindnyájatokat

Etel.

Ezt a levelet a postabélyeg szerint tegnapelőtt, esütörtökön délelőtt 11 órakor adta föl az eltűnt leány a főpostán.

Hogy azonban Stadler Etelka még tegnapelőtt estig nem utazott el Budapestről, azt a következő levél bizonyítja, amelyet nagynénjének Schorm Borbálának írt, aki a Főthi-ut 19-ik szám alatt lakik:

Kedves nénikém!

Boldog napokat töltöt most, nem kívánok jobb időt magamnak.

Nagyon jól érzem magamat és többet nem is akarok hazamenni. Boldogságomat elértem. Többet nem írhatok; ne szőljön otthon, hogy magának írtam. Maradok kezesekkel

Etel.

Ezt a levelet esütörtökön este nyolc órakor adta föl az eltűnt leány a főpostán.

A Stadler Etelkánál, amikor elhagyta a szülői házat, nem volt egy árva krajcár sem. Nagyon elegánsan volt öltözködve, mert a szülei sokat áldoztak a ruházatra, ékszer azonban nem volt nála egyből, mint egy kis gyűrű. Ennek pedig az a története, hogy a leány nem tudott a pénzzel banni s akárhányszor adtak pénzt neki a szülei, mindig elköltötte holmi haszontalanságokra. Mikor azután egyszer e miatt nem kapott pénzt, kapta magát s az ékszerrel elzalogosította s így elégitette ki vásárlási szenvedélyét. A szülei kivátoztak az ékszereit, azonban nem adták többé vissza neki.

A szülők most már nagyon aggódnak, hogy leányuk rossz kezekbe került, azért távozott el olyan hirtelen és minden bucsu nélkül hazulról. A családnak egyik ismerőse látta utójára a Stadler Etelkát, amint eltűnése napján, szerdán estefelől az Andrásy-ut és Sziv-utca sarkán egy tűzértiszttel beszélgetett. Ez a tűzértiszttel talán bővebb felvilágosítást tudna adni hollétééről, mert mint a szülők állítják, régebbi ismeretségben volt a leánnyal s nem lehetetlen, hogy ő csabította a szükésre.

Amikor tudósítottunk a családnál jart, jött oda az eltűnt leánykának két barátja, két véle egykorú leány. Még nem tudtak semmit arról, hogy barátójuk világgá ment, hogy elhagyta a szülői házat.

— Hol az Etelka? Kérdezték, amikor nem látták a családi körben.

Az édesanya sirva borult reájok:

— Elment, itt hagyott, ilyen szegényt hozott a szüleiére és testvéreire.

Ezek a barátok is tudnak arról, hogy a Stadler Etelka ismeretségben volt egy katonatiszttel.

A rendőrség is kiadta az eltűnt Stadler Etelka személyleírását, amely a következő:

Eltűnésekor fekete, angol szabású szövetruhát, szürke kabátot, fekete, gombos cipőt és rózsaszín virágokkal díszített fekete kalapot viselt.

Termete közép, arca kerek, kissé sápadt, haja szőke, szeméi kékék.

Különös ismertető jele, hogy a bal szemöldökén egy kis vágás forradása látszik.

Ma későn este még egy intelligens leány eltűnéséről adtak hírt a rendőrségnek. A Szentháromság-tér 5-ik szám alatt lakik özvegy Szemery Jánosné, egy állami tisztviselő özvegye. Ő járt ma könnyes szemekkel a főkapitányságnál s bejelentette, hogy Ilona nevű 17 éves leánya két nappal ezelőtt elment hazulról s azóta nyoma veszett.

A csinos kinézésű leánya egyik barátjával távozott hazulról s azt mondta az édesanyjának, hogy sétálni megv. Barátnője tud angolul s franciául s a rendőrségnek az a gyanúja, hogy mindkét leány lélekufarok kezébe került s azok a külföldre szállították őket.

A rendőrség megindította a nyomozást, hogy a Szemery Ilona hollétét kikutassa.

Séta a nagy Sarahval.

Budapest, október 21.

Elutazott. Tegnap már Zágrábban játszott, ma este Fiumében, és holnap reggel, amikor a sorokat olvassák, már a tengeren himbálódzik Velence felé.

És itt maradt irószatlonon egy rosszul sikerült, sápadt ausztráliai fényképe, amelyen Sarah Bernhardt fehér empire-ruhában ül a pamlagon, a Kaméliás hölgy ábrándos és öntudatos boldogtalanságával, nyugtalanul szorítva kezei közt a csipkés kis vánkost. Aztán alul a fényképen az ő apró nyugtalan ideges betűivel néhány apró sor, meg az aláírása...

Elutazott és azt hiszem, többé nem jön Budapestre. Féltsem ezt a maga nemében páratlanul tevékeny művésznőt, hogy a színpadon fog meghalni a közönség személtárára és semmiféle taps nem érszti fel többé. Ugy fog meghalni, mint Reményi Ede, hegedűvel a kezében. Az is szünetlenül utazott egyik világrészről a másikba, valami ösztön hajtotta örök vándorutjára. És ne vádolják Sarah Bernhardt-t azzal, hogy pénzre szorult, azért kóborol városról városra. Neki az utazás, a vonaton aludni, egy idegen városban játszani, lázba hozni az ezerfeji frakkos és estélyruhás közönséget, aztán eltűnni, újra a vonaton aludni, a legnagyobb kedvtelése. Ha nem tenne meg oly nagy utakat, talán letörne, elgyengülne és egyszerű megöregednék a még mindig negyvenévesnek látszó, de már fél századot átélt francia tragika. Olyan volna, mint egy gyorsan nyugdíjba küldött lovas ezreces, aki hat hónap alatt köhögő, beteges alakká változik át.

Ez az örökös fáradósa, mind az öt világrész színpadjainak végig gázolása adja meg neki az életkedvet, és a ruganyos erőt, az egészséget és a meg nem öregedést.

— Jól tudom, hogy az én Hamletem a budapesti közönségnek nem tetszett. No, ne vigasztaljon. Ez egyszer így van. Ezen változtatni nem lehet. Nem baj. Hisz most az összes városok leszavaznak erre, vajjon helyes-e, hogy Hamletemet játszó? Az első volt London, amely e tekintetben leszavazott, még pedig úgy, hogy három héten át tetszett az én Hamletem. Én magam pedig felbátorítva érzem magam arra, hogy most újabb férfiszerepet játszom el, a reichstadi herceg szerepét (első Napoleon fia).

A Tosca második felvonása közben mondtam ezeket öltözőjében:

— Látja, Klotild főhercegnő végig nézte a Hamletet és az orléansi herceg anyósa le sem vette magáról a szemét!

A demokrata érzelmű Sarah Bernhardt nem mutatott semminemű meglepetést.

— Klotild főhercegnő ma este is eljött, hogy a Tosca-ban is megnézze. Tudja-e, hogy messze faluról jön, a maga kedvéért?

Sarah Bernhardt elfojtotta köztársasági érzéseit és hirtelen jó kedvre kerekedve, megjegyezte, hogy Klotild főhercegnő *femme de goût*, a jó ízlés asszonya. Sőt kíváncsi lett rá, hogy hol és melyik páholyban ül?

Hogy milyen oszdatatosan tevékeny ez az asszony, leginkább az a néhány perc bizonyítja, amelyet felvonás közben öltözőjében tölt.

Fogadja a kis, vézna orvost (aki az egész társaságban a legbetegobb és aki élő honorárium gyanánt a színészcsapat egyik ciuska formájú hölgyét hódította meg állandó barátónak gyanánt), aki jelentést tesz, hogy melyiknek mi baja van. Azután a színházi titkárra kerül a sor. Ennek tollba mond egy táviratot, amelyet az ő drága Maurice fiának és unokáinak kell elküldeni. A táviratban megmondja előre, hogy hat városban hol fog lakni. A nagyanya öröme csillámlik zöldes-kék okos szemében, amint a szavakat tollba mondja.

Most beront Calmette, a Toscanak kinzött piktorja, egy kis üveg veres karmintéttával kezében.

— Nézze, asszonyom, jó lesz-e így? — mondja, és a kabátja ujját felgyűrve, veres téntacseppeket mázól el a férfias karján.

Sarah Bernhardt gyengéden megfogja a karját, és vizsgálja.

— Pompás, valóságos vérnek látszik!

Persze, hogy néhány perc múlva a közönség haja szála égnek mered, attól a sok vértől, ami a szegény, kintpadra hurcolt piktor ereiből kibugyog.

Aztán belép a rendezőes impresszárió. A komorna pedig türelmetlenül vár új ruhával a kezében. Most Sarah Bernhardt pikáns asszonyi mosolylyal bocsátja el az urakat, de csak néhány percre, mert ime már átöltözködött és még rá ér néhány pernyi csevegése is.

Rajta semmi sincs az úgynevezett nagy művésznő nagyzási módorából. Igénytelen, egyszerű, jó kedvű és idegességében is kedélyes.

A színház rendezője belép az öltözőbe:

— Asszonyom, legyen szíves a színpadra menni!

És Sarah néhány pillanat alatt a közönségre előtt terem.

Séta közben belépünk egy nagy egyenruha-kereskedésbe. Magyar kardot akart venni a reichstadi herceg szerepéhez, olyant, mint a milyent első Napoleon idejében viseltek a magyar huszárezredekben.

Az üzlet tulajdonosa, egy óriási termetű és határozottan veresszakállu férfi, látva az elegáns idegenszerű asszonyságot, németül üdvözölte.

— Vagy magyarul, vagy franciául, — sugtam gyorsan a tulajdonos felébe. — Ez itt Sarah Bernhardt.

Egy élő királynő megjelenése nem tehetett volna nagyobb hatást. Dadogott és remegve hozta maga a legkülönbözőbb stílusú kardokat, míg egyben megállapodtak.

— Az ára?

— Ha nem sértem meg, semmi. Megfizette a művészetével. Oh, de boldog vagyok, hogy személyesen láthatom, az én lányom úgy imádja!

Lefordítottam szavait és Sarah Bernhardt mosolygott.

— Hja, ingyen nem fogadhatom el.

— Hát kérem, egy frank a kardnak az ára!

— Egy feltétel alatt elfogadom. Hogyha cserébe elfogad tőlem egy aranyérmes arcképet és a leánya egy másik fotografiát. Helyes?

Képzeltető az egyenruhás üzlet tulajdonosának boldogsága...

Amikor Budára sétálgattunk, tudakozódott szabadságharcunk egyes nagy jelenetei felől. A tizenhárom vértanu szomorú végzete különösen lekötötte figyelmét.

Amikor előadtam, hogy a golyót kapott santa lábú Damjanich tábornokkal milyen hallatlan brutalitással bántak el kivégeztetése előtt, halálsápadt lett, és egész testében remegett.

Ekkor láttam, hogy Sarah Bernhardt az életben is hogy tud érezni!

Összeszorította az öklét.

— Oh, a kutyak!

Társalkodónője intett a kocsiban, hogy ne folytassam tovább...

Nem is folytattam.

Maager Vilmos -féle valódi tisztított **DORSCH** májoló **májoló**

gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bécs III/3. Henmarkt 3. és minden gyógyszerárban.

— Az első orvosi tekintélyek által megvizsgált és könnyű emésztetőséggel bíró gyermeknek is alkalmas ajánlatik és rendeltetik mindama esetekben, melyeknél az orvos az egész testi szervezetre, különösen a mell és tüdő tisztítását, a test súlyának gyarapodását, a névok javítását, valamint általában a vér tisztítását akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a

Akiket érdekel Sarah Bernhardt politikai nézete, azoknak megírom, hogy él-hal a francia köz-társaságról, nem tud és nem akar németül beszélni, erősen demokratára érzelmű, és meg van győződve arról, hogy ötven év múlva új társadalmi rend lesz az egész föld kerekén.

Salamon Ödön.

Kápri volt!

— A szabadelvű klubból. —

Szó esett ma este a szabadelvű klubban a gümbölyű lovagról: Komjáthy Béláról, s tegnapi kijelentéséről, amelylyel a *Jejalóg-hitelbankot* officiózus banknak nevezte. Tudvalevő, hogy a *Hitelbank* a magyar állam bankárja, s ugyálszik, hogy Komjáthy ezzel tévesztette össze a *Jejalóg-hitelbankot*. Amikor aztán kimondta a szót, — röstelte visszavonni. Röstelte beismerni, hogy tévedett.

Nem úgy — mondogatták ma a klubban — mint a Deák Ferenc huszárkapitánya.

A Deák Ferenc huszárkapitányának pedig a következő a története.

Volt az ötvenes években valamelyik huszárezrednél egy kapitány, aki az olasz csatamezőkön szerezte meg a rangját. Nem annak semmiféle katonai ismerete, stratégiai tehetsége. Vitéz katona volt, elszánt, kemény veredő, s ezért társai, akik tanulmányaik révén jutottak a tisztí grádusra, szerettek csufolódni vele.

Történt egyszer, hogy a kapitány több tisztársával együtt ebédelt a vendéglőben. Az egyik tiszt oda-szólt a pincérnek:

— Hozzon marhahúst, szárdellamártással.

A kapitány hozzátette:

— Nekem is!

És egyet pödörintve deresedő bajuszán, nagy vigan szólt:

— Hej, fiuk, amikor még én Olaszországban táboroztam, és csak úgy marékiszámra téptem a bokorról a szárdellát!...

Általános rémület.

A kapitány megint elszóla magát, s ezuttal olyan alaposan, hogy alig merte valaki figyelmeztetni tévedésére. Végre mégis akadt egy tiszt, aki rászólt:

— Kapitány ur, az istenért! Szárdellát? A bokorról?

— De a bokorról ám!

— De kapitány ur! A szárdella nem gyümölcs, sőt hal! Nem terem az fán!

A kapitány nem hagyta magát:

— Nekem ugyan beszélhatsz, öcsém. Ha én mondom, hogy úgy szedtem, hát akkor fán terem. Nem vagyok én bolond!

Szó szót ért, végül nagy dübre gerjedt a kapitány. Az asztalra csapott, kijelentvén, hogy ő nem hazudik, s azzal elment. Még aznap provokálta azt a tisztet, aki az ő szavainak igazságában kételkedni mert.

Másnap reggel meg is jelent a vívóteremben mind a két fél. A segédek, orvosok felálltak, a párbajozó felek kardot vettek a kezükbe. Elhangzott a vezető segéd *rajta!* kiáltása is, amikor egyszerre a kapitány magasra emelte a kardját, és estontori hangon kiáltott:

— Halt!

Az ellenfél leeresztette a kardját,

— Halt! — kiáltott a kapitány — most már tudom, hol a tévedés. Nem szárdella volt, hanem kápri. Kápri volt!

Azzal kibékültek, összeölelkeztek és fecerunt magnum áldomás.

Ezt az esetet Deák Ferenc szokta volt elmondani akkor, ha valaki röstelte beismerni, hogy tévedett. Ezért nevezik ezt a huszárkapitányt a Deák Ferenc huszárkapitányának.

És ezért nem járt Komjáthy Béla úgy, mint a Deák Ferenc huszárkapitánya.

FŐVÁROS.

(*) A budai vásárosarnok. Ma délután ülést tartott a budai vásárosarnok ügyében kiküldött vegyes bizottság. Radocsa János kir. tanácsos elnöklése mellett. Ez a bizottság tudvalevőleg legutóbbi ülésén fölkérte Steinhardt Antal bizottsági tagot, hogy tenné meg a számításokat az iránt, vajjon az építkezés mely anyagánál lehetne a szükséges megtakarításokra szert tenni.

Steinhardt végzett számításai után arra az eredményre jutott, hogy az alapozásoknál további 9967 forintot lehet megtakarítani, az oldalfalak betonnal való megerősítésénél 11,526 forintot s az egységárák leszállításával 28.835 forintot, úgy, hogy az összes megtakarítás 50,328 frt lenne. Steinhardt ezt a számítását ma a bizottság előtt bőven megokolta.

Kráthy János székelyfővárosi főmérnök ezzel szemben ahhoz ragaszkodik, hogy a mérnöki hivatal részéről betervezett költségvetés úgy, ahogy van, elfogadjassék s a költségvetésben még az egységárák leszállítását is mellőzzék. főleg a Duna vizállásának az ingadozására s a hegyről lefutó talajvizre való tekintettel. A bizottság több fel-szólalás után hozzájárult, hogy az egységárákból töröl-jenek 28.830 frt 60 krt.

A költségvetést a bizottság ennek az összegnek a levonásával fogja a tanácshoz terjeszteni. Ebből a 28.830 forintból ki fog kerülni az árúhelyek költsége. Steinhardt Antal kijelentette, hogy a nagyobb redukczióra vonatkozó véleményét fönttartja s ehhez Fenyvessy Adolf is csatlakozott.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Dóczy Lajos bohózata.** Dóczy Lajos, a *Csók* régóta hallgató szerzője, mint a *Víg-színház* egy hivatalos kommunikéje jelenti, bohózatot ír a Lipót-körtüi színház számára. Ezt a hirt örömmel fogja fogadni a magyar színpadi irodalom minden barátja s már előre fel fogja kelteni kíváncsiságát, hogy Dóczy, aki eddig darabjaiban költői szárnyalásával és színeivel dolgozott a színpadnak, milyen lesz a modern bohózatnak a terén. A bohózatnak, mint értesülünk, friss témája van s két nuszton lévő házaspárnak a mulatságos dolgát tárgyalja.

**** Hírek a Víg-színházról.** Feydeau bohózata, *A férj vadászni jár* holnap, vasárnap éri meg huszon-ötödik előadását. A bohózatnak június tizenötödikén volt a bemutatója. — A *Víg-színház* legközelebbi újdonságában, az *Osztrigás Miciben* (La dame de chez Maxim), amelynek Párisban szenzációs sikere volt, T. Delli Emma, Nikó Lina, Szathmáry és Hepedés játszózik a főszerepeket. — *Tribly* szombaton ismét színrre kerül s a címszerepet visszaszerződése után először játsza T. Delli Emma. A nagy sikert ért darabnak ez lesz a százkilencedik előadása.

**** A Népszínház népszínmű pályázata.** A *Népszínház* pályabíró-bizottsága ma végre meghozta a népszínmű pályázat ügyében régóta várt döntést. Erről az örvendetes eseményről a következő kommuniké számol be:

A *Népszínház* száz aranyas népszínműpályázatának bírálóbizottsága ma döntött a pályázat dolgában. Dr. Heitai Ferenc országgyűlési képviselő, népszínházi bizottsági tag elnöklelte alatt *Lebedék Elek, Márkus Miksa, Porcsolt Kálmán és Szimai Imre* állott a bírálóbizottság, mely a beérkezett 44 népszínmű közül egyhangulag a jutalomra méltónak találta a *Kuruczurjáng* című népszínművet; a többi pályaművek közül figyelemreméltónak találta még a bírálóbizottság a *Szentandrásí bíró, Elvesztett boldogság és az Utolsó boszorkány* című népszínműveket. A bírálóbizottság a jelentés megszerkesztésére Márkus Miksát kérte fel s a pályanyertes *Kuruczurjáng* jellegű levelét a népszínházi bizottság legközelebbi ülésén fogják felbontani.

Ugy értesülünk, hogy a pályanyertes népszínmű szerzője — ifj. Bokor József.

**** Ágai és Almási darabjai.** Agai Adolf és Almási Tihamér, mint értesülünk, ma mutatják be a *Víg-színház* dramaturgiájának annak a közös darabjuknak a tervezetét, amelyet a *Borszem Jankó* népszerűvé vált alakjainak a felhasználásával írnak. A darab esetleg még erre az évadra van szánva.

**** Hangverseny.** A *Malomhivatalnokok Egyesület* lete ma este fényesen sikerült hangversenyt rendezett. Decléner Johanna kintű zongorajátéka után *Márkus Aranka* nagy hatással énekelte, a közönség a művésznőt elhatalozta tapsaival. *Novelli Géza* csengő tenorja és *Weiner fivérek* zongorajátéka fejezte be a koncertet. Hangverseny után közvacsora és tánc volt.

**** Színházak műsora.** *Nemzeti Színház.* Hétfőn: *Othlon.* Kedden: *A mama.* Szerdán délután: *A fő-nyeny.* Este: *Szegény Mária.* Csütörtökön: *Az ember tragédiája.* Pénteken: *A párisi.* Szombaton: *Hamlet.* Vasárnap délután: *Himfy dalai.* Este: *Szegény Mária.* *Várszínház.* Csütörtökön: *A fehér négy.* Szombaton: *A párisi.*

Magyar királyi Opera. Hétfőn: *nincs előadás.* Kedden: *Atignon.* Szerdán: *A búvis vadász.* Csütörtökön: *Arden Énok, Coppélia.* Pénteken: *nincs előadás.* Szombaton: *Petrini Marta* vendégfőléptével *Komeo és Julia.* Vasárnap: *Fidelió.*

Víg-színház. Vasárnap délután: *Az Arany kakas.* Este: *A férj vadászni jár.* 25-ödször. Hétfőn: *Mozgó fényképek.* Kedden: *Utazás a város körül.* Szerdán: *Az*

Arany kakas. Csütörtökön: *A férj vadászni jár.* Pénteken: *Mozgó fényképek.* Szombaton: *Tribly.* Vasárnap délután: *A férj vadászni jár.* Este: *Az Arany kakas.*

Népszínház. Vasárnap délután: *Boszorkányvár.* Este: *Betyár kendője.* Hétfőn: *Nap és Hold.* Kedden: *Bibliai asszony.* Szerdán: *Görög rabolgo.* Csütörtökön: *Duse Eleonora első föléptéül a Kaméliás hölgy.* Pénteken: *A baba.* Szombaton: *Duse Eleonora második föléptéül Tanqueray második felesége.* Vasárnap délután: *A tűzoltó.* Este *Boris.* — A következő hét hétfőjén: *Duse Eleonora* harmadik föléptéül *Othlon.* Kedden: *Duse Eleonora* utolsó föléptéül: *Princesse Georges.*

Magyar Színház. Vasárnap délután: *Arany lakodalom.* Este: *Szulamit.* Hétfőn: *Szulamit.* Kedden: *Szulamit.* Szerdán: *Szulamit.* Csütörtökön: *Szulamit.* Pénteken: *Szulamit.* Szombaton: *Szulamit.* Vasárnap délután: *A molnár és gyermeke.* Este: *Szulamit.*

**** Új zeneművek.** Megjelent és kaphatók *Bárd Ferenc és Testvére* zeneműkereskedésében (IV. Kossuth Lajos-utca 17.) Sulamith opera magyar szöveggel három fizetőben, teljes fizetési 1 frt. Kolndroh a Sulamithból, halotti dal magyar szöveggel 75 kr. Huszka Jenő Tilos a bemenet énekes bohózat zenéje, 4 pompás kuplé ára 1 frt 50 kr. Sztrojanovics Kri-zantém-keringő a Géza gimnasiunból 1 frt 20 kr. Kollár Monte Cristo keringő magyar szöveggel 1 frt. Keawley Leslie induló 1 frt. Ich bin keine English Lady, angol dal 1 frt. Huber Gyula Csárdás Album tizenkét új csárdás 1 frt 50 kr. Pete 4 eredeti magyar dal: 1. Feoske madár. 2. Tul a Dunán. 3. Mit itegetsz. 4. Sirj csak, sirj csak, 1 frt. Dóczy három új eredeti magyar dal: 1. Parnaszkodik a fúrulyán. 2. Macras a kaszárnya. 3. Barna kis lány levelet írt. 1 frt. Sulamithból a halotti dal (Kol Nidreh) hegedűre zongorakísérettel 1 frt, hegedű-sólóra 60 kr, cimbalomra 60 kr.

**** Az operaház előadása otthon.** A m. kir. operaházban holnap (vasárnap) este *Nicolai* vig operája, a *Windsori vig* női kerüli színrre. A *Telefon Hírmondó* az előadást közvetlenül fogja s így az előfizetők otthon is végig-hallgathatják. Opera után 11 óráig felváltva *katonazene* és *cigánymuzsika* lesz hallható a kagylóban.

Fidelió.

— Vasquez Leonórája. —

Budapest, október 21.

Nekem ünnepe, valahányszor az Operában *Fideliót* hallom. Talán a mai elegáns, telt házának is az volt. Mellyik zeneköltő irt szemb, szomorubb, fenségesebb kardalt a rabok kórusánál? Ugy szeretnék meghalni, hogy folyást ez a kórus csengjen a fülembe... mindig halkabban... a végső pillanatig. Szébb zenével nem lehetne kimenni a világból. Ehhez foghatót zeneköltő nem irt soha. Csak *Beethoven* irhatta ezt, a magányos ember, a titán, a természet és a szabadság barátja. Egy gyönyörűség volt csak: a teremtes. Egy istene volt csak: a szabadság. Minden egyéb gyarló hiúság volt előtte.

Csak *Beethoven* irhatta ezt, aki szímfőnait akart dedikálni Napoleonnak, a konzulnak, a forradalom és a szabadság tábornokának; de mikor meghalotta, hogy Bonaparte császárrá koronázta magát, ledobta partitúráját a földre és később a Napoleonnévet megvetéssel vakarta le a cimlapról és szímfőnájában csak a *Marengonál elesett névtelen hősök* emlékének áldozott.

Beethoven irhatta csak a szabadságra sóvárgó raboknak ezt a felséges himnuszát, tele bánattal és föllengő reményével, tele lánc-ösréggel és a szabadság gondolatával. Ez a *Beethoven*, aki a bécsi udvar közelédtére a faképnél hagyta kintű barátját, *Goethét*, fejébe csapta mélyen a puha kalapját (*Goldmark* visel most ahhoz hasonlót) és bekanyarodott egy mellék-utcaiba, — mert nem akart alázatos pozitúrában köszönni az arra sétáló császári családnak.

És a fájdalom hol borong sötétebben, az öröm hol ujjong napfényesebb ragyogással, mint a Leonóra-uvertűrben, a nagy Leonóra-áriában és a második felvonás végén? S mennyire jellemzi *Beethoven* izlését, lelkének és erkölcsének tisztaságát, hogy operájának tárgyául a legszebb tárgyat választotta: a női hiúságot! A mikor Leonóra elem lépett, önkénytelenül egy másik asszony jutott eszembe... egy francia asszony, a hiúság és a bátorság mintaképe, aki az ártatlanul elítélt férjét éppen úgy ásta ki eleven sírjából, mint Leonóra *Florestánt*.

Fideliót ma *Vasquez* grófnő énekelte, először és magyarul. Eddig *Dióssyné* láttuk ebben a szerepben, aki hatalmas drámai hangjával, játékának nemes bensőségével a legjobb Leonórák közé tartozik.

Vasquez grófnőnek ez volt a legelső — nadrág-szerepe. És ez a *Fidelió*-ruha valószínűs reveláció volt: kült, hogy a drámai primadonnának olyan formás, szép lábai vannak, akár egy primaballerinának, csak valamivel grandiózusabb arányokban. Ez kellemesen hatott a látószöveg profánum vulgusra. *Vasquez* grófnő kék színű ujjast viselt; kék harisnyák voltak a lábain (de azért mégse volt *Blaustrumpf*

CIMBALOM

kedvelőknek van szorcensém szab. hírneves „CENTRALIS” cimbalmaik mögött ajánlan. — A centralis cimbalomnak azon előnye van, hogy a fenék megredését megóvjja és az örökös hangolástól fölmúntja, a mi a cimbalomkedvelőknek nagy előnyre szolgál. — Képes árjegyzék ingyen. — Alapított 1873.

APPEL IGNÁC. hanaszterkészítő, Budapest. Üllői-ut 10. szám

ez a Fidélio) és a kék harisnyákra kávébarna bugyogó simult. Barna volt a bő zubbonya is. Szőke parókája hosszú fürtökben omlott alá. Csinos, fess külseje meglepetésszámba ment. Ami énekét illeti: Vasquez grófnőnek ez a szerep sok helyen mély. A nagy áriát bevezető recitatívben leginkább kitűnt ez. Magát a nagy áriát erőltetés nélkül, szép kifejezéssel énekelte és a befejező magas hanggal a zajos tetszést is biztosította magának. Hosszantartó tapsvihar kísérte ki a színpalak közé. Az abszolút becs szempontjából több erőt, több páthoszt kívánunk ennek a Fidéliónak, ha ugyan ezt a kívánságunkat nem teszi lehetetlenné a hang kalibere. Ez egy fényes színpán hang, amilyen ma kevés van, de a nagy drámai hangok tömörsége és imponáns páthosza nem szól itt haragszerű csengéssel. Játéka egyszerű és benső volt; nagyon rokonszenves Magyar prózája pedig egyenesen meglepő a korábbi kiejtéshez képest. Milyen szép volna, ha tovább haladna ebben az irányban és nemsokára minden szerepét magyarul énekelné. Nagyon jól áll neki a magyar szó. Szinte megszeppíti a száját.

A Fidélio-előadások régi oszlopa, Ney Dávid, ma is tarthatatlan. Pizarrója, ez a gonosz nézésű, rossz lelkiismeretű szarnok, festeni való. Rémitő erővel törnek ki a hangok torkából, mintha a pokol mélységeiből jönnének. Egy spanyol ruhába öltözött éneklő Haynau. Akasztófák röpöködnék a levegőben, amikor a színpadra lép durva csizmáiban. A közönség föllélekzik és ujjong, amikor Florestán kisiklik a markából és a fátum lecsap rá.

Szendrói igen megható, szimpatikus Rocco mester. Ez a legbecsületesebb porkoláb, akit ismernek. Együtt szenved a rabjaival és együtt ujjong a közönséggel, a mikor a gazdája hurokra kerül. És becsület, jó basszusán nagyon kedélyesen fujja, hogy „A kinek nincs pénzestéje...”

Arányi Dezso Florestánának már a maszkja is kitűnő. Olyan sápadt és szenvedő, mint a szibériai rabok, akiket Keonnan elénk rajzolt. Kuszált szakállán nem látszik, hogy ragasztva van; játéka nem tulzott; énekét is szép mérséklet jellemzi. A mértékűdást tartom a tenoristák legtrikább és legszebb éretyének.

Szilágyiné adja Marcellinát, Kiss Béla a naiv vice-porkolábot, aki komoly vetélytársnak tartja Leonórá. Fürgén játszanak és megérdemlik, hogy végül egymáséi legyenek.

A rabok kórusát teljes dicséret illeti. Kitűnők ezek a mi kóristáink! Mennyi lendülettel énekelnek. A két karvezető Ney Bernát és Kertész vállalta. Megható alakok voltak. Különösen Kertész, mint Lear király, méter hosszú fehér szakállal.

A zenekart Erkel Sándor vezette, akinél mélyebben, igazabban senki sem magyarázta Beethovent. Mit mondják róla és az orkeszteréről? Egyszerűen csodákat mivelték. A Leonóra-üvertűr után taps-orkán támadt. Csaknem lelujta székéről a hatalmas testű Erkeit.

A. E.

MŰVÉSZET.

□ **A Képzőművészeti Társulat napja.** Holnap, vasárnap, nevezetes napja van a Képzőművészeti társulatnak. Közgyűlést tart, amelyen lényeges változtatások felelt fognak a tagok határozni. A tisztikar egy része új választás alá kerül s megalakulnak az új választmányok is, amelyek a Társulat sorsát majd ezután intézik. Sokan a Társulat laikus- és művésztárgjai közt való nagyobbabásu harcot várnak ezen a gyűlésen s azt remélik, hogy a holnapi napon a Társulat gyepői a legfontosabb dolgokban a művészek kezébe jutnak. Mind a két tábor erősen szervezkedik s mondják, hogy már napok óta tüzzel és buzgalommal folynak a korteskérdések. A közgyűlés után néhány nappal megalakul az új választmány s nyomban elvi jelentőségű kérdések felett fog határozni, amelyek felett a két héttel utóbb összehívandó közgyűlés fog végleg dönteni. Ritkán mentek a tagok akkora érdeklődéssel a Műcsarnok tanácskozó termébe, mint ezuttal.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Napraforgó kisasszony.** Ki az a hölgy, aki ma kiskuro, holnap nagykuro? Ki az, aki ma elválik, holnap újra férjhez megy? Ki az, aki mikor férjhez ment, újra válik s ki az, aki olyan nagyon szélesyelen fordul kifelé, betel, hol a hazas életbe, hol a magára hagyott özvegyesébe? Senki más, mint Freystädler Flóra urhölgy, akit nyugtalan vére hol Budapestre, hol Bécsbe, Parisba, Londonba kerget s akit mindanütt megcsodálnak a szépségeért s a

szeszélyeiért. Legutóbb azzal tréfálta meg a hitelezőit, hogy 140.000 frtot kért kölcsön s aztán gondnokság alá helyezte magát. Mikor legközelebb a nap másfelé süttött, Freystädler Flóra is másfelé fordult s azt kérte, hogy szüntessék meg a gondnokságot. Most a fővárosi árvaszék fordul ellene s azt kéri, hogy helyezze gondnokság alá a szép asszonyt. A keresethez a tisztí ügyész egy kis orvosi bizonyítványt is csatolt, amelyben az van megírva, hogy Freystädler Flóra olyan foku idegbetegségben szenved, amely megfosztja szabad elhatározási képességétől. Már pedig, akinek ilyen képessége nincs, azt legjobb gondnokság alá helyezni, hogy meg lehessen számlára menteni annyit, amiből tisztességesen megélhet. A tisztí ügyész keresetere a törvényszék nemsokára kitiűzi a perfelvétel határnapját.

Nyiltér.

Üzletmegnyitás.

Alulírottak tisztelttel értesítik a nagyérdemű vevőközönséget, hogy sok évi tevékenység után

(Fried ur Fischer Simon és társa cégnél és Lichtenstern ur Schwarz Lajos és társa cégnél) helyben, V. Bécsi-utca 9. (Neurath mellett) egy szalag, csipke, paszomány és szabókékek üzletet nyitottak. — A midőn dusan felszerelt raktárunkat az említett cikkekben a legzölidabb árákkal ajánljuk, biztosítjuk a nagyérdemű közönséget a legfolyamatosabb kiszolgálásról és maradunk, becses pártfogásáért esedezve, mély tisztelettel

Fried és Lichtenstern.

Nyilatkozat.

A „Budapesti Napló“ 1899. évi október hó 20-iki számában Pollák Ernő és Haasz Viktor urak által kiadott jegyzőkönyvben foglaltakra a következőket vélem a nyilvánosságra való tekintettel megjegyezni:

Ha egy szerződött vállalkozó küldöttje egy hivatalban hivatalos dologban üzleti érdekétől elragadtatva sértő kifejezéseket használ és azokat figyelmeztetés dacára is ismétli és hogy ha ezért kellőleg rendreutasítatik; ez a dolog lovagias térre terelhető — ezt az ahhoz értékre bízom.

Ezzel az ügyet befejezettnek tartom.

Budapest, 1899. évi október hó 21-én.

Kulcsár Ferenc, székes főv. gazda.

KLEINO-ELYSE LEGJOBB
SŐMÉG ELYSE FEZSEB

Hasanált Remington írógépek teljesen jó állapotban olcsó áron kaphatók: Kanitz C. és falmal Budapest, Dorottya-utca 12.

Szt. Lukácsfürdő
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Nagy kenes tiszapfürdő, melynek 5200 méter nagyságú természetes forrásmedencéiben a forrásvíz naponta négyezer megajlit. Mindenkor győző árúitúrdók. Kitűnő szállodák. Vendéglő saját üzemben. Olcsó árak. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

•• **Aradi löversenyek.** Aradon, mint tudósítók távirala jelenti, ma kezdődött meg a kénapos meeting. A főesemény, mint csaknem minden urlovas pálya versenyen, most is az volt, hogy Geiszt Gáspár megnyerte mindegyik versenyt, valahányban csak lova indult, számszerint hármat, s ezuttal Kreuzbruck főadnagy ismét javított három győzelemmel ez idei rokor Jan. Az első futásban öt fő telt Arad s. kir. város 1200 koronás díjáért s győztes lett Geiszt Gáspár *Oca II.*-je, második *Consort*, harmadik *Angelina Cisnevos*. (Totalizátor: 5 : 8.) A kettős ozatok ügetőversenyében *Kövré* Lajos fogata győzött báró Bánffy Albert és Olasz E. fogata ellen. (5 : 7.) A nap főversenyét, a 2000 koronás családi getversenyt Geiszt Gáspár *Presidentje* nyerte meg *Dircheap*, *Arkanyalád*, *Golden Residue*, *Paris* és *Lucifer* ellen. (5 : 10.) A kurticsi eladóversenyt szintén Geiszt nyerte meg *Kékessel*, második *Erély*, harmadik *Aszim* lett. (5 : 9.) A hőlgyek díjáért futott 4000 méteres akadályversenyben pedig ifjabb *Blaskovich* Ernő *Pletykája* lett a nyertes *Diák* és *Abgár* ellen. (5 : 15.) A holnapi nap programján nem kevesebb, mint hét szam szerepel, közte egy Drag-hunt steeple-chase.

•• **Az Ausztria-díj.** Az utolsó 100.000 koronás díj dől el holnap a Freudenauban, élénk részvételével legjobb lovainknak s mint már eddig is igen gyakran, ezuttal is német ló részvételével. *Saphir* és *Masha* megszerezte már Németországnak a díjat, most *Hampton Girl*-en volna a sor, ha csakugyan olyan jó lenne, amilyennek odhaza hiszik. A reményteljes kanca tegnapelőtt érkezett meg *Ibét* jockeyval a Freudenauba s akik látták, mind azt mondják róla, hogy sokkal különb crack a tavalyi német

győztes *Mashánál*. Érdekes, hogy *Hampton Girl*hez *Péchy* Andor kölcsön adta vezető lónak *Gonoszt* s ez az áldozatkészéget bizonyára nem lesz hiábavaló a szerencés sportantól, mert ha valaki, ugy most bizonyára Péchy Andor lehet tisztában a német ló képességével. A holnapi versenyek tippei a következők:

- I. *Almaviva* — *Vak Bottyán*.
- II. *Dunur* — *Suada*.
- III. *Kisasszony* — *Vivó*.
- IV. *Pilátus* — *Hampton Girl* — *Busserl*.
- V. *Mirko* — *Perle rose*.
- VI. *Magyarod* — *Eglamour*.
- VII. *Lady May* — *Nisznagy*.

•• **A beszélő újság az Ausztria díjról.** A nagy érdeklődéssel vár Ausztria díjának és a holnapi (vasárnap) versenyenap több futamának eredményeiről a *Telefon Híromondó* már délután 3, 4 és 5 órákor részletes tudósítást fog felolvasztani.

TÁVIRATOK.

Bécs, október 21. A felfüggesztett nyelvrendeletek helyett hozandó törvényjavaslat tervezetének munkálatai gyorsan haladnak.

Berlin, október 21. Ma végződött be a jámborok klubjának póre. A törvényeszk a védottakat egytől-egyig fölmentette. A temérdek perköltséget az állami kinstár fogja viselni.

Frankfurt, október 21. Árfolyamok októberre. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Osztrák hitelrészvény 229.20. Osztrák-magyar államvasut 139.60. Déli vasut 32.40. Osztrák aranyjárdék —. Olasz járdák 92.35. Laura-kohó 248.50. Harpeni 197.—. Discont 191.40. Alpési —. Bécsi bankgyesület —. Szilárd.

Berlin, okt. 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forralom*. Nagyszavazékos magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 228.50. Osztrák-magyar államvasut 139.25. Déli vasut 32.40. Északnyugati vasut —. Elbav-lyoi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 216.40. Buschlehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

New York, október 21. *Liszt* helyben 2,80. Buza októberre 75%, decemberre 75%, márciusra 78%, májusra 78%. Tengeri májusra 38%. Tengeri júniusra 38.—

Chicago, október 21. Buza decemberre 70%, Tengeri májusra 32%.

New York, október 21. (Értéktözsde.) Váltó Londonra 4.87%. Váltó Berlinre 59%. Ezüst 58.—

Napirend.

Naptár. Vasárnap, október 22. — Római katolikus: A 22 Kordula. — Protestáns: A 21 Kordula. — Görögorszag: (október 10.) C 18 Eulam. — Zsidó: Markesvan 18. — A nap két 6 óra 14 percek. — Nyuszák 4 óra 41 percek. — A hold két délután 6 óra 56 percek. — Nyugszik délelőtt 10 óra 17 percek.

A miniszterek nem foanának. Az országos magyar képzőművészeti társulat rk. közgyűlése d. e. 11 órákor a városligeti új műcsarnokban. Ügetőverseny az Erzsébet királyné-uti versenypályán. Kezdele délután 2 órákor.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta főnyes műsor. Bud-pest kávéház, Andrassy-ut, Ráoz Laci híres zenekara.

Miakits M. bor és sörcsarnoka az Urania színház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zeneestély. Saját termési borok

JahnEde. Terézvárosi Pilseni sörcsarnokában Andrassy-ut 44. Naponta előhalak.

Paris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns kávéház látványosság: Bachus-pince.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szilász) Nemzeti Színház-épület. Banda Marci hangversenye.

Wekerle kávéház Kerepesi-ut. Veres Sándor daltársulatának hangversenye.

Futzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-termekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szólíták hangversenye.

Gregorius Ferenc éttermel Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság Hetenként kétszer katonazene.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkitűnőbb erdélyi ételek és italok. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás hölgyek által.

Margit-híd-kávéház. Lipót-körút 2. sz. Balogh Lajos és Dobronyi Geza zenekara hangversenye.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kérékpiterem.

Magyar Színház-kávéház. Wesselényi-utca 51. naponta *Dankó Pista* híres magyar daltársulata.

Garbrinus. Nagy sörcsarnok Erzsébet-körút 27. Naponta katonazene-hangversenye. Szabad bemenet.

Orient kávéház. Kerepesi-ut, Csókia József zenekarának hangversenye.

Keleti kávéház. Dankó Gábor margitszigeti zenekarának hangversenye. Minden este Szulami.

Vanek kávéház. Csömör-ut 13. sz. alatt minden kedd, csütörtök és vasárnapon „Közfátyalképek” változatos műsorral.

Margit-park kávéház Budán a Margit híd mellett Pécsi Peze Károly zenekarának hangversenye.

Othon kávéház Kerepesi-ut Farkas Pali zenekara.

Klotild kávéház Lipót-utca katonazene.

Bodega-pince, újonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

Kerekpáriskola: Legnagyobb és elegáns berendezéssel Révai-utca 18. szám alatt. (Dénas és Társa tulajdonosok.)

MÓKA BÁCISI MÉSÉI.

Nemtudomka.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy király meg egy királyné, azoknak nem volt gyermekük. Nagyon kérték az Istent, adjon nekik egyet, annyira, hogy a jó Isten meghalgalgatta a kérésüket s egy gyönyörű kis fiuk született.

Nagyon megörültek neki s mikor legjavában örültek, jelentették, hogy a király legkedvesebb paripájának kis csikaja lett.

— No, azt mondja a király, ezt mindjárt a kis fiának nevelem.

Nőtt a királyfi, nődögélt, utóljára már iskolába került. A kis csikóból is gyönyörű paripa lett s a királyfi úgy kedvelte, hogy mindig beszaladt hozzá, valahányszor az iskolába ment, vagy onnan hazajött.

Hanem egyszer mi történt? Megbetegedett a királyné s nemsokára meg is halt. Még jól ki se sirhatták magukat, kiűtött a háboru s a királynak el kellett hazulról menni.

Jaj, kire hagyja az egyetlen gyermekét? Volt neki egy kedves generálisa, gondolta, az majd legjobban vigyáz rá és arra hagyta, maga meg elment a háborúba.

Hanem gonosz esont volt az a generális. Alig hogy kitétte a királyt a lábát, azon mesterkedett, hogyan pusztítsa ki a királyfit a világból, hogy aztán ő lehessen a király. Vett a patikában mérget s cukor közé keverte, hogy ha majd hazajön a királyfi az iskolából, neki adja.

Haza jön a királyfi, de rendes szokása szerint nem ment fel a kastélyba, hanem előbb benézett az istállóba. Óamegy a lovához, hát látja, hogy nagyon szomorú. Megsimogatja és azt mondja neki:

— Ejnye, ejnye, édes lovam, de szomorú vagy máma!

— Bizony szomorú vagyok, édes gazdám. Megdöbent a királyfi, mert még soha se hallotta a lovát beszélni. Most tudta meg, hogy táltos ló és megkérdezte:

— Mért vagy olyan szomorú?

— Azért édes gazdám, mert az a kötnivaló generális el akar tégedet pusztítani a világból. Ha kedves az életed, tedd magadat beteggé és ne egyél abból a cukorból, amivel a generális megkínál.

— Fölment a királyfi, betegnek tette magát s a generális mindjárt odasietett hozzá, hogy csak egyék abból a cukorból, akit a számára vett, mindjárt jobban lesz tőle.

— Jaj, azt mondja a királyfi, dehogyan eszem, dehogyan eszem, nem való most nekem cukor.

No, a generális ez egyszer nem tudott neki ártani. Törte a fejét, törte, hogyan pusztítsa el a világból. Addig törte, míg megint eszibe jutott valami.

Volt a kertben egy magas, magas körtefa,

azon aranyárga körte termett. Mikor a királyfi hazajött az iskolából, mindig föl szokott mászni a fára s maga szedte le a gyümölcsöt. Tudta ezt a generális, hát a körtefa körül mindenféle kardot dugott a földbe, de úgy, hogy a hegye került fölfelé s egy kisit kiállt a földből. Mikor ez megvolt, fogott egy fűrész, elfűrészelte a fát, hogy majd kiörjön. Ha a királyfi fönt lesz és beleessék a sok kardba.

Szerencsére a királyfi most is bement az istállóba. A lóva megint nagyon szomorú volt és megkérdezte:

— Mi a bajod, édes lovam?

— Csak az, édes gazdám, hogyha nem hallgatsz a szavamra, az életteddel játszol. Tudom, hogy megint elmész a körtefa alá, de ha odársz, föl ne mászsz rá, hanem tedd magad, mintha megbotlanál, aztán essél jól neki a fának.

A királyfi ugyanis tett. A generális bízta, hogy csak mászson föl, de amikor javában bízta, a királyfi tette magát, mintha nagyot botlanék és jól nekivágódott a fának. A fa egyszerre kitört és éppen a generális lábára esett.

Jajgatott, bögött a generális, mert kitörte a lábát. Ugy kellett a gonosznak. Lepedőben viték föl a kastélyba.

Ezalatt hazajött a király és betegem találta a kedves generálisát. Nagyon sajnálkozott rajta s amikor legjobban sajnálkozott, azt mondta neki a generális, aki valahogy megtudta, hogy a ló tanította a királyfit:

— Királyfi félszéd, addig, tudom, meg nem gyógyulok, míg a királyfi paripájának a májából nem ehetem.

Sajnálta a királyt a fiának a lovát, de hát még jobban sajnálta a kedves generálisát és megígérte neki, hogy jól van, megöleti azt a lovat, de előbb megvárja, míg a fia hazajön az iskolából.

Hazajön a királyfi, bemegy az istállóba, hát a lóva még százszor szomorúbb, mint máskor.

— Mi a bajod, édes lovam? iszen most már nem lesz semmi veszedelmünk, itthon az édes apám.

— Hej, édes gazdám, dehogyan nem lesz, dehogyan nem lesz! Most a generális az én vesztémet akarja, hogy annál könnyebben elpusztíthasson tégedet. Majd ha az édes apád mondja, hogy meg kell engemet ölni, ne ellenkezzél, hanem csak azt az egyet kérd, hogy még egyszer körülnyargalhas rajtam az udvaron.

Ugyis lett. Mikor a királyfi azt mondta, hogy a generális kedvéért meg kell a lovat ölni, a királyfi csak azt az egyet kérte, hogy még egyszer körülnyargalhas rajta az udvaron.

A királyt hogyne tette volna meg a fia kívánságát. Kivezetik a lovat, fölül rá a királyfi, körülnyargal has rajta az udvaron, egyszerre csak fölemelkedik a táltos a levegőbe, átröpül a magas bástyán, röpül, röpül messze, messze.

Mikor már annyira voltak, hogy senkise láthatta őket, azt mondta a táltos:

— És haragszik?

— Miért haragudnám?

— Csak úgy gondolom. Talán nem is igaz a dolog, legalább is tulzás. És aztán vannak dolgok, amiket az ember megtesz, de nem szívesen olvassa magáról nyomtatásban. Daneka is haragszik.

A gróf nevetett.

— Daneka bolond. Hiszen az a Szaploneczay, vagy minek hívják, elég diskrét uriember. Se Danekát, se engem nem emlit. Amilyen ostoba vagyok, sosem jövék rá, hogy rólam van szó, ha maguk nem írják. De hát maguk írják, na a kaszinó loeoz s most már számár volnék, ha nem hinném magam is. S miéért haragudnám? Mondok magának valamit, de ki ne írja rólam, mert dübbe jövék. Én elég büszke vagyok az őseimre és meg is érdemlik tőlem. Akármilyen kiesi legények voltak, többet tettek nálam. De azért nincs az a pennatorgató, aki husz esztendő alatt annyi érdekest tudna kisütni az én őseimről, mint amennyit csak én is tudok don Juanról, aki pedig nagyon közönséges netoesi familiából származott. Miért? Mert az a don Juan ezer és egy asszonyt tudott megcsalni. Nem olyan kis dolog az. A magunkfajta fráter, jó, ha egyet meg tud csalni és azt is feleségül kell előbb vennie, hogy megcsalassa. Don Juant sosem szabad elfelejteni, mert ő nagyobb volt. Olyan nagy, hogy az a Szaploneczay, vagy minek hívják, el is felejteti a hősénél, hogy más ősei vannak, csak azt mondja róla, hogy az őse: don Juan. No, ő a legnagyobb. Az egyetlen, aki halhatatlan. És ha egy ilyen verifeksznek eszébe jut belőlnék don Juant csinálni, még meg is haragudjunk érte? Ugyan. Hát mondhatna rólunk szebbet, kedvesebbet?

Fölözött a gróf. A szép mandulaszín szemében égött most valami.

— Nem haragszom, barátom. Busulok. Nézzé a hajamat, hogy mossa fehérre az idő. Maholnap az a bácsi lesz, akit minden lány megcsókol. És a szerelem, aminél nincsen édesebb bo-

— Fáj a szived ugy-e, édes gazdám, hogy elhozatal édes apadtól?

— Fáj bizony, kedves lovam.

— No csak ne fájjon, majd meglátod nemsokára. Elhozatal magammal, mert a generális addig nem nyugodott volna, míg téged meg nem öl. Már kerestet is mindenfelé s csak úgy maradhatasz életben, hogy akárhóvá kerülés, akármit kérdeznek tőled, akármit szólnak hozzád, semmi egyebet ne felelj, csak azt, hogy nem tudom.

A királyfi megígérte, hogy szót fogad neki, aztán röpültek tovább. Röpültek, röpültek, utóljára odaérték egy királyi kastély elé. Itt megállt a táltos, adott a királyfinak egy zabolát és azt mondta neki:

— Most szállj le rólam. Ha azt kívánod, hogy melletted teremjek, csak rázd meg ezt a zabolát.

Avval eltűnt, a királyfi pedig csak állt ott a kastély előtt, nem tudta, mihez fogjon.

Volt annak a királynak három lánya s a legkisebbik éppen kinézett az ablakon. Mikor meglátta a királyfit, odaszólt a másik két testvéreinek:

— Nézzétek, micsoda szép egy gyerek van idelelt a kastély előtt! Hívjuk föl!

A másik kettő is odagrott.

— Az ám, azt mondják, hívjuk föl.

Föl is hítták és megkérdezték:

— Ki fia vagy!

— Nem tudom.

— Honnan jöttél?

— Nem tudom.

— Mi a neved?

— Nem tudom.

Elesodálkoztak a lányok, hogy ez micsoda fia, hogy mindenre csak azt mondja: nem tudom. Odahítták a királyt is. Annak is csak azt felelte: nem tudom.

— Talán szolgálatba akarsz állni?

— Nem tudom.

Tanácskoztak, mi legyen a neve, hát Nemtudomkának hítták. Tanácskoztak, mit csináljanak vele, utóljára azt határozták, hogy leadják a kertészhöz inasnak. Itt nagyon jól viselte magát, igen ügyes volt és mindennap készített a királylányoknak egy-egy bokrétát, de a legszebbiket mindig a legkisebbiknek adta.

Telt, mult az idő s a királyfiból már nagyocská legény lett. Egyszer a kastélyból mind elmentek a templomba, csak a legkisebbik királyleány maradt otthon, mert nem jól érezte magát, no meg Nemtudomka.

A királyfi azt hitte, hogy csak egyedül van otthon és örült, hogy most odaszólíthatja a kedves táltos lovát és megrázta a zabolát.

Abban a szempillantásban ott termett a paripa, aranyos nyereg, arany kantár volt rajta s azt mondta a királyfinak:

— Nyulj bele a bal fülembe!

Belenyult a királyfi s gyönyörű arany ruhát húzott ki belőle.

REGÉNY.

A verebek.

(27)

— REGÉNY. —

Írta: KABOS EDE.

S már bemutatatta magát. Daneczay emlékezett rá, sőt a nevető areca mutatta, hogy az összefüggésből is sejt valamit.

— Maga figurázta úgy ki az én danekai barátaimat?

— Engedelmevel, gróf ur.

— Meg fogják verni.

— Oh gróf ur, Danekán sem verik el az embert, amíg meg nem fogták.

Daneczay karon fogta a riportert s a fogathoz vezetete.

— Nos, fiatal barátom, miben lehetek szolgálata? Megszöktessem vagy elbujtassam?

— Ohó, nevetett a riporter, nekem még dolgom van itt. Nincs kedvem egyelőre megszökni. De ha a gróf ur megajándékozna egy félórával és természetesen az egész bizalmával, nagyon hálás volnék.

Daneczay beült a kocsiba s intett a riportertnek, hogy üljön melléje.

— Hát csak ki vele.

— Először is, méltóztassék felelni arra a kérdésemre, hogy olvasta-e már a *Hesperidák kertjét*?

— Olvastam. El se hinné, de igazán olvastam. Valaki nagyon unatkozhatott a kaszinóban és kék ceruzával karikázta meg azokat a pikáns verseket, amelyekről maguk is írják most. Az őrdög tudta volna, hogy ki is nyomtatnak ilyen bolondságokat, de hát nekem mekúrdték s az ember kíváncsi állat. Meg hiu is. Magam se hinném, ha más mondaná, de igazán elolvastam a *Hesperidák kertjét*.

londság, már csak bolondítani fog. Ellenségem lesz, nem szövetségem. Busulok, barátom, mert az a poéta fiatal s én öreg vagyok. Az édes tenger kidobott a partra s én fehér fejjel járok sziklák között, Sehol virág, sehol szerelem. S ha visszanezék, akkor is busulok. Ki tudja, igazán don Juan voltam-e? Hiszen életem és élveztem, de lassankint elveszti az ember hitét a multjában is. Ez a szomorúbb. Mikor már azt se merem hinni, hogy én szakítottam a rózsákat... Ah, fiatal barátom, talán jobb lett volna, ha azt a könyvet el nem olvasom. Az a Szaploneczay, vagy minek hívják, beszél a vadászomról, aki hűséges emborem volt, ügyes és buzgó; elmondja róla, hogy elveszette nézte a napot, mikor friss virág nélkül jött hozzám. Milyen igaz! De milyen igaz! Az az én vadászom csakugyan hozott nekem friss virágot minden nap. De ő is fiatal volt. És érzem, hogy harag kalapálja az agyvelőmet, mikor visszagondolok. Hiszen ő volt a fiatalabb, a szebb, az ügyesebb? Hátha igazában ő volt a don Juan s én csak ostoba voltam, mert hittem!

A kocsisra nézett, aki fölelni látszott. Daneczay György hirtelen fölkaeagott.

— No nézze meg az ember, még szentimentális lesz. Látssa, hogy nincs bennem semmi don Juanból, hiszen el tudok érzékenykedni. Ne higgyen nekem. Annyi az igaz, hogy olvastam a *Hesperidák kertjét* és nagyon jól esett. Nem is tagadom. De ha ezt is ki meri írni az újságba, összetöröm a esontjait, kedves barátom. Csak ki akartam magamat felesegni s az őrdög sugta magának, hogy emlegesse a megboldogult Antahurazovicsot, aki szegény megbalt, pedig valószínűleg nem is élt. Hát fecsegtem, de maga legyen okosabb és hallgasson.

A riporter valahogy maga is úgy találta, hogy a gróf beszélgetése nem az újságnak való. Egészen más volt, mint amit várt. Nem illett a danekai ügybe. De azért érdekes volt.

— Köszönöm, gróf ur. És hallgatni fogok.

(Polytátság sötétkezik.)

— No most öltözz föl, ülj rám, aztán nyargaljunk egyet.

A királyfi hamar felöltözött, fölpattant a jó táltos lovára, keresztül-kasul nyargalt a kerten s a sok szép virágot mind összepoecolta.

A királykisasszony pedig mindent látott. Elcsodálkozott, micsoda gyönyörű egy legény ez a Nemtudomka s úgy megszerette, hogy ki se mondhatom. Azt is tudta most már, hogy nem közönséges származás.

Mikor a királyfi jól kinyargalta magát, a lova eltűnt, maga pedig ott volt a régi rongyos kertészinas ruhában.

Azonban jönnek haza a templomból. Meglátja a kertész a nagy pusztulást, majd elhalt ijedtében, szólítja Nemtudomkát:

— Ki járt itt a kertben?

— Nem tudom.

— No majd adok én neked mindjárt, ha nem tudod!

Avval elővett egy furkósbotot és meg akarta venni, de a legkisebbik királyleány leszólt:

— Ne merje bántani!

Hát nem bántotta.

Nemsokára rá a király maga elejbe szólítja a három lányát s azt mondja nekik:

— Itt az ideje, hogy férjhez menjetek. Holnapra a kastélyba rendelem mindenféle uri nemzetséget; akit választotok, az legyen az uratok!

Jól van, másnap ott volt a sok hereeg, gróf, báró, mindenféle náció s a két idősebbik lány hamar kiválasztotta az urát, csak a legkisebbik királykisasszony nem talált kedvirovalót.

— No édes lányom, azt mondja a király, válaszsz már te is valakit!

— Grácia fejmenek, fölséges király apám, már választottam. Máséhoz nem megyek, csak Nemtudomkához.

Jaj, de megharagudott a király, mikor ezt hallotta! De hát mit volt neki mit tenni. Ha egyszer szavát adta, hogy ahhoz mehetnek, akit választanak, bele kellett törődnie s főlhivatta a kertészinasat.

Megvolt a lakodalom, de a lakodalom után Nemtudomkát a legkisebbik királylánnyal nem hagyták ám a kastélyban, hanem a pulykaóiba zárták. Lakjanak ottan!

El is laktak ott szépen, hanem egyszer kiűtött a háború. Aki férfi csak volt az országban, mind elment, elment a király meg a két veje is, csak Nemtudomkát hagyták otthon a pulykaóiban.

Mikor már mind elmentek, Nemtudomka megrázta a zablát s abban a szempillantásban ott termett előtte a táltos ló, gyémántos nyereg volt rajta, gyémántos kantár a fejében, a királyfi pedig gyönyörű gyémántos ruhát húzott ki a füléből s mikor fölbőlözött, olyan szép volt, hogy még a nap is elcsodálkozott, amint ránézett.

— No most, édes lovam, menjünk a csatába!

Dehogyan mentek, hanem röptek. Mire odaért, a király már nagy bajban volt, az ellenség megverte a seregét s szomorúan készült haza. Egyszerre csak elővágta a fényes vitéz, beröptül éppen az ellenség köllő közepébe, vág erre, arra s olyan kaszabolást tesz, hogy csupa esoda. Ugy megrémült az ellenség, hogy eszeveszetten szaladt el a csatából.

— Ki lehet ez? Ki lehet ez?

A király oda rugtatott a fényes vitéz elé s nagy hálálkodva köszönte meg a segítségét. Azonban meglátia, hogy vérzik ám a vitéznek a keze. Mindjárt elővette a saját zsebkendőjét és bekötötte vele a sebet.

Mikor ez megvolt, Nemtudomka fölröpült a lovával a lovegőbe s eltűnt előlük. Otthon megint eleresztette a lovat és bement a pulykaóiba a feleségéhez, de a táltos megmondta neki, hogy most már szabad beszélnie.

Azonban nagy örömmel, muzsikaszóval jön haza a király is. Odaér a kastély elé, hát látja, hogy a pulykaól elkezd fényesodni, nőni?

— Jaj, mi lehet ez? mi lehet ez?

Amint ezt mondja, már nincs ott pulykaól, hanem egy gyönyörű gyémánt kastély, de olyan ám, hogy a világon szebbet még gondolni se lehet. Ezt már így rendelte a táltos ló. Bemegy a király, ott látja a legkisebbik lányát meg egy gyémánt vitézt, mert most már a gyémántos ruhában maradt Nemtudomka.

— Uram s én Istenem, azt mondja, ki vagy te?

Nemtudomka megmutatta a kezét a király zsebkendőjét és kérdezte:

— Hát ezt ismered-e?

Akkor látta a király, hogy ez Nemtudomka, hogy ez mentette meg gyémánt vitéz képben az ellenségtől. Megölelte, megcsókolta és azt se tudta, hogyan örvendezzen neki.

Aztán mindent elmondott Nemtudomka, s mikor mindent elmondott, haza izentek az öreg királyért, hogy jöjjen el, itt a fia, azt a gaz generálist pedig vezesse ki a világból, mert a miatt kellett neki ennyi ideig elbujdosni.

Gondolhatjátok, hogyan megörült az öreg király, mikor megtudta, hogy él a fia. A generálist mindjárt megölette s lóhalálában sietett a fiához. Aztán újra nagy lakodalmat csaptak és sokáig boldogan éltek.

Ha meg nem haltak, most is élnek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Valaki...

Valaki azt mondta,
Valaki azt súgta:
Rózsákkal lesz végig hintve
Az életem útja.

— Itt a bolond huga hozzá — folytatta Rasmus s egy négyest dobott ki az asztalra.

— Styrvolt is jó lesz — mondta most Jens s tromfot adott.

— A felsőt! Dobod ki mindjárt a felsőt! — kiabált Rasmus.

— Nekem sok, nagyon magas — nyöszörgött Salmand s kidobta a kártyát.

— Akkor én hestet dobok és no még egyet — felelt Jens.

Sören maga elé húzta a kártyát.

— Aztán még a kilencet meg a nyolcast — folytatta Jens.

— Én meg megverlek a sárga szívvel — kiáltotta Salmand s kidobta a szív kettőst.

— Az sem kerül be az istállóba — kacagott Sören s rávágta a négyest.

— Te állat! bömbölt Rasmus s eldobta a kártyáit. — No ez munka volt, derék munka! Nem, nem, nem, nagyon is szépen csináltad semhogy abba hagyhatók a játékok. Aki nyert, az köszönje most meg a kártyáinak.

Most a rovásokat kezdék számlálgatni. Mialatt mindnyájuk evel voltak elfoglalva, egy kövér, jól öltözött férfi lépett a szobába.

Egyenesen a rugó asztalhoz ment, s a fal mellé telepedett. Mikor a kártyázók előtt elhaladt, botjának ezüst gombjával megérintette kalapját s csak annyit mondott — adjon Isten!

— Fogadj Isten — mondták mind a négyen s nagyot köptek a padlóra.

Az új vendég papírszipkát, dohányt és eszeppipát vett elő a zsebéből, megölte a pipát s aztán botjával néhányszor az asztalra ütött.

Egy meztelbás eszelő paraszt hozott neki és egy kökörös tét eléje.

A vendég kis rézfögtöveitki a zsebéből s a szent ríteteit vele a pipára, közelebb húzta magához a korsót, hátra támaszkodott s olyan kényelmesen terpeszkedett székén, amennyire csak lehetett.

— Hogy adják az ilyen esemőt? — kérdezte Salmand, miközben az új vendég kezében levő

Aki azt megsúgta,
Aki azt megmondta:
A rózsákat utam során
Mind összetaposta.

Révész Tivadar.

Lulu fia.

Budapest, október 21.

Most nyáron Vertrays grófnő versaillesi kastélyából érdekes pletykák indultak utnak Páris felé. Ez magában véve elég rendszeres dolog volt, mert a grófnő, aki Eugénia excsászárnának kebelbarátja, nyáron Versaillesben, télen pedig párisi palotájában fényes estéken vendéglátta az egész párisi arisztokráciát. A nyári pletyka egy fiatal emberről szólt, a grófnő egy vendégről, akinek a személyére vonatkozólag nagyon homályos adatokat tudtak csak Párisban. Ez a körülmény, meg az ifjú lebilincselő külseje hamar az asszonyok érdeklődésének központjává tették az ismeretlen vendéget. És rajongtak érte, a halvány, körömhajú ifjuért, akinek a melankolikus szemével és ábrándozó természetével sehogyszemillet a vidám társaságba. Nem érdekelte őt az asszonyok kacaja és a kacérságnak mindenféle eszköze hiábavalónak bizonyosodott vele szemben. A legnagyobb zaj, vigság közepette mindig olyan volt, mint hogyha valami más világban élt volna. Vertrays grófnő, akinek a villájában lakott is, feltűnő szeretetreméltósággal tüntette ki az ifjút. És ez a gyengédség sokkal nagyobb volt, semmint az a botránnyokra éhes társaságnak tetszett. Csakhamar akadtak — természetesen asszonyok — akik észrevették, hogy a már előrehaladt koru grófnő szeretele semmiképp sem anyai szeretet. De a grófnő semmiképp sem vette észre a szuró tekinteteket, az elérhető célzásokat. Továbbra is kedvelte az ifjút és ott tartotta magánál a villában.

Talán nem is tudták volna meg soha, hogy kicsoda a grófnő rejtelmes vendége, ha a versaillesi pazar szép villában egy kis dráma nem játszódik le. A társaságban volt ugyanis egy rendkívül szép és sikkes párisi nő, akinek a szépségénél csak a kacérsága volt nagyobb. A három X-et meghaladta ugyan éveinek a száma, de azért sikerült neki az, amiért a társaság többi tagjai hiába fáradoztak.

Elbolondította az ábrándos ifju fejét és annyira fel tudta kelteni lappangó érzelmeit, hogy az ifju egy szép napon megvallotta Vertrays grófnőnek, az anyai barátónak, hogy a szépséges Clémence mindénáron nélkül akarja venni. A grófnő sietett az ifju értésére adni, hogy Clémence olyan nő, akinek... akinek nincsen családja.

— Tudod, mondta az ifjunak, hogy nagyanyád reám bízott és sohasem bocsátaná meg, ha megtudná, hogy az én házamban kötöttél olyan viszonyt, amelynek nem lehet házasság a vége. Mademoiselle Clé-

dohányesomagra mutatott s másik kezével a maga pipáját kezdte tömködni.

— Tizenhét schilling — mondta az idegen s mintha csak a nagy pazarlásnak okát akarná megmagyarázni, hozzátette: jól esik az ember tüdejének néha!

— Hát az üzlet mit csinál? — folytatta Salmand és tüzet esiholt.

— Jól. Készünnöm kérdését, nagyon jól. De hát az ember azért megöregszik, meg...

— Persze — mondta Rasmus — de maga még rem vesződik azzal, hogy a házába csalja a vevőt, úgy hozzák azt magának.

— Igen, nevetett az idegen — hát ennyiben csakugyan jó üzlet ez s még a számat sem kell kinyitnom azért, hogy a portékámat dicsérgessem, megveszik azt anélkül is, ha akarják.

— Aztán ráadást sem kérnek — folytatta Rasmus — soha nem kérnek többet, mint amennyi jogosan megilleti őket.

— Aztán ugy-e, nagyon sikoltoznak? — kérdezte Sören suitgő hangon.

— No igen. Még nem akadt olyan, aki nevetett volna.

— Hu! Csunya mesterség az mégis!

— No akkor hát, nem igen remélhetem, hogy segítségemre lesz?

— Talán csak nem számít arra? — kérdezte Rasmus s dühösen ugrott fel a székről.

— Nem én. Egyikükre sem számítottok. De mégis csak úgy van, hogy segédre volna szükségem, aki halálom után beleül az örökségbe meg a hivatalba. Az...

— Aztán mennyi lenne a bére? kérdezte Fingerfux komoly arccal.

— Tizenöt tallér egy évre, a ruhaköltség harmadrésze, minden tallér után egy márká járandóság a taksa szerint.

— Milyen az a taksa?

(Folytatása következik.)

Grubbe Mária.

(65) — Dán regény. —

Írta: JACOBSEN J. P.

Szépen sorba felállítva álltak ott még a palin-kás kupicák, egy szalmakosár meg egy nagy lámpés, melynek be volt ütve az oldalüvege. Az asztal másik sarkán Mária ült, aki kötés közben elbóbiskolt. Szemben vele egy ember ült, aki karját a térdére támasztotta s előre hajolt. Avval volt elfoglalva, hogy a posztókalapját minél mélyebben húzza a fejébe s mihelyt az a faresa műtét sikerült neki, megfogta a kalapja széles karimáját, összeharapta a fogait s úgy húzta el a száját, nyilván azért, mert a mélyen leszorított kalap húzta a haját. Aztán újból lehúzta a kalapot a fejéről s megint elülről kezdte a mulatságot.

— No most az utolsó! — mondta Fingerfux János és kidobta a kártyáját.

Pislogó Rasmus az ujjával kopogtatta az asztalt, hogy Salmandnak értésére adja, miszerint rajta a sor.

Salmand a kettőst dobta ki.

— A kettős! ordított Rasmus — hát neked már nincs is más kártyád csak kettős meg hármás?

— Óh édes Istenem! morgott Salmand — mindig volt a világon koldus meg pipogya ember. Sören kidobta a hatost.

— Micsoda? szisszent fel Rasmus — ez volna a tromf? Ez? Minek ülsz te itt mint a faszent, te, Salmand? Miért nem dobod ki a matadorjaidat?

— Odadobta a kártyáját, Sören pedig felvette az ütést.

— Két semmi! — mondta Sören s kidobta a vörös négyest.

monce nem néked való nő. Még ma távozik a házából.

Egy órával később Clémence kisasszony egy Páris felé robbogó gyorsvonatban ült. Az ifjú pedig szobájába zárkózott.

Másnap hogy-hogy nem, arról sugdostak, hogy a rejtélyes ifjú ereiben fejedelmi vér kering, hogy az Afrikában elesett Napoleon Lajosnak, akit becéző nevén Lulának hívtak — természetes fia. Tehát unokája Eugénia excsászárné.

Tudott dolog, hogy a szerencsétlenül elhunyt hercegnék egyetlen szerelme egy angol nevelőnő volt, akivel a vasuton ismerkedett meg London felé való útjában. Lottie Wattkins, egy szegény szabóiparosnak a lánya sokáig nem tudta, hogy tényleg ki az a francia ifjú, akivel édes pásztorokat él. Csak a bucsuzás napján vallotta meg Lulu, hogy ki ő és mért kell a szöke Lottietől elválnia. Nemsokára aztán a zulu földre ment háboruba, hogy feláldozza ifjú életét.

Lulu halála után Eugénia excsászárné tudomására jutott az időközben anyává lett Lottie Wattkins szomorú helyzete. És azt hitte, eleget tesz, ha a leányt egy Walter Kelly nevű férőhöz, akinek aránylag csekély pénzösszeget ajándékozott, férjhez adja. Kelly, aki a gyermeket természetesen adoptálta, 1879-ben a Brompton-kórházban tüdővészben meghalt. Az özvegye, akinek a saját és gyermekének élete fenntartásáért dolgozni kellett, Ausztráliában egy nevelőnői állást fogadott el és gyermekét bizonyos Miss Martinhoz adta nevelésbe. Néhány évvel később egy férfi jött Willie Kellyért, a gyermekért és magával vitte Párisba, ahol a Collège St. Nicolasban helyezték el. Itt felkereste az ifjút Eugénia excsászárné és közölte vele, hogy anyja meghalt. Néhány héttel utóbb tudtára adta, hogy ki volt tényleg az apja. Az ifjú természete mindazonáltal nem változott meg. Almadozónak nevezték a nevelőintézetben; az maradt továbbra is.

Eugénia excsászárnéknak most csak az az egyetlen vágya, hogy felejthetetlen Lulájának a fia egy hercegnőt vegyen nőül, mert mint annak férje ismét jogot nyer arra, hogy alkalomadtán a francia trónt igényelje. Ennek a nagysókára elismert unokának akarja vagyonát is öröklő hagyni, ami azonban nehezen történik meg, ha Mademoiselle Clémence szépséges két szemét nem tudja elfelejteni.

És akkor nem Napoleon Lajos hercegnék, hanem csak Lottie Watkins-nek, a kis szöke nevelőnőnek lesz a gyermeke...

Pont.

— **Koszoru a tulvilágról.** Grosse Fortunatus című darabjának előadásáról olyan hír érkezik Weimarból, mely a maga nemében igazán a ritkaságok közé tartozik. Az előadás végén Grossének egy nagy babérkoszorút nyújtottak át, amely némi képességgel szólva a tulvilágról érkezett. Grossének egyik barátja, aki már hónapokkal ezelőtt elhalt, azt az utasítást hagyta hátra családjának, hogy az esetre, ha a költőnek Fortunatus című darabja csakugyan színpadra kerül, az ő nevében nyujtsanak át neki egy babérkoszorút. Ez az ember, aki még a siron túl is megőrizte barátságát a szerző iránt, mint a híres szomorvos Graefe Alfréd s akinek weimari villájában oly gyakran talált pihenő helyet a szerző. Az elhalt tudós orvos nem láthatta barátja diadalát, de nem tudott meghalni addig, amíg itt nem hagyta az elismerés koszoruját, melyet most ugyyszólván a tulvilágról küldött.

— **Dewey.** Ez a név hihetetlen sokszor hangozott el amerikai ajkáról a spanyol-amerikai háború óta. Rengeteg sok azoknak az ajándékoknak a szama is, amelyekkel Deweyt elhalmozták. Legutóbb egy óriási könyvet kapott, amelynek 350 font a súlya. A könyvben 10.400 újságdarab van felragasztva, amely mind Deweyről szól. A könyvnek az a célja, hogy a hős admirális öregségében kellemben emlékezhessenek vissza ifjúkori dicsőségére. Amerikai gondolkodásmódra mutat, hogy 350 fontos könyvekkel idéztetnek fel ifjúkori emlékeket...

— **Lesseps szobra.** Emlegettük, hogy Lessepsnek szobrát a suezai csatorna bejáratánál állítják fel. A szobor, amelyet Fremiet párisi szobrász készített, már rendeltetési helyére érkezett. A suezai csatorna-társaság a nyugati molból pompás sétautat készített és a moló végén lesz az óriási bronzszobor, amelyet november 17-ikén, a csatorna megnyitásának harmincadik évfordulóján lepleznek le.

— **A hamis tallérok.** Egy rajnamenti kis falucska bűlcs birájan kacagnak most nagy Németországban. A bíró ugyanis valahogyan fölfedezett hat darab hamis ezüstpénzt. Jelentést tett a dologról az államügyészségnek, amely felszólította, hogy a hamis pénzt szolgáltassa be az ügyészségnek. A bíró megírta az utalványt és a postán átadta az illető hivatalnoknak a hat hamis ezüstpénzt, amelyet az minden gyanu nélkül fogadott el. Mert ugyan ki fog gyanakodni egy bíróra?

Ezek után pedig az államügyészség bottal üti a hamis pénz nyomát és a bíró szégyenkezve jár az utcán, mert mindenütt az a kérdés fogadjá:

— Nem adna kölesön hat tallért?

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, október 21.

— **Értékűzlet.** Az elmúlt héten a forgalom a bécsi tőzsdéről jövő kedvezőtlen hírek befolyása alatt állott. Az irányzat azonban egészen véne nyugodt volt és egy pillanatra sem volt piacunknak pánik-szerű kinézése. Az árváltozások csak néhány értéknél voltak jelentékenyek. Különösen a rimamurányi részvények hanyatlottak erősen a bécsi eladásokra. A nemzetközi értékek közül az osztrák-magyar államvasuti részvények estek egész héten, az osztrák hitelrészvények ennek ellenében erősen tartották magukat. A bankértékek megtartották a mult heti árfolyamukat. A járadékok és a téglagyár részvények emelkedtek. A helyi papírok változatlanok maradtak.

— **Gabonazület.** Az időjárás e hét folyamán is nagyobbára száraz és derült volt, a határozottan csökkent hőmérséklet azonban az előre haladott időnt is érezhetően jelezte. Az ország egyes vidékeiről már éjjeli fagyokat is jelentettek. Csapadék a hét elejével szórnyosan volt ugyan, később azonban teljesen megszűnt. A mezei munkálatok akadálytalanul folytathatók voltak. A vízállás továbbra is esökkenő volt. Külföldön az időjárás szintén száraz, de nagyobbára boros volt.

— **A külföldi piacokon** a mult heti szilárd irányzat nagyobrészt tartott maradt; az árakban azonban jelentékenyebb változás nem észlelhető és a forgalom sem öltött nagyobb mérvet. A politikai viszonyok kiélesedését a tőzsdék már a mult hét folyamán eszkomptáltak és így az Anglia és Transvaal között kitört háború a gabonapiacokra hatástalan maradt. Amerikában prompt buza a hét elejével erősebb hozatalokra lanyhuló irányt követett, míg későbbi határidők változatlanok maradtak; futólag némi javulás mutatkozott, mely azonban továbbra is csak a későbbi hónapokra vonatkozott, míg prompt buza inkább esökkenő volt. A látható készletek ismét nagymérvű gyarapodást tüntettek fel. Az angol piacok, melyeket a politikai események legközelebről érdekelnek, élénkebb üzletet folytattak a molnárak piacain éppugy, mint a nagy forgalomban jó vételkedv nyilvánult. A francia piacokon mérsékelt esökkenő volt az irányzat. A többi kontinentális piacokon a forgalom normalis maradt és a hangulat barátságosabb jellegűt öltött. Az orosz kínálat ugyancsak javult, a követelések azonban jóval a kontinentális árpártáson felül vannak és így az üzlet nem fejlődhetett.

— **Nálunk** a hangulat az összes gabonacikkekben lanyha, a forgalom nehezes és az árak esökkenők. Csupán tengeri talált jobb érdeklődésre, mi mellett áraban is emelkedett.

— **Az üzlet részleteiről** következőket jelenthetjük: Buza az egész hét folyamán ugy hajó-mint vagonaruban nagyobb tételekben és sürgetően volt kínálva, a nélkül, hogy malmok vételkedvet tanusítottak volna. Egyrészt a határidőpiac lanyhasága, másrészt előre vasarott nagy tételek átvétele a malmokat tartózkodásra bírta, annál inkább, mert így nyersáru készletekkel el vannak látva és a napi-forgalom is a minimumra szállt alá. E mellett a tulajdonosok különös eladási hajamot tanusítottak és a malmoknak így nem is esett nehezükre arnyomást gyakorolni, mely fokozatosan körülbeül 25 krt tesz ki mm.-ként. Az ősziforgalom 100,000 mm., közötte 20,000 mm. szerb áru. Felmondásra 160,000 mm. buzat jelentettek be — tekintettel azonban arra, hogy átvétők alig jelentkeztek, ezen kvantitás nagyobbára az egy napról a másikra visszamaradt tételek összesítéséből áll. A behozatal 312,000 mm.

— **Rozs** csak nagyon mérsékelt érdeklődéssel talált. A fogyasztás tartózkodó volt és az export részere is csak kisebb tételek voltak elhelyezhetőek. Az irányzat így tartósan lanyha maradt és az árak korlátolt forgalom mellett 5—10 krt vesztettek. Minőség szerint 6.30—6.45, prima áru 6.80 frt-ig és legjobb minő-

— **ségek**, melyek azonban csak elvétve kerülnek a piacra, 6.55—6.60 frt-ig voltak helyben és helybéli paritás értekesíthetőek. Nyiri származékok kisebb mennyiségben Debrecen távolságában átvéve 5.87½—5.90 frton keltek el.

— **Árpa** (takarmány és hantolási célokra) mérsékelt van kínálva, az érdeklődés azonban e cikk iránt is gyenge és áraban ugyancsak 10—15 krajcárt vesztett. Az árak így 5.70—5.90 forint között változnak helyben. Szerb árpa nincs kínálva, de kereslet sem mutatkozott. Állomásokon átvéve az üzlet ugyszólván pang. Néhány kisebb tétel felvidéki középminőségű áru az export részere 6.75—7.— forint árakon elkölt ugyan, a többi származékok azonban el vannak hanyagolva és az árjegyzések is csak névlegesek.

— **Zab** aránylag jól van kínálva, míg a kereslet tartósan gyenge. Prima áru hiányzik és a beérkezett zab nagyobb ra merkantil minőségű. Az árak változatlanok maradtak és helyben 5.10—5.45 forint között alakulnak szin és tisztaság szerint.

— **Tengeri (ó) gyorsan emelkedő irányzatot** követett. Az eladatlan készletek helyben erősen megcsappantak, míg az érdeklődés ugy Bécs mint a vidékre való elszállításra továbbra is jó volt és kisebb tételek a mult héthez viszonyítva 20 krajcárral többet érnek el. Nagyobb tételekért, melyek azonban alig kaphatók, 5 krajcárral a napi jegyzésen felül is fizettek. Új tengeriben is élénkebb volt a forgalom és Budapest távolságában átvéve november-februára 4.65 forintig fizettek.

— **Olajmagok:** Káposztarepce (készáruban) csak kisebb mennyiségben kerül a piacra és szilárdan tartott volt. Helyben 12.25 forintig érhető el. Káposztarepce 1900. augusztusra 11.80—11.90—12.— forintot kötetett. A mellékettekben alig volt forgalom és vadrepce 5.50—6.40 forintot, gomborka 10.50—11.— forintot, lenmag 11.50—13.— forintot ér el helyben.

— **Hüvelyesek:** Bab. A forgalom továbbra is mérsékelt és az árak tartottak maradtak. Trieur aprószemű bab Gyöngyösön—Félegyháza keresett és 7.25 forint, nagy 6.75. Dunamenti babot Baja-Zomborban gömbölyű 6.60—6.70 frton, barna babot Kálcsán 6.80 forintot jegyzünk.

— **Vetőmagok:** Vöröshért a spekuláció és a külföld továbbra is élénken keres és az irányzat így tartósan szilárd. A hét végével a hangulat valamivel csendesebb. Vöröshért 62—70 forintot jegyzünk helyben, míg lucerna kevésbé részeseül figyelemben és inkább lanyha. Helyben 45—48 forintot érhető el.

— **A határidőpiacokon** az üzlet lanyha irányzattal indult, de később a nagyobb fedezési vásárlásokra némi javulás állott be; ez azonban nem tarthatott sokáig, mert a készárúval kedvtelensége és a nagy hozatalok erős depressziót gyakoroltak az árakra úgy, hogy a buza és rozsterminusok jelentékenyen ocsóbban zárltak a hét végén, mint a kezdet volt. Részleteink különben a következők:

— **Buza októberre** 8.15 frt, 8.14 frt, 8.27 frt, 8.12 frt árfolyamok után 8.11—8.13 forintot zárl.

— **Buza áprílusra** 8.60 frt, 8.69 frt, 8.51 frt, 8.52 frt jegyzések után 8.51—8.52 frton zárl.

— **Rozs októberre** 6.56 frt, 6.52 frt, 6.53 frt, 6.54—6.49 frt árfolyamok után 6.49—6.51 frton zárl.

— **Rozs áprílusra** 6.93 frt, 7.— frt, 6.86 frt, 6.84 frt jegyzések után 6.86—6.87 frton zárl.

— **Tengeri 1900. májusra** 5.10 frt, 5.16 frt, 5.13 frt, 5.11 frt árfolyamok után 5.12—5.13 frton zárl.

— **Zab októberre** 4.93 frt és 4.97 frt közt mozgott.

— **Zab áprílusra** 5.39 frt, 5.41 frt, 5.36 frt után 5.34—5.36 frton zárl.

— **Liszt.** (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az irányzat valamivel lanyhább, mint az előző héten, minek következtében a lisztárak lejjebb szálltak. Takarmány-cikkek iránt az érdeklődés változatlanul élénk, a készletek csekélyek s a felek szivesen fizetnek 10—20 krajcárral magasabb árakat is. A külföld érdeklődése is fokpeppen ezen cikkek felő fordul, minthogy azonban árakat magasoknak találak, jelentékenyebb külföldi üzlet a héten nem fejlődhetett.

— **Mai árak** 100 kg.-ként zsakostul Budapestre szállítva:

Lisztárak:		Buzaliszt:							
0	1	2	3	4	5	6	7	7½	8
14.10	13.50	12.80	12.—	11.80	11.60	10.90	9.20	7.50	6.10
Finom korpa:					Goromba korpa:				
4.50					4.60				

— **Szeszűzlet.** (A Budapesti Napló tudósítójától.) A tengeri árak emelkedése és azon hírek következtében, hogy a burgonyatermes ez idén nem sikerült, a szeszárak megszilárdultak. Jegyeztek: nyerseszűz finomított részere 18.—18½ forintot, finomított szeszűz nagyban 55½—56.— forintot, kicsiben 56.25—56.50 forintot, denaturált szeszűz nagyban 17.50—18.— forintot, kicsiben 18.50—19.— forintot.

Ipar és kereskedelem.

— **A Magyar Jelzalog Hitelbank** 4½%-os zálogleveleinek tervszerű évi sorolását folyó hó 31-én delelőtt 10 órakor fogják a bank helyiségeiben megtartani.

— **Az állatorvosi szolgálat** államosítása. A földmívelésügyi miniszter, folyó hó 30-dikára az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására tanácskozmányt hívott össze, amelyre előkelő közgazdasági és közigazgatási szakemberek

nivatolások. Amennyiben a törvényjavaslat tervezésénél a miniszter a szakköröket előzetesen is meghallgatta; az értekezlet elé, amelyen a miniszter maga fog előkötölni, olyan tervezet kerül, amely az érdek- és szakkörök minden kifejezett véleményének megfontolásával alkotottat meg. A miniszter mielőbb előterjeszteni szándékozik a javaslatot, amely, ha törvényre válik, korszakos változást lesz hivatva teremteni állategészségügyünk, állattenyésztésünk s egész mezőgazdaságunkra nézve.

Öntöző csatornák. Egy, a magyar gazdaközönység és a közgazdasági szakemberek által régóta tárgyalt nagy fontosságú kérdés megoldását vette kezébe a földmivélsügyi miniszter. Mint értesülünk, a közérdekű öntöző csatornák létesítéséről szóló törvényjavaslat tervezet tárgyalására a folyó hó 27-ikére a vezetése bízott minisztériumba nagyobb értekezletet hívott össze. A miniszter az érdekeltségek kezébe akarja adni a közérdekű csatornák létesítésének az ügyét, természetes azonban, hogy a míg egyfelől biztosítja az állam felügyeleti jogát, másfelől kellő módon s formában biztosítja az állam támogatását is. Ugy lehet, hogy maga az állam vagy részvénytársaságok révén hamarabb meg lehetne egy-két csatornát csinálni, s hamarabb láthatná a földmivélsügyi miniszter e nagy jelentőségű tervének a kivételét, mégis helyes, hogy a pillanatnyi kedvező eredményért, az időleges sikerért nem mellőzi az érdekeltég autonómiájának a munkáját, mert igazán maradandót ezen az úton fog teremteni. A törvényjavaslat tervezete felől a szakkörök igen nagy elismeréssel nyilatkoznak, valószínű tehát, hogy a folyó hó 27-iki értekezlet lényegesebb módosításokat nem fog kívánni. A nagy jelentőségű javaslatot a földmivélsügyi miniszter még novemberben a képviselőház elé terjeszti.

Magyar zsákok. A malomgyárosok legutóbb elhatározták, hogy a juttejárák kartelljének áremelését következtében a zsákokat ezután Angliából hozzadják. Ennek az elhatározásnak a megokolását tudomásul kellene vennünk, mert az az árkülönbség, amely a magyar és az angol zsákok között van, felment a malomgyárosokat az alól a kötelezettség alól, hogy hazai gyártmányokat használjanak. Ezzel a határozattal egyidőben azonban egy magyar találmány jutott köz tudomásra, amelynek a felkarlása a magyar juttejárnak óriási fellendülést adna és azonkívül kiváló fontossággal bír a malomgyárosokra nézve is, mert rendkívül olcsón, az eddigi juttejársokénál sokkal jobb és tartósabb anyagból készülnek a zsákok. A feltaláló Ordódy Lajos kolozsvári mérnök, találmányait az Inosin és a Zeatin, a gyémántból és a kukoricakocsányból és panusából készült zsákok. Mindkettőt ugyanegy módszerrel lugozás és főzés által állítja elő. Vegytartalom elválítja a növény anyagából a cellulozé és silica tartalmát és a főzés révén gyors erjesztéssel puha és rugalmas, erős hosszalakat nyer a növény rostjaiból, míg az egyéb anyagok a legfinomabb kész papírpépet adják. A kender és a len jelenlegi feldolgozásánál eltérők 3-4 hét az áztatással, hogy szövőképeség legyen a szál, Ordódy eljárása szerint pedig 3-4 óra alatt kész a szövés. A külföldön többszörösen kipróbálták már a találmányt, amelynek gazdasági értékét ad az körülmény is, hogy a moocsaras területek értéke, amely eddig a legminimálisabb volt, most nagy mértékben fokozódni fog. Ajánljuk ezeket a körülményeket a magyar malomgyárosok figyelmébe, mielőtt határozatukat fogantatosítanák.

Magyar Biztosítási Évkönyv. A közgazdasági irodalomnak kétségtelenül az a leggyengébb ága, amely a biztosítást illeti. Elvéve kerül csak a könyvpiacra egy-egy munka és ez a körülmény semmiképpen sem áll helyes arányban avval a hatalmas fejlődéssel, amelylyel a biztosítás nálunk főképp a legutóbbi esztendőben folyton szélesedő körben terjedt. Magyar biztosítási szaklap is csak egyetlen számbavehető van és mindenképpen megmagyarázhatatlan az a közöny, amely a biztosítást, a nemzetgazdaságnak ezt a fontos intézményét körülveszi. Most jelent meg Török Jenő Endre, a jeles biztosítási szakíró szerkesztésében a Magyar Biztosítási Évkönyv második - 1899-re szóló - kötetét. Magában foglalja az összes, hazánkban működő biztosítási intézetek működéséről és eredményéről szóló adatokat, amelyek a számlák rengeteg sorával bizonyítják, hogy milyen nagy arányokban terjed a biztosítás intézménye. Pedig még nem alkotódott meg az új biztosítási törvény. Ez az évkönyv rendkívül fontos és értékes statisztikája a magyar biztosításnak, amelyet a gazdasági irodalom különben nagyon mostoha bánásmódban részesít. Elismerés illeti érte a szerkesztőt. Az évkönyvben néhány kiválóbb gazdasági író, dr. Roth Pál, Mihály Sándor, dr. Viragh Gyulától, Benk Károlytól stb. a biztosítás körébe való érdekes tanulmányt is találunk. A munkát a Biztosítási és Közgazdasági Lapok adja ki. Három kötetben van.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 18 forint pénzben, 18,50 forint áruban. Bécsben az irányzat szilárdabb. A nyersszesz ára 20 forint pénzben, 20,20 forint áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár arjevnyése 1899. évi okt. 20-án. Készlet 453 darab. Érkezett 922 darab. Összesen: 1375 darab. Eladott 1077 darab. Maradt 298 darab. — Napi árak: 120-180 kgr. súlyban 42-43 1/2 krajcárig, 220-280 kgr. súlyban 42-43 1/2 krajcárig, 320-350 kgr. súlyban 40-43 1/2 krig. Öreg nehéz páronként 400-500 kilos 38-40 krajcárig. Malacok — krajcár kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, október 21.

Kedvezőtlen hangulat következtében csak 12.500 métermáza buza került a forgalomba. Az irányzat lanyha volt és az árak 5 krajcárral estek. Más gabonaneműekben a forgalom csekély volt. Eladtak 1000 métermáza repét 12.10 forintos, 500 métermáza tengerit 5.45 forintos árfolyammal.

Table with columns for 'Eladott', 'Buza', 'Pest megyei', 'Bihar megyei', 'Fehér megyei', 'Szérbia', 'Mind 3 hónapra', 'Tengeri', 'Káposzta-repce'. Rows list various grades of grain and their prices in forint and krajcár.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'Buza', '100 kilogramm ára', 'kilós', 'frtós', 'frtlig'. Rows list various grades of wheat and their prices.

Table with columns for 'Egyéb gabonaneműk', 'kilós', '100 kilogramm ára', 'frtós', 'frtlig'. Rows list other grain types like rye, barley, etc.

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

Table listing grain transactions with columns for item name, date, and price ranges.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Table listing closing prices for various grain types like wheat, rye, etc.

Deántán fél 5 órakor zárul:

Table listing final closing prices for grain transactions.

A budapesti értéktözsde.

Már az utolsó napokban úgy látszott, hogy irányváltás van a tőzsdéken feltűnően. A mai nap lendületes és egyöntetűleg fölfelé törekvő ármozgalma igazolta e főtűnést. Magas külföldi jelentések, vételi megbízások és a tőzsde coulisz tagjainak visszavásárlásai, élénk forgalom mellett az összes értékek árainak tetemes emelkedését eredményezték.

A bányapiac szintén kedvező volt. Rimamurányi részvények ismét emelkedtek.

A déli tőzsden a kezdetben mutatkozott irányzat élénk forgalom közben folytatást nyert s az összes vezető értékek legmagasabb napi árfolyam mellett, igen szilárdan zárulnak.

A helyi piac közepes forgalom mellett tartott volt. Ma jelzálogbank-részvények képezték kereslet tárgyát, ami a kereskedelmi mérleg kedvező voltában lel okát. Alapos a kilátás, hogy járadékaink s hazai zálogleveleink ismét keresettebbek lesznek a külföld piacain.

Valuták és ércváltók gyengébbek. Az előtőzsde emelkedő.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 366.50-367.25. Osztrák hitelrészvény 364.20-365.—. Osztrák-magyar államvasut 323.—324.—. Rimamurányi vasmű 335.75-336.50. Jelzálogbank 232.—234.50. Déli vasut 70.50-71.50. Közúti vasut 341.75-342.25 forinton.

A déli tőzsde szilárd.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 366.25-367.—. Osztrák hitelrészvény 364.40-365.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 323.90-325.75. Jelzálogbank 234.25-235.50. Leszámitolóbank 247.50-248.25. Közúti vasut 341.—341.75 forinton.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Magyar hitelrészvény 366.90. Magyar hitelrészvény 368.25. Leszámitolóbank 249.—. Rimamurányi vasmű részvény 337.—. Osztrák-magyar államvasut 327.—. Közúti vasut 342.50. Városi villamos vasut 190.— forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Table listing exchange rates for various banks and currencies, including Magyar, Osztrák, and others.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

Table listing state debt items like Magyar Államadósság, Aranyjárdék, etc.

b) Osztrák Államadósság.

Table listing Austrian state debt items like Koronajárdék, etc.

c) Idegen Államadósság.

Table listing foreign state debt items like Bolgar vasuti kölcsön, etc.

Más kölcsönök.

Table listing other loans like Bonyhák kölcsön, Budapesti fővárosi kölcsön, etc.

Előbbségi kötvények.

Table listing preference bonds like Adria előbbségi kötvény, etc.

Bankok részvényei.

Table listing bank shares like Bankgyűléslet, Elő m. iparbank, etc.

Takarékpénztárak részvényei.

Table listing savings bank shares like Bélváros, H. sz. tőzsde, etc.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table listing iron works and machine factory shares like Gaudasági gépgy., Danubius, etc.

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table listing various bonds and interest rates, including entries for Jelzőbank, Magyar Állami, and others with columns for interest and price.

Gőzmalmok.

Table listing steam mills (Gőzmalmok) with columns for name, interest, and price.

Bányák és téglyagyarak részvényei.

Table listing shares of mines and brickworks, including entries like Bányászati, Téglyagyárak, etc.

Biztosító társaságok részvényei.

Table listing shares of insurance companies, including entries like Biztosító, Élelmezési, etc.

Könyvnyomdák részvényei.

Table listing shares of printing houses, including entries like Athenaeum, Franklin, Komos.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table listing shares of foreign companies, including entries like A.É. wagg., Budapesti villamos, etc.

Önkéntes vállalatok részvényei.

Table listing shares of voluntary companies, including entries like Adriai tengerhaj., Épesti kőműves, etc.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets (Sorsjegyek) with columns for type, interest, and price.

Pénzmenek.

Table listing currency exchange rates (Pénzmenek) for various locations.

Külföldi váltók (látra).

Table listing foreign exchange rates (Külföldi váltók) for Amsterdam, London, etc.

Határidőre köthető értékpapírok.

Table listing interest-bearing securities (Határidőre köthető értékpapírok).

A budapesti terménytőzsde.

Text describing the Budapest commodity exchange and market conditions.

A bécsi gabonátőzsde.

Text describing the Vienna grain exchange and market conditions.

Zárlatok igen szilárd volt az irányzat és különösen a bankok papírjai és a valuták.

Az utódőzsden tartósan szilárd volt az irányzat.

Text discussing market trends, interest rates, and financial news.

Bécs, október 21. (Magyar értékek zárata.)

Text reporting on the Vienna market, including gold and silver prices.

Bécs, október 21. (Osztrák értékek zárata.)

Text reporting on the Austrian market, including stock and bond prices.

Külföldi értéktözsdek.

Text reporting on foreign stock exchanges, including London and Berlin.

Berlin, október 21. (Tőzsdei tudósítás.)

Text reporting on the Berlin market and international news.

Hamburg, október 21. (Zárlat.)

Text reporting on the Hamburg market.

Frankfurt, október 21. (Zárlat.)

Text reporting on the Frankfurt market.

Páris, október 21. (Zárlat.)

Text reporting on the Paris market and international news.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Detailed report on the pig trade in Budapest, including prices and market activity.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 21. —

Official gazette notice regarding government appointments and administrative changes.

Advertisement for Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, listing products and prices.

Advertisement for Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság.

Advertisement for Első Leánykiképzési Egylet Budapestben.

Advertisement for Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Társaság.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, október 21.

Weather report from the Royal Hungarian Meteorological Institute.

Vizálla s.

Table of market prices for various goods, including oil, sugar, and other commodities.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi október hó 22-én.

A windsori vig nök.

Vig opca 3 felv. Zenéjét szerette Nicolai.

Személyek:

Sir J. Falstaff	Ney	Cajus	Hegedüs
Fut	Várad	Fluthné	Ábrányiné
Reich	Szendrói	Reichné	Hilgermann
Fenton	Arányi	Reich Anna	Payer M.
Spärrlich	Dálnoki	Pincér	Ney B.

Kezdeté 7 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi október hó 22-én.

D. u. 2 1/2 órákor félhelyárral:

Házi béke.

Vigjáték 3 felvonásban. Ittál Bisson S. és Leclercq A. Fordította Kürthy Emil.

Személyek:

Moreuil	Nádai F.	Suzanna	Gerő L.
Germainé	Csillag T.	Dolores	Paulayné
Brunois	Vizvári	Du Taillis	Hetyényi
Brunoisné	Vizváriné	Denise	Groo V.
Ludovic	Zilahy	Ambrosine	Rákosi Sz.
Pironeau	Latabár	Julie	O. Kezseri I.
Muscadet	Dezse	François	Faludi

Esté:

Harmadszor:

Szegény Mária.

Színmű 6 felv. Ista: Voss Richard. Fordította: Timár Szaniszló.

Személyek:

Camillo	Császár	Lombardi	Nádai
Marchesa	Helvey	Rocca	Mihályfi
Mária	Márkus	Madelon	Nagy I.

Kezdeté 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi október hó 22-én.

Délután 2 1/2 órákor hétfelén kívül, mérsékelt helyárral:

A boszorkányvár.

Operette 5 felvonásban. Ista Berla Alajos. Fordították Reiner Ferenc és Fái J. Béla. Zenéjét Millöcker.

Személyek:

Gróf Kányavári	Németh	Andris, bojtár	Vidor
Coralie,	Hegyi	Kalári néni	Siposné
Rozamunda	Harmath	Verus, unokák	Margó C.
Mihály gazda	Ujvári	Lamotte	Solymsói
Marsca, leánya	Z. Bárdy	Simon korezm.	Szabó A.
Jósi, csordás	Kendich	Egy hölgy	Galambos

Esté:

Blaha Lujza asszony mint vendég.

A betyár kendője.

Eredeti népszínmű, dalokkal 4 szakaszban. Ista Abonyi Lajos. Zenéjét szerette Nikolics Sándor.

Személyek:

Özv. Onodi	Siposné	Buzinó	Kárpáti
Ifj. Onodi	Terneyi	Zsófi, leányuk	Hegyi A.
Nagy F. aggl.	Horváth	A „Ragyás”	Raskó
Andó, ügyvéd	Szabó A.	A „Pisze”	Mátrai
Boris asszony	Izsnó	Szolgabíró	Lubitszky
Bandi	Szirmai	Ésküdt	Hortobágyi
Órse, felesége	Lukács J.	Csendbiztos	Kovács
Buzi, csárdás	Gondos		

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁROSLEGYI SZÍNHÖR.

Vasárnap, 1899. évi október hó 22-én.

D. u. 1/4 órákor, félhelyárral:

Vasgyáros.

Színmű 4 felvonásban.

Esté:

A falu rossza.

100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti népszínmű dalokkal 3 felv. Ista Tóth Ede. Zenéjét összeállította Erkel Gyula.

Kezdeté 7 órákor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, bérlő.

Ma vasárnap

két nagy előadás

az első előadás kezdete 4 órákor

mérsékelt helyárral:

Mindkét előadásban fellépte az összes művészeknek a szenzációs októberi műsorban.

Délután 3-tól kezdve a télikert kávéházban Munczy Lajos zenekara.

Az esti előadásban

Pénztárnyitás 7 — kezdete pont 8 órákor.

„Der Weiberfeind“

vig operette Zwerenzől, zene Ch. Silbertől.

!! AQUAMARINOFF !!

Miss Milly Capell

Dora Parnes

Blank Henrik

és a többi ujdonságok.

A mulató villanyos világítását saját gépei által eszközöltetik. A gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosa által készítették.

Elővételi jegyek Weiss A. nagy szivarüzede IV., Károly-körút 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

Margithid-kávéház

Lipót-körút 2. szám.

Ma és minden este nagy zenehangverseny és Dobroni Géza vezetése alatt.

Silberer Ede, kávé.

Dankó noták.

Dankó noták.

DANKÓ PISTA

híres magyar dallarsulata

Wesselényi-utca 51. szám.

MAGYAR SZÍNHÁZ-kávéház-ban

naponként a legújabb eredeti közkezdvelt **GÖRE NÓTÁK** és **DANKÓ** egyéb remek szerzeményeinek **egyedüli előadási helye** igen kellemes szórakozó hely családok részére is. **Esté 8—12 óráig 12—1 óráig zene hangverseny**

DANKÓ PISTA személyes vezetésével.

Szabad bemenet. Mérsékelt kávéházi árak. A nagy közönség szíves pártfogását kéri. Hormann M. kávé.

„Páris“ szálloda Budapest.

Körülbelül 100 szoba és szalonok 1 frttól felj. Fürdőszobák és villamvilágítás, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok. Bachusz-pince, látványosság.

Margit Parkkávéház a Margit-hid budai oldalán.

Naponként Pécsi Pega Károly kitéző nemzeti zenekarának hangversenye. **Villamos megállóhely. Telefon.**

Ehm János éttermei a Nemzeti Színház épületében

Ma és mindennap **Bandi Marci és fiai** kedvelt zenekara hangversenyez. **(azelőtt Szikszay Ferenc). Színház után friss étlap.**

„Union-Szálloda“

Utazók és turistáknak kedvezmények. Vendéglő, nagy étterem, kitéző konyha, mindig friss sör. — **Telefon**, villanyos világítás. Angol butorzat. Fürdőszobák. Kerékpározóterem 450 mtr. — **Olvasóterem.**

Lantos ERDÉLYI VENDÉGLŐJE és polgári sörözője

VI., Dalszínház-utca 8. (A m. kir. opera mellett.)

Naponta a legjobb erdélyi szakács-|| **Borok** kizárólag Teutsch B. József né által készített erdélyi ételek és kü-|| **esés** és kir. udv. szállító segésvári lönlégességek. **!Olcsó árak!** || **pincészetéből! Pontos kiszolgálást!**

Palack-borok Teutsch B. József esz. és kir. udvari szállító segésvári pincészetéből. díjmentesen házhoz szállítanak.

Putzer György

ujjonnan átalakított pincésétermében Doák-ter. ma és mindennap **BOROS MISKA és KISS FERKÓ** híres szolisták és a **SCHRAMMEL-TÁRSULAT** főlváltva hangversenyeznek.

GREGORITS FERENC étterme

Duna-utca és Lipót-utca sarkok.

Hetenkint kétszer nagy katonahangverseny. **Szabad bemenet. Kezdeté 7 órákor. Magyar és francia konyha. Pontos kiszolgálás.**

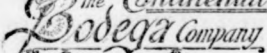
Gfclner József éttermei „a sashoz“

VIII., József- és Rökk Szilárd-utcák sarkán.

Részvény-, udvari és dupla márciusi sör, kitéző konyha, asztali- és csemegébörök, palack-sörök, külön termek lakodalmak és zártkörű társaságok részére.

Az ujjonnan fényesen berendezett

BODEGA-PINCE

Nagymező-utca 20. (Somossy mulatóval szemben)

Éjjel 3 óráig van nyitva! Éjjel 3 óráig van nyitva!

MIAKITS M. bor- és sörcsarnoka a Mátyás királyhoz.

az URANIA színház mellett, Kerepesi út 19., a Népszínház és Nemzeti színház között. Kitéző magyar konyha. — Saját termesztésű tisztán kezelt borok. — Pontos kiszolgálás. — Mérsékelt árak.

Naponta friss hajú és udvari sörök csapolása.

Színház után friss konyha. — **Mindennap zeneestély.**

GAMBRINUS

Nagy sörcsarnok

Erzsébet-körút 27.

Ma és mindennap

katonazene-hangverseny.

Szabad bemenet.

A kőbányai Királysöröző „GÓLIÁT“ MALÁTASÖRE

gyógyhatása mellett a legkellemesebb üdítő ital. Ajánlások: dr. Korányi, dr. Kéty budapesti, — és dr. Benedikt bécsi egyetemi tanár uraktól.

Óvakodjunk utánzatoktól! Csak akkor eredeti valódi, ha a palackok címkéi, valamint nemzeti színű nyakszalagjai a kőbányai Királysöröző r.-t. védjegyével vannak ellátva.

Terézvárosi pilseni sörcsarnok

Andrássy-út 44.

Mától kezdve minden pénteken és szerdán extra-halászi, valamint a nap bármely szakában 60 halak, választás szerint a saját hallartóból.

Tisztelettel **Jahn Ede**, vendéglős.

Olcsó kávé-eladás

STAMPFEL E. kávé be- és kiviteli üzletében Kecskeméti-utca 6. Egy árszázalékos első vételét által azon helyzetbe jutottam, hogy **igen finom kávé, kitéző 1 frt és 1 frt 10 kr-ot, a legfinomabbat 1 frt 25 kr-ot, naponta kétszer friss, a legfinomabb vegyíték 1 frt 40 kr-ot árulhatom.** Az én kávéim, melyeket közönség mellett árusítok, tiszta, finom ízűek, festetlenek, minden mellékíz nélkül, mert cikkeket, mint sájt, hering és petreoliumot, melynek kitézője a kávé íznek oly nagyon ártalmas, nem árusítok.

E rovat folytatása a következő oldalon.

UJ! EREDETI! FÖLTÜNÓ!!

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. sz.

Ma

„Zálogolás a gőzfürdőben“.

Bohózat Leitner H.-től

Le a hussal!

Vegetáriánus bohózat

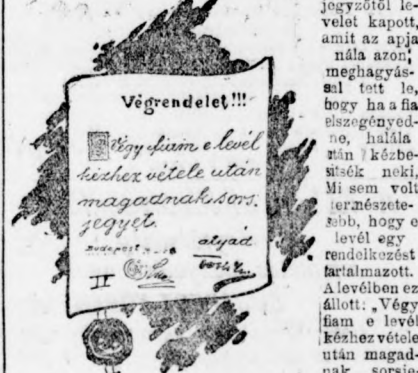
és

„Excentrique“ ballet-egyveleg.

Incognito erkély-páholyok.

Nagyon sok titokzatos dolog van a világon.

Ilyen titokzatos esetet beszélték el a minap egyik Andrássy-utcai kávéházban. Vasmelegben élt a faluban az az ember, a ki valamikor nagy vagyon felett rendelkezett, a mit az apjától örökölt és a melyet elvesztett. Az apja halála után egy-két évvel egy fővárosi közjegyzőtől levelet kapott, amit az apja nála azon; meghagyással tett le, hogy ha a fia szegényedne, halála után kézbécsésék neki, Mi sem volt természetesebb, hogy e levél egy rendelkezést tartalmazott. A levélben ez állott: Végy fiám e levél kézhözvétele után magadnak sorsjegyet.

E levél nagyon meglepte a tönkrement embert és rögtön ment a Hecht bankházhoz, mint a legszerecsesebbhez a Ferenciek-terére, a mely téren azelőtt apjával lakott és vett egy fél sorsjegyet. A legközelebbi húzásnál megnyerte a 200,000 koronát, a mit a bankház azonnal ki is fizetett neki. A meggazdagodott ember pedig most mindenkiak azt beszéli, hogy ez az eset is bizonyítja, hogy a Hecht bankháznál a Ferenciek téren vásároljunk sorsjegyet.

Magyar kard- és francia vitor-vívás

Boozvölgyi Víz Károly, Lónyay-utca 7. sz.

alatti legnagyobb könyelemmel berendezett földszinti vívótermében az oktatás szeptember 1-től kezdetét vette.

Vívó-lekek és szabad-mérkőzésekre való előkészítő órák a nap bármely szakában adának.

A díjak egyetemi polgárok és társas csoportok részére mérsékelték.

Távolság nem akadály!

Egy mintakabát beküldése elegendő, hogy megfelelő ruhát szerezzem. Képes mértékvetélti utasítás bérmentve. Meg nem felelőért a pénz visszaadatik. Rothberger Jakab, es. és kir. udvari szállító, Budapest IV. Váci-utca 23. Használt ruhák újra becsorítottak és a legmagasabb árban beszámíttatnak.

Még csak 10 napig.

Nagy könyvbazár.

100,000 könyv.

VII. ker., Erzsébet-körút 36. szám.

Könyvek a tudomány minden ágából! 2, 3, 5, 10, 15 stb. krajcárjával kaphatók magyar, német, angol, francia és olasz nyelveken.

Egyetlen alkalom tényleges potom árért jó könyvekhez jutni. Az egész üzleti berendezés olcsón eladó. Vásárlás nem kötelező. Mindenki meggyőződhetik a könyvek olcsóságáról.

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi október hó 22-én.

D. u. 3 órákor félhétvárral:
Az „Arany Kakas”.

Bohózat 3 felv. Irták Blumenthal O. és Kadelburg G. Magyarorszáti Fái J. Béla.

Személyek:

Szikra Julis	Harashty Klárka	Nógrády Góth
Fürge Antal	Hegedüs Dr. Gyárfás	Góth
Dachslmayer	Szathmáry Müller	Tapolczai
Erzsi	Varsányi I. Flóris	Gyöngyi
Liza	Rostagni Tresska	Sugár M.
Horráth	Gál Kórmós A.	Kazaliczky

Este:

A férj vadászni jár.

Bohózat 3 felvonásban. Irtá: Georges Foydeau. Fordította: Mihály József.

Személyek:

Justinian	Hegedüs	Babette	Boros F.
Léontine	Lánczy	Gustave	Góth
Latour	Nikó L.	Bridois	Gyöngyi

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi október hó 22-én.

Zárva.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi október hó 22-én.

Délután 2 1/2 órákor, mérsékelt helyárakkal:

Aranylakodalm.

(1848—1898).

Látványos alkalmi játék, nyolc képben, dalokkal és táncal. Irták Beöthy László és Rákosi Viktor. Zenéjét összeállította Pekete József.

Este:

L. Komáromi Mariska asszony felléptével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emili, zenéjét szerette: Davidsohn Emánuel.

Személyek:

Monáh	Szilágyi	Szulamit	Komáromi
Aron	Mátrai	Abigail	Rózsa
Absolon	Beöthy	Cingtang	Rózsahegyí

Kezdeté 7 órákor.

A Kőbányai Királysőrfőző

részvénytársaság tekintetes igazgatóságának BUDAPEST-KŐBÁNYÁN.

Hosszabb idő óta gyöngéledvén, az orvosok azt tanácsolták, hogy jól táplálkozzam.

Et a tanácsot nem követhettem, mert étvágytalanságban szenvedtem és a legjobb ápolás dacára folyton fogytam.

Többféle orvosi és házi-szer sikertelen használata után a Góliátsőrhöz folyamodtam, minek az volt az eredménye, hogy étvágyam beállott és testsúlyom 3 hónap alatt 6 1/2 kilóval emelkedett.

Örömmre szolgál ezt becses tudomásukra hozni.

Budapesten, 1899. október hó 15-én.

Kiváló tisztelettel Blumenfeld Jakab, VI., Felső-erdősor 5.

Gimnáziumi

érettségire

előkészítők legalább VI. középiskolával bírókat.

Kereskedelmi

érettségire

legalább IV. középiskolával bírókat.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Szimányi S.

nyug. tanár és igazgató

Budapest, VI., Andrásy-ut 51. szám.

Csakis intelligens és jó referenciákkal rendelkező

képviselőket

keres egy nagy társaság minden helyen

acetylen világítási

berendezések létesítésének közvetítésére. Gázfejlesztő készülékeink az eddigieket mind felülmúlják és a gázt teljesen megtisztítják úgy, hogy az égésnél füst, ártalmas gőzök és bűz nem keletkezik. Robbanás veszélye teljesen ki van zárva. Ajánlatokat eddi i foglalkozás és a referenciák megnevezésével kérünk

„Magas jutalék”

jelige alatt a lap kiadóhivatalába.

Kerékpár-iskola,

a legnagyobb és legelegánsabb Budapesten, minden kényelemmel berendezve, (1000 □ m.)

Dénes és Társa, Révay-utca 18. sz.

KERTÉSZET.

Bisz., táj-, villa-kertek, parkok létesítését és átalakítását modern izlés szerint jutányosan vállalnak

LOKOVSEK és PATEK mű- és tájkertészek

Budapest, I. ker., Táitos-utca 13. szám.

Kávé! Németh Viktor Budapest,

VIII., József-körút 11 EN. Szállít bárhova bérmentve 4 1/2 kg. gyöngy vagy honduras kávé 6 frt 30 krért, 4 1/2 kg. afr. mocca vagy java kávé 6 frt 25 krért. — A postacsomag esetleg vegyes fajokból is összeállítható.

Iskolai hegedűk

Tánctanítási jelentés

Király-utca 3. I. em. 4.

e z e l ő t t F r e u n d B.

Van szerezőm a t. g. közönségnek mely tisztelettel jelentem, hogy szeptember 30-án a tánciskolai tanulmányot meggyitottam. Kiváló tisztelettel

ANGYAL (ENGEL) A táncmester.

Belvárosi központi naponta előadottnak. — Ugyanann renovált díszterem lakodalmak és ünnepélyek tartására a m. t. közöns g szíves rendelkezésére áll.

Nincs egészségesebb, tisztább, jobb, olcsóbb savanyvíz mint a

Kristály

LUKÁCSFÜRDŐ HÉGYFŐRÁS

Telefon 43-90 Az üvegen betét 10. kr.

Telefon 43-90 Az üvegen betét 4. kr.

VIDÉKRE CSOMAGOLÁS ÖNKÖLTSÉGEN SZÁMÍTTATIK.

ST. LUKÁCSFÜRDŐ KUTVAJAJAJ RT. BUDAPEST

3, 4, 5, 6 frt s feljebb, teljesen felszerelve (tokkal, vonóval és gyantával együtt) 7, 8, 9, 10 frt s feljebb, valamint az összes iskolai és zenekari hangszerek, ugyszintén harmonikumok iskolai használatra a legjutányosabban szerezhetők be:

Sternberg Armin és Testv. es. és kir. udvari hangszer-gyár. BUDAPEST.

Kerepesi-ut 36. szám. Külön zongoratermek Kosuth Lajos-u. 22. (Károly-körút sarkán) Zenepalota. Képes árjegyzék ingyen, de megnevezendő, hogy melyféle hangszertek kívánatuk árjegyzék. Harmonikákról és zenelő-automatákról külön árjegyzék jelent meg.

Mai napság a legérdekesebb tudomány a SPIRITIZMUS,

mely egyben legalkalmasabb családi körök folytonos szórakoztatására, mert a folyton meg-megújuló e téren történő felfedezések mindig fogva tartják az érdeklődők figyelmét.

Magyarországon a következő művek jelentek meg és részben leszállított áron kaphatók:

TÓVÖLGYI TITUSZ: A lélek mint egén. 1 frt 50 kr. helyett 1 frt. Van-e másvilág? (A szellemek országából), 1 forint 50 kr. helyett 1 frt.

HAVAS ANDOR: Levelek a tulvilágról. Ujdonság!! 50 kr. (Ezen álnév alatt egy hírneves író rejlik).

NÉREI ÖDÖN: Tájékoztató a spiritizmus történetéből, elméletéből és kísérletezéséről. Ara 30 kr.

ARNOLD JÁNOS: Hogyan kell a spiritualizmussal foglalkozó családi köröket megalkantani? Ara 1 frt 20 kr.

Hogyan lett Dr. Cyriák Bernát a tudós orvosstanár, a legnagyobb szkeptikus spiritualista? Közli B. Mikos János. Ara 60 kr.

Megrendelhetők a pénz előleges utalványozása vagy utánvét mellett

Szilágyi Béla könyvkereskedésében és antiquariámában Budapesten, IV., Károly-körút 26. szám.

Könyvjegyzékek és a „Könyvkedvelők Kalauza”, melyből az új kiadás sajtó alatt van, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg.

Sneidig egyenruhákat készít

BLUM SÁNDOR

Budapest, Váci-utca 12. szám.

Hirdetmény.

Gács-magyar közös forgalom. A II. rész 1. díjszabási füzet I. pótlékának helyesbítése. A gács-magyar közösforgalom II. rész 1. díjszabási füzetének 1899. évi augusztus hó 1-től érvényes I. pótlékához helyesbítő lap jelent meg, egy díjtételnek valamint állomás neveknek helyesbítését tartalmazza és a végvasutak igazgatóságainál valamint a részcs állomások utján kapható. Budapest, 1899. október 5. Magy. kir. államasutak a részcs vasutak nevében is.

Zongorák és pianinók

A világ első gyáraiból, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zene gyöngyeinek nevezettek el, ez időben legszolidabban vásárolhatók.

Keresztély mintazongoratermében, Budapest, Váci-körút 21. sz.

Őskek zongorák becsértetnek és hangolások, valamint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek. Váci-körút 21. sz. (Ipar-udvar).

Fölhivás!

Olcsó és jó bevásárlásra a „Józsefvárosi szőnyegházban”

VIII., Kerepesi-ut 39. Adria-szálloda mellett.

Szőnyegek: 200/300 12, 16, 22 és 28 forint

továbbá minden nagyságban és minőségben. Fűtés-őnyegek: 20, 28, 35, 40 és feljebb méterenként. Garatnyók: 5 főtől feljebb. Fűgönyök: 2 főtől. Csipke-fűgönyök: 1.75-től feljebb.

Láb-, löpökörök és flanel-takarók.

Linoleum

viaszokos vászon-különlegességek: Kókusz futószőnyegek, kókusz labortök, továbbá kárpito kellek, valamint butorszőnyegek, ebédődványos-őnyegek, matrac és szalmazsák-vásznak nagy választékban.

Tisztelettel WEISZ ÁRPÁD Kerepesi-ut 39. sz.

Kérem a címre ügyelni. Mintákkal szívesen szolgálunk.

Cselédek

biztosítását betegség esetre csak 1 frt 50 kr. évi díjért elvállalja — bármel naptól kezdődőleg — és minden mellékdíj nélkül a „Zion” jótékonsági egyesület, VII. ker., Erzsébet-körút 26. szám.

Ezenkívül a „Zion”-egyesület az elönyt is nyújtja hogy a cselédváltásokat nála bejelentnem kell. (TELEFON: „ZION”-EGYESLET).

Szép nagy utcai lakás

a II. emeleten, modern berendezéssel: 3 utcai-, 1 udvari-, elő-, fürdő- és cselédszoba, konyha, árnyékszék stb.

f. é. november 1-től fogva kiadó: Erzsébet-körút 26.

Semler J.

osztr. csász. és magy. kir. udvari szállító

posztókereskedés

Budapest,

Bécsi- és Deák Ferenc-u. sarkán.

Ajánlja a legújabb angol férfi- és női costum szöveteket, valamint a legszebb különlegességeket Gizi és tőli kabát szövetekben. Ellismerve a legjobb minőségű női posztókat a legújabb színekben. Du választék utazópláték és kosztakaróknak.

Kívánatra minták vidékre bérmentve küldetnek.

Homlokzat-festék-gyár

KRONSTEINER KÁROLY

Bécs, III., Hauptstrasse 120. (Saját házban.)

Kitüntetve aranyérmekkel.

Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai intézetek, vasutak, ipari, bányai és gyári vállalatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. — E homlokzafestékek, melyek mászon feloldhatóak, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában különkülön 16 főtől feljebb szállítanak és ami a festők szűrtisztaágát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakönyv, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Káros hamisítások miatt nagyon ügyeljünk a SCHAFFERRÓZA névre.

Szépség gazdagság!!
Szépség hatalom!!

Ezt a legdrágább kincset megszerzhettél eddig csakis a

Mme Rosa Schaffer

szerb kir. udvari és kamarai szállítónő, Bécs, I. Graben 14. által fötalált és használt szépségcsodák által sikerült.

Törvényesen védve.

Poudre ravissante es kir. kiz. szab. Minden hölgynek, ki egyszer próbálta, nélkülözhetetlen: a bőrt vakító fehérre varázolja és pompás zománca alatt a bőrkütyöket, anyageggek és himlőbelyek is eltűnnek. — A ráncokat és redőket kismitja, a káros szépségcsodák által kitárgyolt likácsokat összehúzza és az arcnak úde, rózsás fiatal színt kölcsönöz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után mosakodni lehet a nélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltűnne. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr.

Crème ravissante évtizedekkel fiatalít, a bőrt ruganyosan és simán tartja, estéknél minden hölgynek használnia kellene. Egy tégyel 1 frt 50 kr.

Eau ravissante megőrzi a bőr üdőségét, erősíti és a legkitűnőbb, biztos hatásu tolett-víz. Egy üveg ára 2 forint 50 kr.

A Ravissante crème, puder és víz az 1897. évi párisi és londoni nemzetközi kiállításokon nagy arany-éremmel lett kitüntetve. Minden hölgynek, aki redőket, márványfehér-homokot akar, legjobban ajánlható a cs. kir. szab. **homlekkőből** darabonként 1 frt 50 kr-ért és a „**Savon-Ravissante**“ kiváló szépségcsodáppan hölgyek és urak részére, darabonként 80 kr-ért.

Központi raktár: **RÓSA SCHAFFER**, Bécs, I. Graben 14. szám.

AZ „ANKER”

élet- és járadékbiztosító-társaság.
Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában.

Összes vagyon 1898 végén... 65 millió forint
Biztosítási állomány 1898 végén... 243 millió forint
Eddigi kifizetések... 103 millió forint

A nyereségnyeresésüléssel biztosítottak A osztálykérv szerint — mint husz év óta — 1899-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve.

B osztálykérv szerint (évenként emelkedő osztályok) 1897, 1898 és 1899. években az összes — az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjak 9%, 12% és 15%-a fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.
Mindennemű haláleseti, életési és járadék biztosítás.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

GÖZEKE.

Egy használt, jól javított gözeke-szerelvény, Fowler kétgép-rendszere, jutányos áron eladó. Erdeklődők szíveskedjenek alanti címhez fordulni:

JOHN FOWLER & Co.

Budapest-Kelenföld.

STANDARD életbiztosító-társaság

Edinburghban (Angolhon.)
Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, V., Fürdő-utca 4.

Évi bevétel	28,000,000
Kiutalt nyereségyrészek	150,000,000
Vagyon	222,000,000
Halálesetek folytán kifizetve	460,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világkötvények. Kötvények érvényben tartása díjzítések elmulasztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborubiztosítás nepfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

GYEREKRUHÁT

és fehérneműt, valamint egész gyermek-kelengyét, divatos és szolid kivitelen, olesón készít

FRIEDMANNÉ
HERZ
IRÉN

Budapesten, VI. ker., Bajnok-utca 1. szám.

Orvosilag megvizsgálva.
Első ízben minőség.
Legelőbb napl. árk.
SCHINKEN ORIGINAL
HEITLER & CO.
PRAGER
Védlezy.
Naponta szétkúldés postacsomagokban si

Bon-ton katonai látképes

levelező-lapok
10 eredeti és gyönyörű alak, legfinomabb és művészes kivitelben

Merényi József
látképes levelező-lap kiadó-vállalat
BUDAPEST,
VI., Dessewffy-utca 26. szám.

M. kir. államvas. igazg. 159251/99. CIL.

Hirdetmény.

Bosna-adriai vasuti kötel.
(A kötelek díjzabás 1-ső és 2-ik üzetelhez f. év november hó 1-én 1. pótlék lép életbe, a mely az általános és a kivételes díjzabásokra vonatkozó külön határozmányok módosításán kívül Mostár állomásnak a Gyorsáru forgalomba való felvételét, továbbá néhány kivételes díjzabás tételének megtöztetését, valamint néhány újabb bosna állomásnak a kivételes díjzabásokba való felvételét fogja tartalmazni.)

Ezen pótlékek példányai a magy. kir. államvasutak díjzabás elárúsító hivatalában (Csengery utca 33) 33 fillértől lesznek megszerezhetők.
Budapest, 1899. okt. 10.

A m. kir. államv. a többi részves utak nevében is.

Beniczkyné Rajza Lenke válogatott regényei

Beniczkyné. Saját kezbe... —50
Beniczkyne. Ó az Regény... 1.—
Beniczkyne. A hegy-ség tündére... 1.—
Beniczkyne. Rang és pénz... 1.—
Beniczkyne. A vér... —50
Beniczkyne. Közvélemény... 1.—
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körut 18.

Kiss József összes költeményei.

Első teljes kiadás, mely a Jehova és messi a varrógép-ről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ara a költő aorképével díszes vászonkötésben 1 frt 50 krajcár.
Ez a lezsebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI ajándék.
Videkre postai bermentes küldéssel 1 frt 60 kr. ha ez összeg előre küldetik be, Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában

STERN és STEINER IV., Károly-körut 20. (Dob-utcával szemben.)

Olcsóbb mint bármely hatóságilag engedélyezett végeladás szőnyegek, függönyök, ág- és asztalterítők a legújabb kivitelben. — Kivonat az árjegyzékből:

Juta futószőnyeg méterenkint	18 krajcáról fölfebb	valamint lótakarók párban	5 forintól fölfebb	340/175 Brüssell	8.50
Mantilla	25	szobabevonó szövetek	mintón árban	340/175 Tapestry	10.—, 12.—
Hollandi (szőnyeg)	75	Ágy és asztalterítők	(1 készlet 3 drb) 4.75—7 frt	340/170 Nyírott	12.50, 14.50
Coons	60	1 „ gyapjú) 8 frtől föl.	1 „ 1.20—3 frt	300/300 Brüssell	11.—
Tapestry	1.10	1 „ tiszta gyapjú 3.00 krtól fölfebb	1 „	1 „ Tapestry	16.—
Brüssell	95	Szalón és asztali szőnyegek remek mintákban:		1 „ Nyírott	17.—, 22.—
Nyírott (Velour)	1.80	150/120 Tapestry	6.—	370/270 Tapestry	24.—
Valódi ford. lyiszoba pokr. metr.	1.10	135/200 Nyírott	8.50, 10.—, 12.—	340/270 Nyírott olgan	32.—

STERN és STEINER

IV., Károly-körut 20. (Dob-utcával szemben.)

Kérjük a címre ügyelni!!

Jókai Mór:

„Öreg ember nem vén ember.”

Megrendelhető:
a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában, József-körut 18. szám.

Ujdonságok az 1899-iki őszi és téli idényre!

I. osztály

tartalmaz legújabb divatos gyapju-szöveteket 25 krtól 1 forintig.

II. osztály

tartalmaz különleges divatos gyapjuszöveteket 1.10-től 1.95-ig és 2.10-től 3.50-ig

III. osztály

tartalmaz legújabb selyemszöveteket ... 54 krtól 2.50-ig.

IV. osztály

tartalmaz elragadó flanelbarchenteket... 24 krtól 52 krig.

Külön szőnyeg és függöny osztály.

Áruház

LESNER D.

BÉCS,

VI., Mariahilferstrasse 81—83.

Mintarendeléseknél tessék pontosan megjelölni, melyik osztályból és milyen fajta minta tetszik. Saját műterem a legelegánsabb ruhák elkészítésére stb. az áruházban.

Legolcsóbb árak.

Katalogusok és minták ingyen és bérmentve.

Legolcsóbb árak.

A világ legjobb FÉNYMÁZ!

További különlegességek: írő- és másoló-tinták. Vlamenestítő bőrkencs. Szab. talp-övöszer „Vandol”. Fémtisztító paszta és ezüst- és arany-tisztító szappan. Bőr-lakk. Lőszerszámpaszta. Fegyver- és pata-zsír.

Aki lábballját szép fényesen és tartósan akarja gondozni, vegyen csak **Fernolend-t-féle cipőfénymazat** világos lábballnak csak **Fernolend-t-féle természetes bőrkremet.**

Mindenütt kapható. Ca. k. szék. Gyári raktár: Bécs I. Schillerstr. 21. A sok ártótelen utózat kiküldésére tessék gondosan ügyelni a nevére: **St. Fernolend.**

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

GRANICHSTÄDTEN TESTVÉREK

ékszerészek

Budapest IV. ker., Kristóf-tér 2. szám

tisztelettel jelentik, hogy

ékszerek, arany- és ezüst-árak, valamint zsebórákból

álló nagy raktárunknak hatóságilag engedélyezett végkiárulása megkezdődött. Biztosítva a t. közönséget arról, hogy raktárunkat mélyen leszállított árak mellett árusítjuk ki, van szerencsénk a n. é. közönséget ezennel meghívni, hogy reális és értékes árak beszerzésére szolgáló, e ritkán kínálkozó alkalmat ne mulassza el.

Kiváló tisztelettel

Granichstädten Testvérek.

Az üzlethelyiség és annak berendezése 1900. május hó 1-jével eladó.

Titkos betegségek

gyógyításra e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: **hugyosófolysát, hólyagbajokat, buba-kóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs borbajokat és az önfertőzésből tamadt idegbetegségeket.**

Meglepő az eredmény férfiú gyengeségét (impotentia) úgy fiatal, mint öregebb egyeneknél. Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjlanul válasz; kívánaira gyógyszeresek.

Lakas: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sark, 1. emelet).

Bejártat a lepszénel. Külön várótermek. Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

VÉDJEGY

Klórmentes!

Ártalmatlanságért jótállás!

Egy uj, **hasonlíthatatlanul jó mosószer**

gyolcs- és pamutfehérneműhöz

VÉDJEGY

Schicht-féle fehérítő-szappan
poralakban.

Előnyök:

Legnagyobb kiadósság, játszi könnyű munka, a ruha legnagyobb

kimélése, vakító fehér, teljesen szagmentes ruha és olcsó ár.

Kapható minden e szakba vágó kiskereskedésben 5, 10, 20 kros és 1 frtos csomagokban.

Tessék figyelni a védjegyre.

Budapesti képviselő: DEGGELLER KÁROLY ur, Akadémia-utca 9.

VÉDJEGY

Egy háziasszony sem fogja

megbánni az egyszeri kísérletet.

VÉDJEGY

Minden sző egyszeri beiktatása... betűkből 2 kr. Cimmet ellátott hirdetésekért... 30 kr. Kínérattól bolygódj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésre díjmentesen a felvilágosítást a kiadóhivatallal: József-körút 18. szám.

Levelell tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza arányos bolygót kell mellékelni. Tudakozásnak a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig körülni kell.

COPYING OFFICE.

Bárminemű írásmunkákat, leírásokat, sokszorosításokat és fordításokat mind en nyelven, úgy mint gyorsírói v. fonográf felvételeket elvállal a „YOST”-írógép r. t. Erzsébet-körút 9-11. New-York palota.

Gyümölcsöt,

a legemesebb fajta uradalmi termést, mely télen át tartós, a következő árak mellett szállítokutánvétel: 100 db szecsiska alma 2.-, 100 db jeges alma 2.-, 100 db bór alma 2.-, 100 db óriás (citrom ízű) 3.-, 100 db császárkörte 2.50, 100 db... a legn. fajtából 3.- Rendelvényeknél kérem az utolsó vasuti állomást is megnevezni.

Perlesz Fülöp Mohácson.

Butor

egy készpénzért, mint részletfizetésre legjutányosabb Fuchs Bódognál Budapest, VIII. József-körút 26.

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre.

Náthán Ignác

kárpitos- és asztal-butor egyedüli főráktára VII. ker. Erzsébet-körút 23. Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve

zalogcédulát

egmagaasbb árban, megvételre tört, vagy régi arany, ezüst és egyéb ékszerárakat, seeljegyelek munkadíj átutalással, útra is becsorolunk

részletre

Fuchs és Társa 1878. óta létező ékszerész BUDAPEST, Erzsébet-körút 17. szám. I. emelet. Dus választék mindennemű arany, ezüst és drága-kövekből

Grötznér - féle Tarolin kapsulák.

Specificum: hólyagbántalmaknál, húgyvesztőlyásnál. Könnyű kényelmes, biztos gyógyítás, minden fajtájú hólyaggyulladásnál. 1 doboz ára 3 korona. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapestben: Városligetgyűjtő, Városházter

Kávé és Tea

Fiuméből. most érkezett ide! termés. Szétküldés közvetlenül a tengeri hajókról. A legjobb keverékek. 1 szék 2 kgr. Salvador-kávé 5.-, 1 szék 2 kgr. Rio Iave gyönyörű kávé 5.-, 1 szék 2 kgr. Szultán Mocca-kávé 5.-, 1 szék 2 kgr. Aranyjávákavé féregirtó ragot 5.80, 1 szék 2kgr. Kuba-kávé 5.94, 1 szék 2kgr. Portorico gyöngy-kávé 5.-, 1 szék 2 kgr. Nollgherry-kávé 5.-, 1 szék 2 kgr. Kékjáva 6.60, 1 szék 2 kgr. Ceylon-kávé 6.-, 1 szék 2 kgr. Menado-kávé 6.80

A kávéhoz csomagolható 1 doboz 1/4 kgr. legfin. Császár keverék-tea 1.60, 1 doboz 1/4 kgr. legfin. Orosz karavan-tea 1.29, 1 doboz 1/4 kgr. legfin. Csász. kevt. őrm.-tea 85, 1 Demijohn 4 liter Királyum 7.80

Az árak elvállalva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül értenek, 25 kgr. vésztől vasuton szállítva minden külső krral, utasb. Ár- lapot ingyen küld

Fratelli Deisinger Fiume.

Feltűnő olcsón

kaphatók Budapest, IV. k. Károly-körút 26. sz. LÖWY PAULA az „arany forrás”-hoz címzett óra- és ékszerkereskedésében: Nickel-remontoir órák 1 fnt 90. Valódi svájci órák 1 remontoir órák 2 fnt 90. Fekete acél órák 3 fnt 25. Ezüst remontoir órák 4 fnt 50. Tula remontoir órák dupla fedélű 6 fnt 90. Tallérozott órák 4 fnt 75. Arany női remontoir órák 9 fnt 90. 14 karat arany férfi remontoir órák 17 fnt 60. 14 karat arany fülbevalók 1.80. 14 karat 16-mír aranygyűrűk 2 fnt 75. Nyakláncok, csinos szivek, inga- és ébrenstórák izléses kivitelben olcsón számíthatnak. Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek. Minden óráért 3 évi jótállás.

ÉN ZT

SORSJEGYEKRE ÉRTEKPAPIROKRA (visszatérhető tetszően szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad

KÖVÁRYARMIN

bank- és váltóüzlete osztálysorsjegy-főáruháza. IV. ker. Fenecek-tere Gróf Cziráky-palota. Szabadalmakat készkészi világszerte államaiban KALMÁR J. mérnök és hitos szabadalmi ügyvivő ezülett. Pompéry (Benedek) L. és társ BUDAPEST, VII. Kerepesi-ut 44. Alapították 1885-ben. (Éddig) 10,000 szabadalmi eszközöltetett ki ezen iroda által.

Elektro dupla

Volta-kereszt

51,588. szám alatt törvényileg védve.

Nem lehet eléggé tanácsolni minden embernek, hogy mindig a törvényileg védett dupla Volta-kereszt viselje. Elhajtja a terhes izzadás-szagot, erősíti az idegeket, megújítja a vért és az egész világon el van ismerve, hogy használhatatlan szor a következő betegségeknek: köszvény és rheuma, neuralgia, ideggyengeség, álmatlanság, hideg kezék és lábak, hypocholetria, sápkór, asthma, bennulás, zörzörök, agyvedtség, borbetegségek, hőmörhoidák, gyomorhajt, influenza, köhögés, fejfájás és fogfájás stb. Az elezeto önkénytelen elvesztése és eleredelenedés gyógyítható a dupla Volta-kereszt állandó viselése által.

Asszonyok, leányok

a válságos időszakban folytonosan viseljük a dupla Volta-keresztet, mert majdnem mindig enyhíti a fájdalmakat és villamos árama által megóv minden rossz következménytől, a mely már nem egy fiatal életet elszakított. Számos köszönő-irat a kitűnő hatásról szives be-telintés végett mindenki-nek rendelkezésére áll. Ára árabonként 2 fnt. 2 fnt 20 kr. beküldése mellett (hővélbelyegekből is) kapható a dupla Volta-kereszt három elemmel, selyemszínű és használható utasitással, bér- és 20 krajcárjal több. Nem ketholikuskok számára Volta-felböldakot szállítok csillagzal hasonló árban.

VOLTA-ÖV,

Volta Alessandri tanár után szerkesztve, 10 elemmel és 52.608. szám alatt törvényileg védve, minden testre illő, darabja 4 fnt vmentve. Csak valódián kapható: CENTRAL-DEPOT HYGIÉNE M. Winkler, MÜNCHEN, Lindwurnstr. 5 NE.

Bőrszékípar-és butorborsaj-tolás

KENDI A. IV. Károly-ut. 2. (az evangélik. iskola-épületben.) Nagy rakta valódi bőrszék- és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Előszólt nádaszék- és stak-lakítás bőrszék- és oleszó- árakban. Vidéki megrendelések gyors és pontos eszközölése.

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrac és kárpitosru gyárosok, szőnyeg, függöny-ágy- és asztaltörz stb. nagy válszékben. Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám. Árjegyzékét kívánatán ingyen és bérmentve küldünk. Nem létező árukat kicserélünk, vagy a pórt visszadjuk.

Most jelent meg

Törvény-szükséglete

az ipari, kereskedelmi, váltó-, csüdtörvény, a som-más-, bagatell és végrehaj-tási eljárás népszereu alak-ban, irományintéssel. Irta dr. Földes Árpád budapesti ügyvéd. Ára 1 fnt 50 kr. az őszeg előleges beküldése mellett küldi bérmentve Krausz Henrik könyvkeres. Budapesten, VIII. József-körút II. sz. 8401

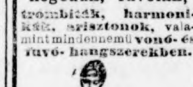
Kitűnő munkáért

Páris, London, Stockholm és Budapestben kinteltve.

VARJU BÉLA

es. és kir. szab. hangszeripar-telepe aszékcsfőváros szállítója BUDAPEST, VIII., József-körút 20./A.

Ajánlja saját készítményű hangszerrel, hegedűk, fuvolák, trombiták, harmoni-kák, szaxofonok, valamint mindenemű vonó- és fúvó-hangszerekben.

Saját gyártmányú cimbalmok,

allemert, legszolidabb kivitelűek, 45, 50, 60, 70 font, pedálós 75 fntól 300 fntig. 3 évi jótállás. Eredeti olasz és német hangok.

Bárminemű hangszerék javítása. OLCSÓ ÁRAK, PONTOS MUNKÁ. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Keleti-féle cs. és kir. szab. sérvkötője a legújabb szer-kezettel elismerte a leg-főkételetesebbek ezen ger-beben. Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást s megfelel a legmagasabb követelményeknek! Árak: Egyoldalú 6 fnt. Kétoldalú 12 fnt. Meg nem felelő kicséréltetik. Képes árjegyzéket diskré-cióval küld a gyár. Keleti J., BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

SPECIALISTA

sérvkötőkben!

Keleti-féle cs. és kir. szab. sérvkötője a legújabb szer-kezettel elismerte a leg-főkételetesebbek ezen ger-beben. Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást s megfelel a legmagasabb követelményeknek! Árak: Egyoldalú 6 fnt. Kétoldalú 12 fnt. Meg nem felelő kicséréltetik. Képes árjegyzéket diskré-cióval küld a gyár.

Keleti J.,

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb

PAP lan PAP lan PAP lan

1 öreghalható vasúgy 8 matracal 10.-, 1 drb rouge paplan 1.70, 1 szék cecimír paplan 2.50, 1 szék satin cecimír paplan 3.50, 1 szék atlasz cecimír paplan 4.50, 1 szék atlasz selyem paplan 7.50, 1 fodoros áll. sely. paplan 12.-, 1 1/2 vázson ágylopodó varrás nélküli 1.90, 1 drb jó vázson chifon pap-lan lenedő 1.50, 1 drb feneck takaró pakró 1.80, 1 drb jó lepőkrő 1.80

1 acél sodrony ágybetét 6.-, 1 tengerfüi fejtámasz 1.-, 1 levarott szalmaszék 2.90, 1 szék mara 3.50, 1 Crinde Afrique matrac 4.50, 1 lösző 12.-, 1 párnázott ruganyos mat-rac 18.-, 1 nagy szoba szőnyeg 300/300 2.50, 1 ablak tunis függöny 1.50, 1 bouret ágytörz 2.90

Függőszőnyeg méterenkint 25 krtól 4 frtig.

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrac és kárpitosru gyárosok, szőnyeg, függöny-ágy- és asztaltörz stb. nagy válszékben. Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám. Árjegyzékét kívánatán ingyen és bérmentve küldünk. Nem létező árukat kicserélünk, vagy a pórt visszadjuk.

Hölgyeim.

Sajnálatos, hogy a t. hölgyek nem idejében látnak az aro ápolásában, mielőtt a napsgarvak v. szél káros hatást idéznek elő, podgály kicsiny dologból áll szép fehér, tisztá arccal bírn. Nem csodálom, ha a t. hölgyek, a sok hirdetést és ajánlót acrcerémekből nem bírnak választani. Legyenek teljes bizalommal hozzám, kísértsek meg csak egyszer Mlle Fleurs-Crémét, meg vagyok győ-ződvé, hogy céljukat elé-rik. — Mlle-Fleurs-Crème próbatégyő 50 kr. könyv-vel: Mlle-Fleurs-poudre, fe-hér, róza v. ereol (bar-náknak), 1 doboz 60 kr., szappan 40 kr. Főraktár: Török József gyógytára, Király-utca 12. — Továbbá csakám nálam kapható a Mlle Fleurs-hajviz, mely bármily ősz hajnak 1/2 óra alatt eredeti színet vissza-adja, 2 üveg 3 fnt utasi-tással (2 hóig elegendő), fekete, barna és arany-szőkébe kapható. Nem elég-ge ajánlhatom a t. hölgyek-nek a homlokötőt, mely rövid idei használat után a redőköt végtépp kismítja, a homlokot fehérré, szép formára változtatja. Egy-ily közt 6 évkeig eltart, drbja 1 fnt 50 kr. utasítás-sal. Mily kellemetlen és rut a szőr az arcban vagy ajk körül, ezt fájdalom nél-kül egy pillanat alatt el-távolíthatjuk az általam küldött próba üveggel 60 kr. utasítással. Vörös kezeket v. ha még oly el-hanyagoltak is, képszártám áltai győnyőri fehér puhá-vá változik. 1 próbatégyő 35 kr. utasítással. Számos elismerő levelek bizonyít-hatam felszerelt otkimem bá-mutatos hatását, melyekért és biztos eredményért ké-zeskedem. Utánvéttel titoktartás mellett akár itt Budapestben, vagy bárhol küldöm. MANDE, IDA, Budapest, VII. ker., Bethlen-utca 12. sz./No.

Szállítható takaré-kazánkályhák

takarmány, burgonya stb. főzésére és leporlásra, víz- és ruha-forralásra, pékeknek és mászásoknak, kútbázkészítésre, zair-clasztásra, szappangyártáshoz, rhémi iparhoz, valamint azok mindenféle mező- és iparüzeméhez előfokra zománcoz vagy zománctalan betéti káttalokkal, álló vagy toltató szerk.; nagyon kevés fűtőanyagot igényelnek és mindenütt engedély nélkül kényelmesen felállíthatók. Csak a beütemített éggel valódiak. Teseik árjegyzékét körli szaka-takarmányokról, rúpa és burgonyagárról, drágát és zománctalan, tegert rozsa-nyál, gatanasztító gépekről, ír-és-ostály-gépekről legújabb vágógépekről, szék- és szalmaszőlőkről, lovas szekerestől (járgányokról) és cséplőgépekről is.

Ph. Mayfarth et Co.

Bécs, II., Taborstrasse 71. es. kir. kizár. szab. mezőgazdasági géppark, vasútiok és gőzhámorok. Képes árjegyzékek számos elismerő irattal ingyen. Képviselek és ismételtesítő fel fogadtatnak.

MEIDINGER kályhagyár

Ehrlich J. és H.

BUDAPEST, IX., Lónyai-utca 15. Eredeti Meidinger rendszerű töltés, szabá-lyozó és szellőző, valamint új szerkezetű, kizáró. fűtési kályhák. „Ideal” kiz. szab. szabályozó, töltő és főző-kályhák.

Szabad, Siemang-Ehrlich-féle kaszárva-kályhák. Új szerkezetű Meidinger Calorife-res-ek csapóburkolattal. Központi légfűtések és szellőzők.

A nekünk bemutatott számlán megfizethető, hiteles kőszámlát folytán ezen negyedésszája óta fennálló. Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugyvesztőlyásokat és sebeket, az önfertőztetés utó-bajait, az elgyengült férfiere, magömléseket, a bujakor utókövetkezményeit, nőknél fehérlegyűst, bőrmennyire ártalmas és valaminél szörnyűbb betegségeket, me-lyeknek a magtalanok egyik főokozója is a hólyagbe-téget gyögygít új gyógygőy szerinti, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-ter dor, volt csász. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre legnyugabb figyelemmel válaszoltatik és gyógyeszerrelk is gondoskodva lesz.

NŐKNEK külön várceterem. Ugyanott megjelent és a szerzője: DR. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NŐSZERVI FÜGGŐFATA (már a 15-ik kiadásban megjelent) neml betegségek és ezek ószszeri gyógykeszítéséhez című könyv, volt ára 2 fnt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 fnt beaküldés mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvéttel.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása, — II. A neml ölet öbrédése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlé-ések. — IV. Hugyvesztőrák (trippér) és hugyvesztőlyások. — V. A bujakor (gáttalpa). — VI. Fehérlegyűst. — VII. El-gyengült férfiere. — VIII. Női magtalanok. IX. A. Ivar-szervek megbetegedéseinek főtünyezője a prostitúció.

A LEGTÖBBSZÖR ABBAN HATÓ PATKÁNY/ERGET-KÜLDI

dobozok 600, 300 doboz ára 18 kr., 15 doboz 12.-

MICHNIEV JÁNOS

Gácsországhban.

Kwizda féle Korneuburgi marha tappor

Allatgyóy-díjelt, szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. 45 év óta a legelőbb ismételtesben használték óvgy-ághny, rossz emésztés ellen, a tehenét javítás és a fejle-tésképesz szaporítás érdekében. 1 doboz ára 18 kr., 15 doboz 85 kr. Csak a fenti árjegyzéggel valódi minőségben kapható és őszeges gyógyeszerárakban és drogériákban. — Főraktár:

Kwizda Ján. Ferenc,

es. és kir. oszt.-magy., román kir. és bolgár fejed. udv. máltár. KENDLETI GYÓGYESZERTÁR, KORNEUBURG MENC. mész.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 2 kr. Címmelet ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETESEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

ARPÓ HIRDETESEK

és ELŐFIZETÉSEK

felvételnek a

BUDAPESTI NAPLO

részére

a kiadóhivatalban

József-körút 18.,

valamint a következő adány-töredékekben:

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkon.

Nemesek-féle tőzede Pesti-tér.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Schwartz hirdetői iroda Marokkó-utca 2.

Sonronyi V., dohány-nagy-tőzsze, Kerepest-utca 1.

Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38.

Szántó Mór tőzsedében, Keckseméti-utca 14.

Parisién diplomé

enseigne le français a très-bas prix. Adresse a l'expedition. 5141.

Egy szőke

intelligens fiatal leány ismeretséget keresem. Levelek „Veterinár” alatt a kiadóhivatalba. 5143.

Marica.

Megbocsájtás édes? Nem tudtam biztos címetet, azért vártam. Levelet még mindig nem kerek. Szeretsz-e még? Mikor látlak újra? Ölel — od. 5154.

„Faust”

Szeretlek Istenem, és veled akarok lenni, más gondolatom nincsen. Csókol — d. 5152.

Mely uri ember

lenne szives csinos özevnek 30 ftt kölesont adni, választ „Özevgy” címen a kiadóhivatalban. 5153.

Cimbalom

kitűnő hangu, keveset használt eladó, cím a kiadóhivatalban. 5144.

A kiesfekvésű

Római fürdőnél egy telek olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5145.

Szűnyegdívany

ottomány. Hátszoba butor, irdasztal, kredenz. Meglehetően olcsó, eladó Gyár-u. 25. Kárpitosmesternél.

Ügyes

hajmunkásnál elfogad ki-bullott és levágtott haját bekötésre. Hajfonatok minden színben raktkáron. Ugyanott hímzőminta előnyomatás. Leveleket „G” jelölje alatt a kiadóhivatal további. 5142.

Ügyes

mérlegképes gyári könyvelő, ki a magyar és német levelezést tökéletesen bírja, egy nagyobb iparvállalat részére kerestetik. Gyorsírászatban és idegen nyelvekben jártas előnyben részesül. Ajánlatok a mult leírásával és fizetési igényekkel H. E. 7570. a. Haasenstein és Vogler (János és Tsa) Dorotty-utca 9. küldendők.

Köszoru-

utcaiban épült háromemeletes házban két és négyosztós saroklakás fürdővel, továbbá egy üzlethelyiség bármely célra alkalmas és egy pinca-reklán november elsőjére olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5149

Szépirásí

tanfolyam

Kívánatra este is. Lokkiseretes tanításom, valamint Pozsonyban 25 évi működésem alatt sikerültnek bizonyult tanfolyamom mellett még a legrosszabb irással bíró is szerény tandíjért szép és folyékony írást sajátíthat el. Alapos oktatás a német nyelv és helyesírásban. Mely tisztelettel Adler J., a pozsonyi ker. ak. v. szépiró tanára. Lakás: V. kerület Nagykorona-utca 4. sz. 3. em. Értekezési órák d. e. 10—1ig, d. u. 4—7. 5151

Két darab

duplacsövű 16-os caliberru Lancaster vadászfegyver alig használt, jótanyosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5140

Jókai

összes művei piros díszkötésben, valamint egyéb jobb könyvek megvevőre kerestetnek. Cím a kiadóhivatalban. 2600

Kis ház

Józsefváros, közel Baross és Körúthoz szép négy-szögletű telek nagyon olcsón szabad kézből kevés pénzzel azonnal eladó komoly vevőknek, cím a kiadóhivatalban. 5148.

Ügyes tollu

hírlapiró alkalmazást keres a fővárosban, vagy nagyobb vidéki városban magyar hírlaplápnál, vagy irodalmi vállalatnál. Beszél és ír németül, francián, olaszul, románul s keveset angolul is. Esetleg valamely iparvállalatnál is elfogad levelezőt, pénztárnoki vagy hasonló bizalmi állást. Legjobb referenciákkal rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 5142.

Butorozott szobát

keres két jöghaligató zongora használatnál. Cím a kiadóhivatalban. 2608.

Nietschné Gerson

Anna Budapest, Erzsébet-körút 52. elhelyez: minden nemzetiségű nevelőnőket, gyermekkeresztőket, bonnekat. 5146.

Ki volna hajlandó

egy intelligens leánynak 20 ftt kölesont adni, „Vadróza” jelölje alatt a kiadóhivatalban. 5150.

Vidéki árvaleány

nemesszülő ur pártfogását keresi. Leveleket „Társalkodóné” jelölje alá a kiadóhivatalba.

Butorozott lakást,

két szobát, konyhát két keres egy előkelő család, amely tavaszig Budapestben akar maradni. Ajánlatok a Budapesti Napló kiadóhivatalába kerestetnek „Butorozott lakás” címen. 2067.

Egy jó családból

való leány állást keres kisebb gyermekekhez, ki a gép- és ruhavarrásban jártas. Cím a kiadóhivatalban. 5147.

Egy ügyes

derékszabón nagyobb vidéki városban felvétel, cím a kiadóhivatalban. 5150.

Francia születésű

tanárnő kitűnő módszer szerint tanítja a francia és angol nyelvet; előrehaladottabbakat a tanári vizsgákra is előkészíti. Cím a kiadóhivatalban. 5155.

Ügyes szabónő

sok évi gyakorlattal, elvállal ruhavarrást a leggyorsabbíttól a legelőgánsabbig, — ugyszintén egész kelengyékert mérsékel ár mellett. Cime a kiadóhivatalban. 2592

Özevgy vidéki

középkorú uri családból származó, a háztartás minden ágában perfectus megbízható állást keres mint házrepresentansó anyahelyettes. Kevésbé nagy fizetést mint inkább uri bánásmódra reflektál. Cím a kiadóhivatalban. 5130

Ügyes szabónő

ajánlókiz házakhoz és házon kívül is mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóhivatalban. 2341

English lessons.

Angolul tanulni óhajtoknak kitűnő gyakorlati tanító bíró született angol tanító áll rendelkezésükre mérsékelt áron. Methodusa igen egyszerű és érdekes, miáltal tanítványai nagyon rövid idő alatt alaposan elsajátítják említtet nyelvet. Probaleckét is ad. Leveleket „Mr. Scott” jelöljével kér a laphoz. 6725

Képes

levelező-lapok nagybani eladásával foglalkozó ügy-nökök kerestetnek. Cím a kiadóhivatalban. 2589

Distingvált

izlésű divatárúsnő modell kalapok és általalkítások elkészítését olvállalja. Cím a kiadóhivatalban, vagy leveleket „divatárúsnő” jelöljével továbbít a kiadóhivatal. 4993

Magyar nevelőnő

kerestetik négy gyermek mellé, ki a francia nyelvben is tökéletesen jártas, zongorából oklevéllel bír. Ajánlatok arckép csatolva. Cím a kiadóhivatalban. 5134

Fűszer és csemege

üzlet a legelőkelőbb utcájában a fővárosnak, ital-mérésí joggal, szépen berendezve, családi ügyek miatt sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2580

Ezredorvos

üzvegye fehéremű jövítási munkát elfogad legelőkelőbb árnban, kiezen atóren műviszies gyakorlatlalt bír. Ugyanott műtőmő munkák a legeszebb kivitelben készíttetnek. Cimet megadja ezen lap kiadóhivatala. 2541

Állást

keres egy fiatal ember, a ki a könyvvitelt, a magyar és német levelezést tudja és bármily irodai teendőket elvegye. Négy esztendeig egy budapesti malomnál volt alkalmazva s a legjobb ajánlatokkal rendelkezik.

A főlepszódnázból

nyíló elegánsan butorozott utcai szobák, fürdőszoba használatlalt három vagy négy fiatalembernek teljes ellátással kiadó. — Cím a kiadóhivatalban. 2582

Virágzó fatelep

eladó Budapesthez közelében. A telep 2000 □-öl területen fekszik, rajta új, nagy lakóház, magtár, göré, eszledalak. Forgatolom évi 26—30,000 forint. Cím a kiadóhivatalban. 2566

4000 □-öl

telkek, □-öle 3 forinjtálval a keletföldi vasúti állomás közvetlen közelében remek fekvéssel beállott anyagi viszonyok folytán eladó. Venni szándékozók ajánlatát „Br. V.” jelölje alatt a kiadóhivatala továbbít.

Urasági butorok.

Kevésbé használt szalon-garnitúrák, barok, ebédlő, hálószobák és konyhaberendezések, irdobabberendezések, férfi és női kerékpár, szőnyegek, kápek, gráz- és villám-eszildárok, ebédlő divánok és őrberendezések potom árban eladnak! Ujvilág-utca 21. I. em.

Ügyes szabónő

ajánlókiz házakhoz és házon kívül is mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóhivatalban. 2341

English lessons.

Angolul tanulni óhajtoknak kitűnő gyakorlati tanító bíró született angol tanító áll rendelkezésükre mérsékelt áron. Methodusa igen egyszerű és érdekes, miáltal tanítványai nagyon rövid idő alatt alaposan elsajátítják említtet nyelvet. Probaleckét is ad. Leveleket „Mr. Scott” jelöljével kér a laphoz. 6725

Képes

levelező-lapok nagybani eladásával foglalkozó ügy-nökök kerestetnek. Cím a kiadóhivatalban. 2589

Distingvált

izlésű divatárúsnő modell kalapok és általalkítások elkészítését olvállalja. Cím a kiadóhivatalban, vagy leveleket „divatárúsnő” jelöljével továbbít a kiadóhivatal. 4993

Magyar nevelőnő

kerestetik négy gyermek mellé, ki a francia nyelvben is tökéletesen jártas, zongorából oklevéllel bír. Ajánlatok arckép csatolva. Cím a kiadóhivatalban. 5134

Fűszer és csemege

üzlet a legelőkelőbb utcájában a fővárosnak, ital-mérésí joggal, szépen berendezve, családi ügyek miatt sürgősen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2580

Ezredorvos

üzvegye fehéremű jövítási munkát elfogad legelőkelőbb árnban, kiezen atóren műviszies gyakorlatlalt bír. Ugyanott műtőmő munkák a legeszebb kivitelben készíttetnek. Cimet megadja ezen lap kiadóhivatala. 2541

Állást

keres egy fiatal ember, a ki a könyvvitelt, a magyar és német levelezést tudja és bármily irodai teendőket elvegye. Négy esztendeig egy budapesti malomnál volt alkalmazva s a legjobb ajánlatokkal rendelkezik.

A főlepszódnázból

nyíló elegánsan butorozott utcai szobák, fürdőszoba használatlalt három vagy négy fiatalembernek teljes ellátással kiadó. — Cím a kiadóhivatalban. 2582

Virágzó fatelep

eladó Budapesthez közelében. A telep 2000 □-öl területen fekszik, rajta új, nagy lakóház, magtár, göré, eszledalak. Forgatolom évi 26—30,000 forint. Cím a kiadóhivatalban. 2566

4000 □-öl

telkek, □-öle 3 forinjtálval a keletföldi vasúti állomás közvetlen közelében remek fekvéssel beállott anyagi viszonyok folytán eladó. Venni szándékozók ajánlatát „Br. V.” jelölje alatt a kiadóhivatala továbbít.

Urasági butorok.

Kevésbé használt szalon-garnitúrák, barok, ebédlő, hálószobák és konyhaberendezések, irdobabberendezések, férfi és női kerékpár, szőnyegek, kápek, gráz- és villám-eszildárok, ebédlő divánok és őrberendezések potom árban eladnak! Ujvilág-utca 21. I. em.

Készpénz

kölesön birtokokra és házakra

valódi beszerítékháromszeged ésér. II. helyre is 20—30 évi birtokszára. Birtokos felmondhat birtokot, pénzintézet ellenben nem. Lebonváltás 14 nap alatt. Konváltás bélyeg- és listátlanos. Semmi előleges költségek. Beküldendő eskü teleknyomí kivonat, valamint kataszteri birtokiv másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-

Forgalmi-Intézet,

Budapest, VI., Váci-körút 39.

Különbejáratu

butorozott szoba a Vörösmarty-utcaiban azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2588

Köhögésnél,

rekedégnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemestofüccurkát.

Méz.

Legfinomabb, pergetett, 5 kilós postacsomag 2 ftt 80 kr., hófrézhéz lépes-méz postacsomag bérmentve 4 ftt 80 kr. Megrendelhető Országos méhészeti egyesület, Budapest, IX., Köztelek; továbbá Damjanich-utca 34. főraktárak és központi vásárcsarnok, fősar, ahol üvegekben is kímérve is lehet kapni. Hamisítatlan méh-viasz, szobapadió-fényezéshez 1 kg. 1 ftt 75 kr.

Ócska és uj

ajtók, ablakok

méret után, felvasalva, tökéletesen készen, olcsón kaphatók

EISLER ÁRMIN

építő-esztalosnál Budapest, V. Nádor-u. 61. (a Lipót-körút sarkán.)

Első budapesti

Kávemagazin

szétküldési osztálya

kávé

Elvámolva és bérmentve. Postán utánvétellel, vagy a postai előleges beküldésével

4 1/2 kg. Kuba, Mocca, Jáva. Gyöngy 6.50

1/4 kg. Császár kev. tea 1.50

1/4 kg. Karaván tea 1.40

1/4 kg. Törleméx tea — 20

1 kg. Takaréks kávé — 30

Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladásapörköltve 1/2 kgr. — 60

Belák István

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-u. 4.

Butor

ugy készpénzért, min részletfizetésére legjutányosabb

Ehrentren és Fuchs testvéreknel

BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 8.

(Andrássy-ut közleében.)

Uri Havelock

7 fttól,

Női Havelock

9 fttól,

Fiu Havelock

4 fttól,

Leány Havelock

5 fttól feljebb.

A legjobb csak

a tirolinál

Justitz Leopold,

lodenruha-specialista

BÉCS,

IX., Währingerstrasse 48.

Telefon 7248. sz.

A tanítók egyfete házában, az osztr. turista, a touring-club és számos kerékpár-egylet stb. szállítója.

180 centiméter hosszú óriási Lorelei-hajammal, a magam tulajdonú pomádém 14 havi használata következtében nőt olyan nagyra. Ezt a pomádét a leghíresebb tekintélyek egyetlen szernek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövekedés elősegítésére, uraknál garantálja a teljes erős szakáll növekedését és már rövid használat után a hajnak és a szaktáknak természetes fényt és tömörséget ad és megóvja a korai megöszüléstől a legkésőbb vönkiröz.

1 fttól

városi 01-12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12

LODEN 12